

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013 – 2014

Επιμέλεια Εκδόσεως:

Θωμάς Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής
Αλεξάνδρα Παλάντζα, Λέκτωρ

Διορθώσεις-επιμέλεια-σελιδοποίηση:

Γεώργιος Αρχοντής, υπ. Δρ.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013-2014

ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ ΒΕΛΟΥΔΙΑΣ ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2013

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013-2014**

Π Ρ Υ Τ Α Ν Ι Κ Ε Σ Α Ρ Χ Ε Σ

Πρύτανης: Θεοδόσιος Πελεγρίνης, Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού:

Αστέριος Δουκουδάκης, Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής

Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:

Θωμάς Σφηκόπουλος, Καθηγητής Σχολής Θετικών Επιστημών

Αντιπρύτανης Φοιτητικής Μέριμνας και Εξωτερικών Σχέσεων:

Θεόδωρος Λιακάκος, Καθηγητής Ιατρικής Σχολής

Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ι Κ Η Σ Χ Ο Λ Η

Κοσμήτωρ: Μάριος Μπέγζος, Καθηγητής

Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας: Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής, Καθηγητής

Πρόεδρος Τμήματος Κοιν. Θεολογίας: Γεώργιος Φίλιας, Καθηγητής

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Απόστολος Νικολαΐδης, Καθηγητής

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΕΤΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,

Εκφράζω την χαρά μου για την εισαγωγή σας στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, μία από τις αρχαιότερες Σχολές του Πανεπιστημίου μας.

Με την εισαγωγή σας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τελείωσε ήδη ένας μεγάλος κύκλος της ζωής σας και είστε πλέον ακαδημαϊκοί πολίτες, προνόμιο που δεν σας παραχωρήθηκε, αλλά το κατακτήσατε μετά από μακρόχρονους και σκληρούς αγώνες, με επιμονή και υπομονή, θέληση, αυτοπειθαρχία και κυρίως ζήλο για μάθηση. Η επιδίωξή σας προς καλλιέργεια του πνεύματος και της ψυχής, είναι αρετές που απορρέουν από την υψηλή πνευματική σας υποδομή, την οποία οφείλετε στους συμπαραστάτες σας, στους γονείς σας, οι οποίοι σας μεγάλωσαν με θυσίες και κόπους και σας γαλούχησαν με ιδανικά και υψηλές ιδέες, αλλά και τους δασκάλους σας, οι οποίοι σας ανέθρεψαν με πνευματική τροφή, την μόρφωση και σας βοήθησαν να φθάσετε μέχρις εδώ.

Η αναζήτηση της γνώσης οδηγεί στον εμπνευσμένο τρόπο ζωής και στην απόκτηση ηθικών και αξιών, και θα σας οπλίσει με υπομονή, θάρρος και αισιοδοξία, ώστε να δημιουργήσετε έναν καλλίτερο κόσμο από αυτόν που εμείς σας κληροδοτήσαμε και να καταστείτε οι ίδιοι φορείς της κοινωνικής αναμόρφωσης.

Εσείς είστε άλλωστε οι συνεχιστές, το μέλλον της κοινωνίας μας, το μέλλον της Ελλάδας και οι υπερασπιστές της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Κληθήκατε να σπουδάσετε την ιερή επιστήμη της Θεολογίας και ως ολοκληρωμένες προσωπικότητες, εμφορούμενοι από την ελληνοχριστιανική μας παράδοση, να βοηθήσετε τον σύγχρονο κόσμο να απελευθερωθεί από τον υπέρμετρο υλισμό προβάλλοντας συνάμα την αξία του ανθρώπου, του πλασθέντος «κατ' εικόνα και καθ' ὁμοίωσιν» προς τον ίδιο τον Δημιουργό του, και να εναρμονίσετε την τεχνική πρόοδο με την ηθική προαγωγή όπως έγραψε ο Πλάτωνας στον Μενέξενο «Πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται».

Αγαπητοί πρωτοετείς, εκ μέρους όλων των συναδέλφων του Τμήματος Θεολογίας σας καλωσορίζω και είμαι πεπεισμένη ότι θα ανταποκριθείτε στις νέες σας υποχρεώσεις και θα πραγματοποιήσετε τους στόχους σας με τη

βοήθεια του Θεού και τη συμπαράσταση των καθηγητών σας και του διοικητικού προσωπικού της Σχολής μας.

Η Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας
Καθηγήτρια Βελουδία Γ. Σιδέρη-Παπαδοπούλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΕΤΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	7
ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ	9
Α. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	11
Β. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	13
I. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ	13
1. Γενικά	13
2. Διατελέσαντες Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής (1837-1982)	14
3. Διατελέσαντες Έκτακτοι Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής	17
4. Διατελέσαντες Υφηγητές της Θεολογικής Σχολής	17
5. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής μέλη της Ακαδημίας Αθηνών	18
6. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής Πρυτάνεις του Πανεπιστημίου Αθηνών	18
7. Κοσμήτορες της Θεολογικής Σχολής (1837-2011)	19
8. Επίτιμοι Διδάκτορες Θεολογίας ανακηρυχθέντες από τη Θεολογική Σχολή	22
9. Απόφοιτοι της Θεολογικής Σχολής στον Αρχιερατικό θρόνο των Αθηνών	26
10. Απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας	26
II. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ	28
1. Οργάνωση και Διοίκηση	28
2. Η Κοσμητεία της Σχολής	29
3. Προσωπικό της Σχολής	29
Γ. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	31
I. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	31
1. Γενικά	31
2. Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος Θεολογίας (1982-2010)	31
3. Διατελέσαντες Αναπληρωτές Καθηγητές του Τμήματος Θεολογίας	33
4. Διατελέσαντες Πρόεδροι του Τμήματος Θεολογίας	33
5. Επίτιμοι Διδάκτορες Θεολογίας ανακηρυχθέντες από το Τμήμα Θεολογίας	34
II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ	35
1. Γνωστικό Αντικείμενο	35
2. Διοίκηση του Τμήματος Θεολογίας	35
α. Πρόεδρος	35
β. Γενική Συνέλευση	36

γ. Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης	36
δ. Διοικητικό Συμβούλιο	36
ε. Γενική Συνέλευση Τομέα	37
στ. Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών	37
3. Το Προσωπικό του Τμήματος Θεολογίας	38
α. Πρόεδρος	38
β. Διευθυντές Τομέων	38
γ. Μέλη Δ.Ε.Π.	38
δ. Μέλη Ε.Τ.Ε.Π.	39
ε. Μέλη Σ.Ε.Μ.Σ.	39
στ. Γραμματεία	40
ζ. Εκπρόσωποι Ε.Τ.Ε.Π. στη Γ.Σ. του Τμήματος	40
η. Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Γ.Σ. του Τμήματος	40
θ. Εκπρόσωποι Ε.Τ.Ε.Π. στο Δ.Σ. του Τμήματος	40
ι. Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών στο Δ.Σ. του Τμήματος	41
ια. Εκπρόσωποι του Τμήματος στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου	41
4. Οι Χώροι του Τμήματος Θεολογίας	41
α. Αίθουσες Διδασκαλίας	41
β. Βιβλιοθήκη	42
γ. Βιβλικο-αρχαιολογικό Μουσείο	42
δ. Παρεκκλήσιο του αποστόλου Παύλου	43
ε. Γραφείο Συμβουλευτικής	43
στ. Κέντρο Συναϊτικών Μελετών	44
ζ. Εργαστήριο Αγιογραφίας	44
η. Γραφεία του Διδακτικού και Επιστημονικού Προσωπικού	45
5. Διεξαγωγή του διδακτικού έργου	46
6. Τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου	49
7. Διάρθρωση Τμήματος και Πρόγραμμα μαθημάτων κατά Τομείς	51
α. Ερμηνευτικός Τομέας	51
β. Ιστορικός Τομέας	61
γ. Τομέας Συστηματικής Θεολογίας	78
δ. Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής	88
8. Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών	94
9. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Σπουδών	103
10. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	112
α. Κανονισμός Π.Μ.Σ.	112
β. Αναλυτικό Πρόγραμμα μαθημάτων Π.Μ.Σ. Πρώτου Κύκλου	129
11. Σημαντικές Ημερομηνίες	135

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Ι.	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
Γ.Σ.	Γενική Συνέλευση
Γ.Σ.Ε.Σ.	Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης
Δ.Ε.Π.	Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό
δ.μ.	διδασκτικές μονάδες
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Μ.Φ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής
Ν.	Νόμος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
π.μ.	πιστωτικές μονάδες (ECTS)
Π.Μ.Σ.	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Σ.Ε.Μ.Σ.	Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως

A. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι το αρχαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Ελλάδας, των Βαλκανίων και της ευρύτερης περιοχής της ανατολικής Μεσογείου. Ιδρύθηκε με Βασιλικό Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στις 16/24 Απριλίου 1837 και εγκαινιάστηκε από το Βασιλιά της Ελλάδας Όθωνα στις 3 Μαΐου 1837. Στεγάστηκε σε νεοκλασικό κτήριο, στην ιδιωτική κατοικία του αρχιτέκτονα Σταματίου Κλεάνθους, στη βορειοανατολική πλευρά της Ακρόπολης, το οποίο σήμερα ανακαινισμένο λειτουργεί ως Μουσείο του Πανεπιστημίου και χώρος για διάφορες εκδηλώσεις. Αρχικά ονομάστηκε «Οθώνειον Πανεπιστήμιον» προς μνήμην του ιδρυτή του Όθωνα. Το 1862 μετονομάστηκε σε «Εθνικόν Πανεπιστήμιον» και το 1911 σε «Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών» προς τιμήν του Ιωάννη Καποδίστρια, του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας μετά την απελευθέρωσή της.

Σύμφωνα με το ιδρυτικό βασιλικό Διάταγμα, αποτελούνταν από τέσσερις Σχολές: 1) Των Γενικών Επιστημών της Φιλοσοφίας, Φιλολογίας, Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών, 2) της Θεολογίας, 3) της Ιατρικής και 4) των Νομικών και Πολιτικών Επιστημών. Ήταν ένα καθολικό Πανεπιστήμιο που απέδιδε στην ελληνική κοινωνία πτυχιούχους με σφαιρικές γνώσεις και πολίτες ολοκληρωμένους. Απέκτησε σημαντικό κοινωνικό-ιστορικό ρόλο, καθοριστικό για την παροχή γνώσης και πολιτισμού.

Σήμερα, το Πανεπιστήμιο Αθηνών αποτελεί ένα σύγχρονο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, όπου με ποιότητα και συστηματική οργάνωση καλλιεργούνται όλες οι Επιστήμες. Νέα Τμήματα προσφέρουν προπτυχιακά προγράμματα σε καινούρια γνωστικά πεδία. Διατμηματικά και διεπιστημονικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών καλύπτουν νέες κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες. Νέα εργαστήρια και ερευνητικά κέντρα παρέχουν τη δυνατότητα αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Αναπτύσσονται οργανωμένα προγράμματα και διμερείς συμφωνίες με ευρωπαϊκά και άλλα ξένα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα για ανταλλαγή φοιτητών, διδακτικού επιστημονικού προσωπικού και νέων ερευνητών.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει τη δική του παράδοση στο χώρο των Επιστημών και της δημιουργικής συμμετοχής στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Με τη συμμετοχή όλων των μελών του –διδακτικού προσωπικού, φοιτητών και διοικητικών στελεχών– ανταποκρίνεται στις πρωτόγνωρες προκλήσεις της

σύγχρονης εποχής και συμβάλλει δυναμικά στην κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Τα προπύλαια του Πανεπιστημίου έχουν κοινωνική και ιστορική αξία, καθώς αποτελούν τόπο πολιτικών συγκεντρώσεων, κοινωνικής διαμαρτυρίας και διαδηλώσεων φοιτητών και άλλων κοινωνικών ομάδων που συμμετέχουν σε κινήματα υπεράσπισης των κοινωνικών δικαιωμάτων.

B. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

I. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Γενικά.

Η Θεολογική Σχολή, μια από τις πρώτες τέσσερις Σχολές του νεοϊδρυθέντος Πανεπιστημίου Αθηνών (1837), ονομάστηκε αρχικά «Θεολογική Σχολή του Οθωνείου Πανεπιστημίου», το 1862 μετονομάστηκε σε «Θεολογική Σχολή του Εθνικού Πανεπιστημίου», το 1911 σε «Θεολογική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου» και από το 1932 σε «Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών».

Πρωτολειτούργησε στο νεοκλασικό κτήριο της ιδιωτικής κατοικίας του αρχιτέκτονα Σταματίου Κλεάνθους, που ήταν και το πρώτο κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 1841 μεταφέρθηκε στο κεντρικό κτήριο της οδού Πανεπιστημίου και το 1976 στην Πανεπιστημιούπολη, Άνω Ιλίσια.

Κατά την ίδρυση της Θεολογικής Σχολής πρώτοι καθηγητές ορίστηκαν ο αρχιμ. Μισαήλ Αποστολίδης, πρώτος «Σημάντωρ» της Σχολής (Σχολάρχης-Κοσμήτορας), ο αρχιμ. Θεόκλητος Φαρμακίδης, Γραμματέας της Ιεράς Συνόδου και ο Κωνσταντίνος Κοντογόνης. Οι πρώτοι φοιτητές της ήταν οκτώ σε σύνολο πενήντα δύο φοιτητών του Πανεπιστημίου, ενώ η πρώτη φοιτήτρια γράφτηκε το 1923.

Πολλαπλή είναι η προσφορά της Θεολογικής Σχολής στην Επιστήμη, την Εκκλησία και την ελληνική κοινωνία. Λαϊκοί και κληρικοί αποκτούν τις απαιτούμενες γνώσεις και αναπτύσσουν τις ικανότητες που θα τους καταστήσουν δημιουργικούς επιστήμονες στην έρευνα και θεολόγους στην Εκπαίδευση. Καταρτίζει ειδικά στελέχη της Εκκλησίας (κληρικούς, λαϊκούς και μοναχούς), ικανά να ανταποκριθούν στις διάφορες θέσεις εκκλησιαστικής διακονίας και σε άλλους χώρους του δημόσιου βίου.

Ως πτυχιούχοι της Θεολογικής Σχολής ενδεικτικά αναφέρονται σημαίνουσες εκκλησιαστικές προσωπικότητες, όπως οι Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειος Γ΄ (†1929) και Φώτιος Β΄ (†1935), Αλεξανδρείας Νικόλαος Ε΄ (†1939) και Πέτρος Ζ΄ (†2004), Ιεροσολύμων Βενέδικτος Α΄ (†1980), Διόδωρος Α΄ (†2000), Ειρηναίος Α΄ (2000-2005) και Θεόφιλος Α΄ (2005-), Ρουμανίας Ιουστίνος (†1986). Οι προκαθήμενοι και Αρχιερείς των Αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, Κύπρου Χρυσόστομος, Ελλάδος Ιερώνυμος Β΄ και Αλβανίας Αναστάσιος, καθώς και οι προκάτοχοί τους. Πτυχιούχοι της

Θεολογικής Σχολής ήταν ο Άγιος Νεκτάριος (†1920), ο Εθνάρχης της Κύπρου Μακάριος (†1977) και οι περισσότεροι από τους Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος. Απόφοιτος υπήρξε και ο Υφηγητής της Χρήστος Μακρής (†27.11.1912), ο οποίος έπεσε ηρωικά αγωνιζόμενος «υπέρ πίστεως και πατρίδος» στη μάχη του Δρίσκου. Στη Σχολή φοίτησαν και φοιτητές όχι μόνον Ορθόδοξοι, αλλά και ετερόδοξοι από διάφορες χώρες του κόσμου.

2. Διατελέσαντες Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής (1837-1982).

1. *Μισαήλ Αποστολίδης*, της Δογματικής, της Ηθικής και της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Εβδομήκοντα (1837-1852).
2. *Θεόκλητος Φαρμακίδης* (1837-1860).
3. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης*, της Εγκυκλοπαιδείας και Μεθοδολογίας της Θεολογίας, της Εβραϊκής Αρχαιολογίας, της Εισαγωγής και Ερμηνείας εις τας Αγίας Γραφάς, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας (1837-1873).
4. *Δαμιανός Λιβερόπουλος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1852-1856).
5. *Διονύσιος Κλεόπας*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1856-1857).
6. *Παναγιώτης Ρομπότης*, της Δογματικής, της Χριστιανικής Ηθικής και της Λειτουργικής (1858-1873).
7. *Αλέξανδρος Λυκούργος*, της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας, της Ομιλητικής, της Συμβολικής και της Ιστορίας των Δογμάτων (1860-1866).
8. *Θεόκλητος Βίμπος*, της Εβραϊκής Γλώσσης και της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του εβραϊκού κειμένου (1860-1869).
9. *Νικόλαος Δαμαλάς*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1868-1872).
10. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός*, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Συμβολικής (1868-1913).
11. *Νικηφόρος Καλογεράς*, της Ποιμαντικής και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (1868-1883).
12. *Παναγιώτης Παυλίδης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης (1875).
13. *Ζήκος Ρώσης*, της Δογματικής, της Χριστιανικής Ηθικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1875-1922).

14. *Προκόπιος Οικονομίδης*, της Ιστορίας των Δογμάτων, της Πατρολογίας και της Απολογητικής (1891-1902).
15. *Εμμανουήλ Ζολώτας*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1893-1919).
16. *Γεώργιος Δέρβος*, της Πατρολογίας και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (1897-1923).
17. *Ιωάννης Μεσολωράς*, της Ομιλητικής, της Λειτουργικής, της Ποιμαντικής, της Συμβολικής και της Κατηχητικής (1898-1923).
18. *Ιγνάτιος Μοσχάκης*, της Πρακτικής Θεολογίας (1899-1903).
19. *Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος*, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης και της Εβραϊκής Γλώσσας (1907-1926).
20. *Κωνσταντίνος Ράλλης*, του Κανονικού Δικαίου (1910-1915).
21. *Χρήστος Ανδρούτσος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1912-1935).
22. *Χρυσόστομος Παπαδόπουλος*, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, επίτιμος Καθηγητής (1914-1923).
23. *Φίλιππος Παπαδόπουλος*, της Πρακτικής Θεολογίας και της Συμβολικής (1918).
24. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ*, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1918-1946).
25. *Αμίλλκας Αλιβιζάτος*, του Κανονικού Δικαίου και της Ποιμαντικής (1919-1956).
26. *Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης*, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1920-1938).
27. *Δημήτριος Μπαλάνος*, της Πατρολογίας και της Ερμηνείας των Πατέρων (1924-1948).
28. *Βασίλειος Στεφανίδης*, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1924-1949).
29. *Γεώργιος Σωτηρίου*, της Χριστιανικής Αρχαιολογίας και της Παλαιογραφίας (1924-1952).
30. *Νικόλαος Λούβαρις*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1925-1955).
31. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης*, της Εισαγωγής εις την Παλαιάν Διαθήκην και της Ερμηνείας των Εβδομήκοντα (1925-1960).
32. *Βασίλειος Βέλλας*, της Εβραϊκής Γλώσσας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (1933-1968).

33. *Ευάγγελος Αντωνιάδης*, της Ιστορίας της Καινής Διαθήκης και των Ιερών Προσώπων αυτής και της Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1934-1946).
34. *Παναγιώτης Τρεμπέλας*, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ομιλητικής (1939-1957).
35. *Λεωνίδα Φιλιππίδης*, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων (1939-1958).
36. *Ιωάννης Καρμίρης*, της Ιστορίας των Δογμάτων, της Συμβολικής, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1942-1969).
37. *Βασίλειος Ιωαννίδης*, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης και της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1951-1964).
38. *Κωνσταντίνος Μπόνης*, της Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως των Πατερικών Έργων (1951-1970).
39. *Γεράσιμος Κονιδάρης*, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1951-1970).
40. *Ανδρέας Φυτράκης*, της Αγιολογίας, της Υμνολογίας και της Παλαιογραφίας (1952-1977).
41. *Δημήτριος Μωραΐτης*, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ρητορικής (1959-1967).
42. *Μάρκος Σιώτης*, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1959-1979).
43. *Κωνσταντίνος Μουρατίδης*, του Κανονικού Δικαίου και της Ποιμαντικής (1962-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1985).
44. *Βασίλειος Δεντάκης*, της Ιστορίας της από του Θ' αιώνας Ελληνικής Εκκλησιαστικής Γραμματείας (1965-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1984).
45. *Νικόλαος Νησιώτης*, της Φιλοσοφίας της Θρησκείας μετά στοιχείων της Ψυχολογίας της Θρησκείας (1965-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1986).
46. *Σάββας Αγουρίδης*, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1968-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1985).
47. *Ανδρέας Θεοδώρου*, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1968-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1985).
48. *Μέγας Φαράντος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1978-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1984).
49. *Ευάγγελος Θεοδώρου*, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ρητορικής (1968-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1988).
50. *Γεώργιος Γρατσέας*, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1981-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1988).
51. *Αθανάσιος Χαστούπης*, της Εισαγωγής εις την Παλαιάν Διαθήκην και της Ερμηνείας των Ο' (1966-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1989).

52. *Ιωάννης Κορναράκης*, της Ποιμαντικής Ψυχολογίας και της Εξομολογητικής (1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1993).
53. *Γεώργιος Γαλίτης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1979-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1994).
54. *Αναστάσιος Γιαννουλάτος*, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων (1972-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1997).
55. *Νικόλαος Μπρατσιώτης*, της Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας (1971-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1999).
56. *Ηλίας Οικονόμου*, της Εβραϊκής Γλώσσας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (1970-1974 και 1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-2000).
57. *Στυλιανός Παπαδόπουλος*, της Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως των πατερικών έργων (1980-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2000).
58. *Βλάσιος Φειδάς*, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1975-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2003).
59. *Κωνσταντίνος Παπαπέτρου*, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1976-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2003).

3. Διατελέσαντες Έκτακτοι Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής.

1. *Αθανάσιος Δεληκωστόπουλος*, Έκτακτος Καθηγητής της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1972-1975).

4. Διατελέσαντες Υφηγητές της Θεολογικής Σχολής.

1. *Αντώνιος Μοσχάκης*, της Συμβολικής (23 Μαρτίου 1863).
2. *Σπυρίδων Σούγκρας*, της Απολογητικής (27 Ιανουαρίου 1877).
3. *Πανάρετος Κωνσταντινίδης*, της Πατρολογίας (27 Οκτωβρίου 1877).
4. *Διονύσιος Πλαίσσας*, της Λειτουργικής (1886).
5. *Γεώργιος Λαμπάκης*, της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (7 Μαΐου 1896).
6. *Θεόφιλος Βορέας*, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης και της Εβραϊκής Γλώσσας (30 Οκτωβρίου 1899).
7. *Στέφανος Τσακμάκης*, της Βιβλικής Θεολογίας της Καινής Διαθήκης (31 Μαΐου 1908).
8. *Χρήστος Μακρής*, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας (14 Απριλίου 1910).

5. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής μέλη της Ακαδημίας Αθηνών.

1. *Χρυσόστομος Παπαδόπουλος* (1926-1938).
2. *Γεώργιος Σωτηρίου* (1926-1955).
3. *Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης* (1928-1943).
4. *Κωνσταντίνος Ράλλης* (1929-1942).
5. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1955-1982).
6. *Νικόλαος Λούβαρις* (1960-1961).
7. *Αμίλκας Αλιβιζάτος* (1962-1969).
8. *Ιωάννης Καρμίρης* (1974-1992).
9. *Δημήτριος Μπαλάνος* (1931-1959).
10. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ* (1945-1956).
11. *Κωνσταντίνος Μπόνης* (1978-1990).
12. *Μάρκος Σιώτης* (1993-2004).

6. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής Πρυτάνεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1. *Μισαήλ Αποστολίδης* (1842-1843).
2. *Μισαήλ Αποστολίδης* (1850-1851).
3. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1854-1855).
4. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1874-1875).
5. *Νικόλαος Δαμαλάς* (1878-1879).
6. *Παναγιώτης Παυλίδης* (1893-1894).
7. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1895-1896).
8. *Εμμανουήλ Ζολώτας* (1910-1911).
9. *Γεώργιος Δέρβος* (1913-1914).
10. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1914-1915).
11. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1915-1916).
12. *Χρήστος Ανδρούτσος* (1923-1924).
13. *Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης* (1931-1932).
14. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ* (1936-1937).
15. *Δημήτριος Μπαλάνος* (1945-1946).
16. *Γεώργιος Σωτηρίου* (1950-1951).
17. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1955-1956).
18. *Βασίλειος Βέλλας* (1960-1961).

19. *Λεωνίδας Φιλιππίδης* (1965-1966).
20. *Ανδρέας Φυτράκης* (1970-1971).
21. *Αθανάσιος Χαστούπης* (1973-1974).
22. *Ανδρέας Φυτράκης* (1974-1975).
23. *Ευάγγελος Θεοδώρου* (1980-1981).

7. Κοσμήτορες της Θεολογικής Σχολής (1837-2013).

1. *Μισαήλ Αποστολίδης* (1837-1848).
2. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1848-1857).
3. *Διονύσιος Κλεόπας* (1857-1858).
4. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1858-1860).
5. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1860-1861).
6. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1861-1863).
7. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1863-1864).
8. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1864-1865).
9. *Αλέξανδρος Λυκούργος* (1865-1866).
10. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1866-1867).
11. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1867-1868).
12. *Θεόκλητος Βίμπος* (1868-1869).
13. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1869-1870).
14. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1870-1871).
15. *Παναγιώτης Ρομπότης* (1871-1872).
16. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1872-1873).
17. *Νικόλαος Δαμαλάς* (1873-1874).
18. *Νικηφόρος Καλογεράς* (1874-1875).
19. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1875-1876).
20. *Κωνσταντίνος Κοντογόνης* (1876-1877).
21. *Ζήκος Ρώσης* (1877-1878).
22. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1878-1879).
23. *Νικηφόρος Καλογεράς* (1879-1880).
24. *Παναγιώτης Παυλίδης* (1880-1881).
25. *Ζήκος Ρώσης* (1881-1882).
26. *Νικηφόρος Καλογεράς* (1882-1883).
27. *Νικόλαος Δαμαλάς* (1883-1884).
28. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1884-1885).

29. *Παναγιώτης Παυλίδης* (1885-1886).
30. *Ζήκος Ρώσης* (1886-1887).
31. *Νικόλαος Δαμαλάς* (1887-1888).
32. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1888-1889).
33. *Παναγιώτης Παυλίδης* (1889-1890).
34. *Ζήκος Ρώσης* (1890-1891).
35. *Νικόλαος Δαμαλάς* (1891-1892).
36. *Προκόπιος Οικονομίδης* (1892-1894).
37. *Εμμανουήλ Ζολώτας* (1894-1895).
38. *Ζήκος Ρώσης* (1895-1896).
39. *Προκόπιος Οικονομίδης* (1896-1897).
40. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1897-1898).
41. *Γεώργιος Δέρβος* (1898-1899).
42. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1899-1900).
43. *Ιγνάτιος Μοσχάκης* (1900-1901).
44. *Εμμανουήλ Ζολώτας* (1901-1902).
45. *Ζήκος Ρώσης* (1902-1903).
46. *Γεώργιος Δέρβος* (1903-1904).
47. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1904-1905).
48. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1905-1906).
49. *Εμμανουήλ Ζολώτας* (1906-1907).
50. *Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος* (1907-1908).
51. *Γεώργιος Δέρβος* (1908-1909).
52. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός* (1909-1910).
53. *Κωνσταντίνος Ράλλης* (1910-1911).
54. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1911-1912).
55. *Χρήστος Ανδρούτσος* (1912-1913).
56. *Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος* (1913-1914).
57. *Γεώργιος Δέρβος* (1914-1915).
58. *Χρυσόστομος Παπαδόπουλος* (1915-1916).
59. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1916-1917).
60. *Χρήστος Ανδρούτσος* (1917-1918).
61. *Εμμανουήλ Ζολώτας* (1918-1919).
62. *Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος* (1919-1920).
63. *Γεώργιος Δέρβος* (1920-1921).
64. *Χρήστος Ανδρούτσος* (1921-1922).
65. *Ιωάννης Μεσολωράς* (1922-1923).

66. *Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος* (1923-1924).
67. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ* (1924-1925).
68. *Αμίλκας Αλιβιζάτος* (1925-1926).
69. *Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης* (1926-1927).
70. *Αμίλκας Αλιβιζάτος* (1927-1928).
71. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ* (1928-1929).
72. *Δημήτριος Μπαλάνος* (1929-1930).
73. *Βασίλειος Στεφανίδης* (1930-1931).
74. *Νικόλαος Λούβαρις* (1931-1932).
75. *Γρηγόριος Παπαμιχαήλ* (1932-1933).
76. *Γεώργιος Σωτηρίου* (1933-1934).
77. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1934-1935).
78. *Αμίλκας Αλιβιζάτος* (1935-1936).
79. *Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης* (1936-1937).
80. *Νικόλαος Λούβαρις* (1937-1938).
81. *Γεώργιος Σωτηρίου* (1938-1941).
82. *Νικόλαος Λούβαρις* (1941-1942).
83. *Βασίλειος Βέλλας* (1942-1943).
84. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1943-1944).
85. *Παναγιώτης Τρεμπέλας* (1944-1945).
86. *Λεωνίδα Φιλιππίδης* (1945-1946).
87. *Βασίλειος Στεφανίδης* (1946-1947).
88. *Ιωάννης Καρμύρης* (1947-1948).
89. *Αμίλκας Αλιβιζάτος* (1948-1949).
90. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1949-1950).
91. *Βασίλειος Βέλλας* (1950-1951).
92. *Παναγιώτης Τρεμπέλας* (1951-1952).
93. *Νικόλαος Λούβαρις* (1952-1953).
94. *Ιωάννης Καρμύρης* (1953-1954).
95. *Λεωνίδα Φιλιππίδης* (1954-1955).
96. *Βασίλειος Ιωαννίδης* (1955-1956).
97. *Κωνσταντίνος Μπόνης* (1956-1957).
98. *Γεράσιμος Κονιδάρης* (1957-1958).
99. *Παναγιώτης Μπρατσιώτης* (1958-1959).
100. *Λεωνίδα Φιλιππίδης* (1959-1960).
101. *Ανδρέας Φυτράκης* (1960-1961).
102. *Ιωάννης Καρμύρης* (1961-1962).

103. Δημήτριος Μωραΐτης (1962-1963).
104. Βασίλειος Ιωαννίδης (1963-1964).
105. Κωνσταντίνος Μπόνης (1964-1965).
106. Γεράσιμος Κονιδάρης (1965-1966).
107. Μάρκος Σιώτης (1966-1967).
108. Ανδρέας Φυτράκης (1967-1968).
109. Αθανάσιος Χαστούπης (1968-1969).
110. Κωνσταντίνος Μπόνης (1969-1970).
111. Αθανάσιος Χαστούπης (1970-1973).
112. Ευάγγελος Θεοδώρου (1973-1974).
113. Σάββας Αγουρίδης (1974-1975).
114. Κωνσταντίνος Μουρατίδης (1975-1976).
115. Νικόλαος Νησιώτης (1976-1977).
116. Ανδρέας Θεοδώρου (1977-1978).
117. Νικόλαος Μπρατσιώτης (1978-1979).
118. Βασίλειος Δεντάκης (1979-1980).
119. Ηλίας Οικονόμου (1980-1981).
120. Βλάσιος Φειδάς (1981-1983).
121. Αναστάσιος Γιαννουλάτος (1983-1987).
122. Βασίλειος Τσάκωνας (1987-1989).
123. Ηλίας Οικονόμου (1989-1992).
124. Βασίλειος Τσάκωνας (1992-1994).
125. Χρήστος Βούλγαρης (1994-2000).
126. Κωνσταντίνος Σκουτέρης (2000-2004).
127. Γεώργιος Μεταλληνός (2004-2007).
128. Ελένη Παπακώστα-Χριστινάκη (2007-2011).
129. Μάριος Μπέζος (2011-).

8. Επίτιμοι Διδάκτορες Θεολογίας ανακηρυχθέντες από τη Θεολογική Σχολή.

1862

1. Κωνσταντίνος Κοντογόνης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1837-1875) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1870

2. *Παναγιώτης Ρομπότης*, πρεσβύτερος, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1858-1875) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1878

3. *Γρηγόριος Παυλίδης ο Βυζάντιος*, Μητροπολίτης Χίου (1860-1877), Σερρών (1877-1879), Ηρακλείας και Ραιδεστού (1879-1888).
4. *Φιλόθεος Βρυέννιος*, Μητροπολίτης Σερρών (1875-1877) και Νικομηδείας (1877-1910), Καθηγητής και Διευθυντής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, Διευθυντής της Μεγάλης του Γένους Σχολής.

1882

5. *Προκόπιος Γεωργιάδης*, Μητροπολίτης Αθηνών (1874-1889).
6. *Νικηφόρος Καλογεράς*, αρχιμανδρίτης, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Πατρών και Ηλείας, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1868-1883).
7. *Νικόλαος Δαμαλάς*, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής (1868-1892) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.
8. *Σωκράτης Κολιάτσος*, αρχιμανδρίτης (από της τάξεως των εγγάμων πρεσβυτέρων), Διευθυντής Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Κορινθίας (1884-1899).

1887

9. *Κωνσταντίνος Βαλλιάδης*, Μητροπολίτης Μυτιλήνης (1876-1893), μετέπειτα Εφέσου και Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1897-1901).
10. *Ιωάννης Αναστασιάδης*, Μητροπολίτης Καισαρείας (1878-1902), Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης (1867-1878).
11. *Νεόφυτος Παγίδας*, αρχιμανδρίτης της εν Πετρούπολει Ελληνικής Εκκλησίας, έγκριτος συγγραφέας.
12. *Ιωάννης Σκαλτσούνης*, νομικός και συγγραφέας απολογητικών έργων.
13. *Dragomir Dimetrescu*, Καθηγητής Θεολογικού Σεμιναρίου (1878-1891), Καθηγητής και Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής Βουκουρεστίου, Διευθυντής Υπουργείου Θρησκευμάτων Ρουμανίας (1895-1899).

1893

14. *Παρθένιος Κλητσνίκ*, Ρώσος επίσκοπος Κάτω Δουνάβεως.

1901

15. *Ζήκος Ρώσης*, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1875-1911) και Μέγας Ευεργέτης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

16. *Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός*, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1868-1913), Μέγας Ευεργέτης και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.
17. *Προκόπιος Οικονομίδης*, Υφηγητής, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1891-1902) και Μητροπολίτης Αθηνών (1896-1901).

1905

18. *Ιωάννης Ευταξίας*, Καθηγητής της Νομικής Σχολής (1881-1911), Μέγας Ευεργέτης και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.
19. *Κωνσταντίνος Ράλλης*, Υφηγητής της Νομικής Σχολής, Γενικός Γραμματεύς του Υπουργείου Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής (1910-1915) και της Νομικής Σχολής, Ακαδημαϊκός.

1910

20. *Χρυσόστομος Παπαδόπουλος*, πρεσβύτερος, Διευθυντής της εν Ιεροσολύμοις Θεολογικής Σχολής του Σταυρού, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1914-1923), Μητροπολίτης και πρώτος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1923-1938), Ακαδημαϊκός και Μέγας Ευεργέτης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1912

21. *Ιωακείμ Γ' Δημητριάδης*, πρώην Βάρνης και μετέπειτα Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1878-1884, 1901-1912).
22. *Φώτιος Περόγλου*, πρώην Φιλαδελφείας (Παλαιστίνη) και μετέπειτα Ναζαρέτ, Πατριάρχης Αλεξανδρείας (1900-1925).
23. *Γρηγόριος Δ' Χαδδάδ*, πρώην Αρχιεπίσκοπος Τριπόλεως Συρίας (1890-1906), Πατριάρχης Αντιοχείας (1906-1928).
24. *Δαμιανός*, πρώην Φιλαδελφείας (Παλαιστίνη), Πατριάρχης Ιεροσολύμων (1897-1931).

1919

25. *Δωρόθεος Μαμμέλης*, πρώην Καλλιουπόλεως και Μαδύτου, μετέπειτα Γρεβενών, Νικοπόλεως και Πρεβέζης, Μητροπολίτης Προύσης (1908-1921) και τοποτηρητής του Οικουμενικού Θρόνου (1918-1921).

1933

26. *Κωνσταντίνος Καλλίνικος*, πρεσβύτερος, Μέγας Οικονόμος Οικουμενικού Θρόνου.

1937

27. *Βενιαμίν Α'*, πρώην Ρόδου, μετέπειτα Σηλυβρίας, Φιλίππουπόλεως, Νικαίας και Ηρακλείας, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1935-1946).

28. *Διονύσιος Βαλεντίνσκυ*, πρώην Κρεμένετσκ, μετέπειτα Βολίνσκ, Μητροπολίτης Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Βαρσοβίας.
29. *Χρύσανθος Φιλιππίδης*, Μητροπολίτης Τραπεζούντος (1913-1938), αποκρισάριος του Οικουμενικού Πατριαρχείου παρά τη Εκκλησία της Ελλάδος (από το 1937), μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1938-1941).
30. *Γερμανός Στρηγόπουλος*, πρώην Σελευκείας, Μητροπολίτης Θυατείρων (1922-1951), Έξαρχος Δυτικής, Βορείου και Κεντρίας Ευρώπης, Διευθυντής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.
31. *Ιωάννης Μεσολωράς*, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1898-1923) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών.
32. *Κάλλιστος*, αρχιμανδρίτης Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, συγγραφέας.
33. *Stefan Tsangon*, πρεσβύτερος, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Σόφιας.
34. *Nikolaj W. Glubokonskij*, Ρώσος θεολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίων Πετρούπολεως, Σόφιας, Βελιγραδίου και Πράγας.
35. *Stefan Dimitrievic*, πρεσβύτερος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου.
36. *Jon Irineu Mihalescu*, Καθηγητής Θεολογικού Σεμιναρίου (1894-1900), Καθηγητής (1904-1939) και Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής Βουκουρεστίου, βοηθός επίσκοπος Βουκουρεστίου (1936), Αρχιεπίσκοπος Ιασίου και Μητροπολίτης Μολδαβίας (1939-1947).

1953

37. *Γεννάδιος Αραμπατζόγλου*, πρώην τιτουλάριος επίσκοπος Σκοπέλου (1913-1925), Μητροπολίτης Ηλιουπόλεως και Θείρων (1925-1956).

1957

38. *Μακάριος Γ'*, πρώην Κιτίου (1948-1950), Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος Δημοκρατίας Κύπρου (1950-1977).

2010

39. *Ιερώνυμος Λιάπης*, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος (2008-).

9. Απόφοιτοι της Θεολογικής Σχολής στον Αρχιερατικό Θρόνο των Αθηνών.

Μητροπολίτες

1. *Προκόπιος Α΄ Γεωργιάδης*, 27 Μαΐου 1874-†Ιανουάριος 1889.
2. *Προκόπιος Β΄ Οικονομίδης*, 17 Οκτωβρίου 1896-Νοέμβριος 1901, παραιτηθείς (†4 Ιουλίου 1902).
3. *Θεόκλητος Α΄ Μηνόπουλος*, α) 4 Νοεμβρίου 1902-28 Σεπτεμβρίου 1917, β) 16 Νοεμβρίου 1920-Σεπτέμβριος 1922, (†19 Δεκεμβρίου 1931).

Αρχιεπίσκοποι

1. *Χρυσόστομος Α΄ Παπαδόπουλος*, 10 Μαρτίου 1923-† 22 Οκτωβρίου 1938.
2. *Δαμασκηνός Παπανδρέου*, 5 Νοεμβρίου 1938, 6 Ιουλίου 1941-†28 Σεπτεμβρίου 1949.
3. *Δωρόθεος Γ΄ Κοτταράς*, 29 Μαρτίου 1956-†26 Ιουλίου 1957.
4. *Θεόκλητος Β΄ Παναγιωτόπουλος*, 7 Αυγούστου 1957-†8 Ιανουαρίου 1962.
5. *Ιάκωβος Γ΄ Βαβανάτσος*, 13-25 Ιανουαρίου 1962, παραιτηθείς (†25 Οκτωβρίου 1984).
6. *Ιερώνυμος Α΄ Κοτσώνης*, 14 Μαΐου 1967-15 Δεκεμβρίου 1973, παραιτηθείς (†15 Νοεμβρίου 1988).
7. *Σεραφείμ Τίκας*, 12 Ιανουαρίου 1974-†10 Απριλίου 1998.
8. *Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης*, 28 Απριλίου 1998-†28 Ιανουαρίου 2008.
9. *Ιερώνυμος Β΄ Λιάπης*, 7 Φεβρουαρίου 2008-.

10. Απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ο Άγιος Νεκτάριος (κατά κόσμον Αναστάσιος Κεφαλάς) γεννήθηκε το 1846 στη Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης και κοιμήθηκε εν Κυρίω στην Αθήνα (Αρεταίειο Νοσοκομείο) στις 8 Νοεμβρίου 1920. Στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών φοίτησε κατά τα έτη 1881-1885. Ως κληρικός υπηρέτησε την Εκκλησία τόσο στον ελλαδικό κλήρο, όσο και στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Υπήρξε μία από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα. Αποκλήθηκε ακόμη και ο «Άγιος του

αιώνα» (20ού). Η ανακήρυξή του σε Άγιο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο έγινε το 1961. Ο Άγιος Νεκτάριος αγαπάται και τιμάται όχι μονάχα από τους Έλληνες πιστούς, αλλά και από Ορθοδόξους ολόκληρης της Οικουμένης. Και ευλόγως, γιατί είναι ο θαυματουργός Άγιος, ο πολυγραφότατος συγγραφέας και μαρτυρική μορφή που δέχθηκε τα αδυσώπητα πλήγματα της συκοφαντίας με εγκαρτέρηση και ανεξικακία.

II. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ

1. Οργάνωση και Διοίκηση.

Η βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα είναι το *Τμήμα*, το οποίο καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης και χορηγεί ενιαίο πτυχίο. Τμήματα, τα οποία αντιστοιχούν σε συγγενείς επιστήμες, συγκροτούν μία *Σχολή*. Το *Τμήμα Θεολογίας*, μαζί με το *Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας*, συγκροτούν τη *Θεολογική Σχολή*.

Όργανα Διοίκησης της Θεολογικής Σχολής:

- *Η Γενική Συνέλευση της Σχολής*. Απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δυο Τμημάτων της Σχολής και έχει όλες τις αρμοδιότητες που ο νόμος αναθέτει στη Σχολή.
- *Η Κοσμητεία*. Απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, τους Προέδρους των δύο Τμημάτων, έναν εκπρόσωπο των Μεταπτυχιακών φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών κάθε Τμήματος. Συμμετέχει χωρίς ψήφο και ο γραμματέας της Κοσμητείας.

Ο Κοσμήτορας συγκαλεί τη Γ.Σ. της Σχολής και την Κοσμητεία, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει των εργασιών της. Ειδικότερα, συντονίζει τα κοινά μαθήματα των Τμημάτων, προϊστάται των υπηρεσιών της Κοσμητείας, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γ.Σ. της Σχολής και της Κοσμητείας, και συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων.

Ο Κοσμήτορας αναπληρώνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, που χρονικά προηγείται η διαπιστωτική πράξη της εκλογής του. Το ειδικό σώμα των εκλεκτόρων για την εκλογή Κοσμήτορα Σχολής συγκαλείται από τον οικείο Κοσμήτορα πριν από τη λήξη της θητείας του, ή 15 ημέρες το αργότερο από την κένωση με οποιοδήποτε τρόπο της θέσης του. Αν δεν υπάρχει Κοσμήτορας ή ο υπάρχων παραμελεί να συγκαλέσει το σώμα εκλεκτόρων, το συγκαλεί ο Πρύτανης του οικείου Α.Ε.Ι.

2. Η Κοσμητεία της Σχολής.

Κοσμήτωρ: Καθηγητής Μάριος Μπέγζος.

Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας: Καθηγήτρια Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου
(*Αναπληρωτής Πρόεδρος:* Καθηγητής Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής)

Πρόεδρος Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας: Καθηγητής Γεώργιος Φίλιας
(*Αναπληρωτής Πρόεδρος:* Καθηγητής Απόστολος Νικολαΐδης)

Εκπρόσωπος Μ.Φ. Τμήματος Θεολογίας: Ελένη Καραΐσκου
(*Αναπληρωτής:* Δημήτριος Σπυρόπουλος)

3. Προσωπικό της Σχολής.

Επιστάτης: Θωμάς Λιάπης 210 727 5771

Ηλεκτρολόγος: Σπυρίδων Σταυρόπουλος 210 727 5760

Ευπρεπίστριες: Κωνσταντίνα Πέτσα 210 727 5772
Ειρήνη Μαρμαρά
Αικατερίνη Ξάνθου
Χριστίνα Δημητράκη

Γ. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

1. Γενικά.

Η Θεολογική Σχολή ήταν ενιαία μέχρι και το 1974, όταν με το Π.Δ. 760/74 (ΦΕΚ 333 Α΄) διαιρέθηκε σε δύο Τμήματα, το «Θεολογικόν» και το «Ποιμαντικόν», το οποίο δεύτερο είχε ως σκοπό την κατάρτιση του κλήρου. Το επόμενο έτος ακολούθησε νέο διάταγμα (Π.Δ. 468/75, ΦΕΚ 148 Α΄), που καταργούσε το προηγούμενο, ενώ με τον Ν. 151/75 (ΦΕΚ 181 Α΄) ιδρύθηκε το «Τμήμα Ιερατικής Επιμορφώσεως», διετούς φοιτήσεως, στο οποίο μετεγγράφηκαν όλοι οι φοιτητές του καταργηθέντος Ποιμαντικού Τμήματος. Το Τμήμα αυτό λειτούργησε για δύο έτη, καταργήθηκε το 1977, και στη θέση του ιδρύθηκε το «Ποιμαντικόν Τμήμα», τετραετούς φοιτήσεως, του οποίου σκοπός ήταν η «ειδική κατάρτισις στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, Κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ Λαϊκῶν, πρὸς ἐπάνδρωσιν θέσεων Ἐκκλησιαστικῆς διακονίας» (Π.Δ. 434/77, ΦΕΚ 134 Α΄). Τελικά, με τον Ν. 1268/82 η Θεολογική Σχολή διαιρέθηκε σε δύο Τμήματα, στο «Τμήμα Θεολογίας» και στο «Τμήμα Ποιμαντικής», το οποίο με το Π.Δ. 315/94 (ΦΕΚ 166 Α΄) μετονομάστηκε σε «Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας». Αρχικά δικαίωμα διορισμού στη Μέση Εκπαίδευση είχαν οι απόφοιτοι μόνο του Τμήματος Θεολογίας, όμως με τον Ν. 1351/83 (ΦΕΚ 56 Α΄) αναγνωρίστηκε και στους αποφοίτους του Τμήματος Ποιμαντικής το δικαίωμα αυτό. Σήμερα το Τμήμα Θεολογίας προσφέρει προγράμματα σπουδῶν σε παραδοσιακά και σύγχρονα γνωστικά πεδία, τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα σφαιρικής κάλυψης των νέων γνωστικών αναγκών.

2. Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος Θεολογίας (1982-2013).

1. *Σάββας Αγουρίδης*, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινῆς Διαθήκης (1985).
2. *Ανδρέας Θεοδώρου*, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1986).
3. *Μέγας Φαράντος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1984).
4. *Γεώργιος Γρατσέας*, της Ιστορίας της Εποχής της Καινῆς Διαθήκης (1988).

5. *Αθανάσιος Χαστούπης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης (1989).
6. *Γεώργιος Γαλίτης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1994).
7. *Νικόλαος Μητσόπουλος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1996).
8. *Στυλιανός Παπαδόπουλος*, της Πατρολογίας (2000).
9. *Νικόλαος Παπαδόπουλος*, της Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη και της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Ο' (2000).
10. *Εμμανουήλ Κωνσταντινίδης*, της Ιστορίας της Εκκλησίας της Ελλάδος (2001).
11. *Ηλίας Μουτσούλας*, της Πατερικής Θεολογίας (2001).
12. *Δημήτριος Σταθόπουλος*, της Ιστορίας Θρησκευμάτων (2001).
13. *Νικόλαος Ξυνητός*, της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και της Γλώσσας της Εποχής της Καινής Διαθήκης (2001).
14. *Γεώργιος Πατρώνος*, της Ερμηνευτικής και της Θεολογίας της Καινής Διαθήκης (2002).
15. *Βασίλειος Γιαννόπουλος*, της Διδασκαλίας Οικουμενικών Συνόδων (2002).
16. *Βλάσιος Φειδάς*, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (2003).
17. *Κωνσταντίνος Παπαπέτρου*, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (2003).
18. *Γεώργιος Αντουράκης*, της Βυζαντινής και Χριστιανικής Αρχαιολογίας (2003).
19. *Χρήστος Βούλγαρης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (2004).
20. *Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος*, της Πατερικής Θεολογίας (2005).
21. *Διονύσιος Λακουράς*, της Συγκριτικής Θρησκευολογίας (2005).
22. *Σπυρίδων Κοντογιάννης*, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας (2005).
23. *Κωνσταντίνος Σκουτέρης*, της Ιστορίας Δογμάτων (2006).
24. *Γεράσιμος Χρυσάφης*, της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας (2006).
25. *Ξενοφών Παπαχαλαράμπος*, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (2007).

26. *Γεώργιος Μεταλληνός*, πρωτοπρεσβύτερος, της Ιστορίας και του Πνευματικού Βίου της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά τη Μεταβυζαντινή περίοδο (2007).
27. *Δημήτριος Γόνης*, της Ιστορίας των Ορθοδόξων Σλαβικών Εκκλησιών (2007).
28. *Νικόλαος Ξεζάκης*, της Δογματικής (2009).
29. *Νικόλαος Ολυμπίου*, της Παλαιάς Διαθήκης και της Βιβλικής Αρχαιολογίας (2012)

3. Διατελέσαντες Αναπληρωτές Καθηγητές του Τμήματος Θεολογίας.

1. *Λουκάς Φίλης*, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (2002).

4. Διατελέσαντες Πρόεδροι του Τμήματος Θεολογίας.

1. *Βλάσιος Φειδάς* (1983-1985).
2. *Στυλιανός Παπαδόπουλος* (1985-1987).
3. *Αθανάσιος Χαστούπης* (1987-1989).
4. *Κωνσταντίνος Σκουτέρης* (1989-1991).
5. *Χρήστος Βούλγαρης* (1991-1993).
6. *Χρήστος Βούλγαρης* (1993-1995).
7. *Κωνσταντίνος Σκουτέρης* (1995-1997).
8. *Στυλιανός Παπαδόπουλος* (1997-1999).
9. *Βασίλειος Γιαννόπουλος* (1999-2001).
10. *Δημήτριος Γόνης* (2001-2003).
11. *Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος* (2003-2005).
12. *Νικόλαος Ολυμπίου* (2005-2007).
13. *Νικόλαος Ξεζάκης* (2007-2009).
14. *Νικόλαος Ολυμπίου* (2009-2011).
15. *Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου* (2011-).

5. Επίτιμοι Διδάκτορες Θεολογίας ανακηρυχθέντες από το Τμήμα Θεολογίας.

1990

1. *Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης*, Μητροπολίτης Μύρων (1961-1991) και μετέπειτα Εφέσου (1991-2006).
2. *Ιάκωβος Κουκούζης*, πρώην επίσκοπος Μελίτης (1955-1956) και τιτουλάριος Μητροπολίτης Μάλτας (1956-1959), Αρχιεπίσκοπος Βορείου και Νοτίου Αμερικής (1959-1996).
3. *Βαρθολομαίος Αρχοντώνης*, πρώην Μητροπολίτης Χαλκηδόνος (1973-1991), νυν Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1991-).
4. *Δαμασκηνός Παπανδρέου*, Μητροπολίτης Ελβετίας (1982-1993).
5. *Διονύσιος Ψαριανός*, πρώην επίσκοπος Ρωγών (1952-1957), Μητροπολίτης Κοζάνης (1957-2003).
6. *Χρυσόστομος Θέμελης*, πρώην επίσκοπος Θαυμακού (1957-1965), Μητροπολίτης Μεσσηνίας (1965-2007).
7. *Παντελεήμων Καρανικόλας*, πρώην επίσκοπος Αχαΐας (1958-1965), Μητροπολίτης Κορίνθου (1965-2006).

1998

8. *Χρυσόστομος Κυκκώτης*, πρώην επίσκοπος Κωνσταντίας (1968-1973), Μητροπολίτης Πάφου (1973-1977), Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου (1977-).

2008

9. *Ivan Dimitrov*, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Σόφιας Βουλγαρίας.

2010

10. *Rowan Williams*, Αρχιεπίσκοπος Καντέρμπουρν και της Εκκλησίας της Αγγλίας (2003-).

2011

11. *Δαμιανός Σαμαρτζής*, Αρχιεπίσκοπος Σινά, Φαράν και Ραϊθώ (1973-)

II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

1. Γνωστικό Αντικείμενο.

Το Τμήμα Θεολογίας προσφέρει στους φοιτητές τη δυνατότητα να γνωρίσουν και να ερευνούν την εξέλιξη και τις μορφές της συνάντησης ανάμεσα στον ανθρώπινο λόγο και τα γενεσιουργά γεγονότα του Χριστιανισμού. Η συνάντηση αυτή προσεγγίζεται κατ' αρχάς μέσα από τη γένεση, την ιστορική πορεία και τη διδασκαλία του Ορθόδοξου Χριστιανισμού και συσχετίζεται με τα νεώτερα φιλοσοφικά ρεύματα, τις επιστήμες και τις τέχνες, με τις άλλες μορφές του Χριστιανισμού και με τις άλλες θρησκείες και με άλλες εκφάνσεις του θρησκευτικού φαινομένου, καθώς και με τον σύγχρονο διεπιστημονικό διάλογο. Οι απόφοιτοι του Τμήματος θα μπορούν να συμβάλλουν εποικοδομητικά στη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας μεταξύ Θεολογίας, Εκκλησίας και κοινωνίας είτε υπηρετώντας το εκκλησιαστικό έργο ως κληρικοί και εκπαιδευτικοί, είτε ως εργαζόμενοι στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο, καθώς και στη μελέτη και ανάδειξη του πολιτισμού, που διαμορφώθηκε με τη συμβολή της Ορθοδοξίας μέχρι σήμερα.

2. Διοίκηση του Τμήματος Θεολογίας.

Το Τμήμα Θεολογίας είναι βασική ακαδημαϊκή μονάδα, που καλύπτει επιστημονικά το ερευνητικό και διδακτικό αντικείμενο της επιστήμης του.

Με εκλογή ορίζονται:

- Ο Πρόεδρος του Τμήματος (για 2 έτη)
- Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος (για 2 έτη)
- Οι Διευθυντές των Τομέων (για 1 έτος)

Η διοίκηση του Τμήματος ασκείται από τα εξής όργανα:

α. Πρόεδρος.

Αρμοδιότητες Προέδρου: Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) και το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Τμήματος, καταρτίζει τις Ημερήσιες Διατάξεις τους, προεδρεύει των εργασιών τους, εισηγείται τα θέματα αρμοδιότητάς τους,

είναι αρμόδιος μαζί με τη Γραμματέα του Τμήματος για την τήρηση των σχετικών πρακτικών των συνεδριάσεών τους, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεών τους, συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπαιρέωση συγκεκριμένων θεμάτων, προΐσταται των Υπηρεσιών του Τμήματος, μετέχει αυτοδικαίως στη Σύγκλητο και εκπροσωπεί το Τμήμα μέσα στα πλαίσια του νόμου. Η Αναπληρώτρια Πρόεδρος αναπληρώνει τον Πρόεδρο, όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, ή όταν έχει σχετική εξουσιοδότηση από αυτόν.

β. Γενική Συνέλευση.

Συγκρότηση: Σε αυτή συμμετέχουν: ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος, όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., ο εκπρόσωπος του Ε.Τ.Ε.Π., οι εκπρόσωποι των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και οι εκπρόσωποι των φοιτητών.

Σύγκληση: Η Γ.Σ. του Τμήματος συνέρχεται σε τέσσερις τακτικές συνεδριάσεις το χρόνο και εκτάκτως με απόφαση του Προέδρου ή αν το ζητήσει το ένα τρίτο των μελών της για κρίσεις εκλογής ή εξέλιξης μελών Δ.Ε.Π. ή για άλλο συγκεκριμένο θέμα.

Αρμοδιότητες: Η Γ.Σ., εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων που της δίνει ο νόμος, έχει και τις αρμοδιότητες που περιγράφονται ειδικά στο άρθρο 4 του Ν. 2082/92.

γ. Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης.

Συγκρότηση: Σε αυτήν μετέχουν ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., οι εκπρόσωποι των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και η Γραμματέας του Τμήματος.

Αρμοδιότητες: Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για τη διατύπωση γνώμης, πρότασης ή λήψη απόφασης μέσα στα πλαίσια του νόμου για κάθε θέμα των Μεταπτυχιακών Σπουδών.

δ. Διοικητικό Συμβούλιο.

Συγκρότηση: Απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές των Τομέων, έναν εκπρόσωπο των Μεταπτυχιακών

Φοιτητών και δύο εκπροσώπους των Φοιτητών. Στη σύνθεση αυτή προστίθεται και ο εκπρόσωπος του Ε.Τ.Ε.Π., όταν συζητούνται θέματα που το αφορούν.

Αρμοδιότητες: Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο για κάθε θέμα του Τμήματος που δεν υπάγεται με ειδική διάταξη στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου του Τμήματος.

ε. Γενική Συνέλευση Τομέα.

Συγκρότηση: Απαρτίζεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα, έναν εκπρόσωπο των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και δύο εκπροσώπους των Φοιτητών.

Αρμοδιότητες: Η Γενική Συνέλευση του Τομέα εκλέγει τον Διευθυντή του Τομέα, συντονίζει το έργο του Τομέα στα πλαίσια των αποφάσεων της Γ.Σ. του Τμήματος, υποβάλλει προτάσεις προς τη Γ.Σ. του Τμήματος σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, κατανέμει τα κονδύλια του Τομέα στις διάφορες διδακτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, αποφασίζει για την κατανομή του διδακτικού έργου στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα, και γενικά για κάθε θέμα που μπορεί να απασχολήσει τον Τομέα.

Διευθυντής του Τομέα: Συγκαλεί τη Γ.Σ. του Τομέα, προεδρεύει των εργασιών της, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεών της.

στ. Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Συγκρότηση: αποτελείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τον Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δύο εκπροσώπους κάθε Τομέα από μέλη Δ.Ε.Π. που ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και δύο εκπροσώπους των Μεταπτυχιακών Φοιτητών. Η θητεία της Σ.Ε.Μ.Σ. είναι διετής.

Αρμοδιότητες: Η διεξαγωγή των εισαγωγικών εξετάσεων και η παρακολούθηση της πορείας του Π.Μ.Σ., η αντιμετώπιση κάθε τρέχοντος προβλήματος στη λειτουργία του Π.Μ.Σ. και η εισήγηση στη Γ.Σ.Ε.Σ. όλων των θεμάτων που αφορούν στο Π.Μ.Σ. (ορισμός επιβλέποντα Καθηγητή, τριμελών επιτροπών, θεμάτων ειδικεύσεως και διδακτορικών διατριβών κ.ά.).

Διευθυντής του Π.Μ.Σ.: προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. των δυο ανωτέρων βαθμίδων και ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Αρμοδιότητα του Διευθυντή είναι η υλοποίηση των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Π.Μ.Σ., η

εκπροσώπηση του Π.Μ.Σ. στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς επίσης η γνωμοδότηση και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ. για την απρόσκοπτη λειτουργία του.

3. Το Προσωπικό του Τμήματος Θεολογίας.

α. Πρόεδρος.

Πρόεδρος: Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου 210 727 5724

β. Διευθυντές Τομέων.

Ερμηνευτικός: Χρήστος Καρακόλης 210 727 5722

Συστημ. Θεολογίας: Κωνσταντίνος Κορναράκης 210 727 5754

*Πατερικών Σπουδών,
Ιστορίας Δογμάτων
και Συμβολικής:* Κωνσταντίνος Λιάκουρας 210 727 5705

γ. Μέλη Δ.Ε.Π.

Καθηγητές: Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής 210 727 5707

Μάριος Μπέζος 210 727 5740

Αρχιμ. Νικόλαος Ιωαννίδης 210 727 5763

Κωνσταντίνος Λιάκουρας 210 727 5705

Μητροπ. Χρυσόστομος Σαββάτος 210 727 5847

Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου 210 727 5724

Αρχιμ. Γρηγόριος Παπαθωμάς 210 727 5869

Αναπλ. Καθηγητές: Πρωτοπρ. Αδαμάντιος Αυγουστίδης 210 727 5757

Χρήστος Καρακόλης 210 727 5722

Κωνσταντίνος Κορναράκης 210 727 5754

Επικ. Καθηγητές: Κωνσταντίνος Μπελέζος 210 727 5744

Κωνσταντίνος Μανίκας 210 727 5784

Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου 210 727 5778

	Θωμάς Ιωαννίδης	210 727 5854
	Κωνσταντίνος Ζάρρας	210 727 5734
	Δημήτριος Μόσχος	210 727 5889
	Χρήστος Καραγιάννης	210 727 5701
<i>Λέκτορες:</i>	Σταμάτιος Χατζησταματίου	210 727 5758
	Μαρίνα Κολοβοπούλου	210 727 5730
	Νικόλαος Ξιώνης	210 727 5756
	Μιχάλης Μαριώρας	210 727 5752
	Βασιλική Σταθοκώστα	210 727 5814
	Αλεξάνδρα Παλάντζα	210 727 5794
	Δέσποινα Μιχάλαγα	210 727 5786
	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος	210 727 5802
	Δημήτριος Πάντος	210 727 5736
	Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης	210 727 5726

δ. Μέλη Ε.Τ.Ε.Π.

Αθανάσιος Κάρμης	210 727 5704
Μαρία Αναγνωστάκη	210 727 5748
Παναγιώτα Καραχρήστου	210 727 5765
Παρασκευή Ροκά	210 727 5725

ε. Μέλη Σ.Ε.Μ.Σ.

1. Κωνσταντίνος Λιάκουρας, Καθηγητής, Διευθυντής Π.Μ.Σ.
2. Χρήστος Καρακόλης, Αναπλ. Καθηγητής
3. Κωνσταντίνος Κορναράκης, Αναπλ. Καθηγητής
4. Κωνσταντίνος Ζάρρας, Επίκ. Καθηγητής
5. Δημήτριος Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής
6. Μαρίνα Κολοβοπούλου, Λέκτωρ
7. Βασιλική Σταθοκώστα, Λέκτωρ

8. Δέσποινα Μιγάλαγα, Λέκτωρ
9. Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης, Λέκτωρ

στ. Γραμματεία.

<i>Γραμματέας:</i>	Ελισάβετ Μηλιώνη	210 727 5872
<i>Διοικητικοί Υπάλληλοι:</i>	Γεώργιος Καρανικολόπουλος	210 727 5762
	Αικατερίνη Μάντη	210 727 5813
	Αθηνά Λυρίτση	210 727 5717
	Σπυρίδων Κουρής	210 727 5714

ζ. Εκπρόσωποι Ε.Τ.Ε.Π. στη Γ.Σ. του Τμήματος.

Παναγιώτα Καραχρήστου 210 727 5765

η. Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Γ.Σ. του Τμήματος.

<i>Τακτικοί:</i>	Ελένη Καραΐσκου Δημήτριος Σπυρόπουλος Μιχαήλ Χριστοφόρου Μηνάς Τσερετόπουλος-Κασιμάτης
<i>Αναπληρωτές:</i>	Θεολόγος Σαμαράς (αρχιμ.) Αθανάσιος Kayembe (μοναχός) Αλέξης Νεστούρης Σπυρίδων Λόντος (πρωτοπρ.)

θ. Εκπρόσωποι Ε.Τ.Ε.Π. στο Δ.Σ. του Τμήματος.

Παναγιώτα Καραχρήστου 210 727 5765

ι. Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών στο Δ.Σ. του Τμήματος.

Τακτικός: Ελένη Καραϊσκού

Αναπληρωτής: Δημήτριος Σπυρόπουλος

ια. Εκπρόσωπος του Τμήματος στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου.

Πρόεδρος Τμήματος: Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια

4. Οι Χώροι του Τμήματος Θεολογίας.

Το Τμήμα Θεολογίας συστεγάζεται με το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας στο κτήριο της Θεολογικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη (Ανω Ιλίσια). Λόγω της συστεγάσεως, πολλοί χώροι χρησιμοποιούνται και από τα δύο Τμήματα. Αυτοί είναι: η Αίθουσα Συνεδριάσεων, η Αίθουσα Οπτικοακουστικών Μέσων, η Βιβλιοθήκη, το Βιβλικο-αρχαιολογικό Μουσείο, το Παρεκκλήσιο, το υπαίθριο Θέατρο και το Κυλικείο.

α. Αίθουσες Διδασκαλίας.

- Κεντρικό Αμφιθέατρο (α' - β' επίπεδα)
- Β' Αμφιθέατρο (α' - β' επίπεδα)
- Γ' Αίθουσα (α' επίπεδο)
- Σπουδαστήριο (γ' επίπεδο)
- Αίθουσες Μεταπτυχιακών (α' και β' επίπεδα)
- Αίθουσα Οπτικοακουστικών Μέσων (β' επίπεδο)

Αίθουσα Οπτικοακουστικών Μέσων:

Ανήκει και στα δύο Τμήματα και βρίσκεται στον β' όροφο, παραπλεύρως στο παρεκκλήσι. Διαθέτει πλήρη και σύγχρονο οπτικοακουστικό εξοπλισμό.

Έχει δημιουργηθεί με σκοπό να χρησιμοποιείται:

- α) στη διδασκαλία μαθημάτων με χρήση οπτικοακουστικών μέσων και μέσων Πληροφορικής, και
- β) σε δραστηριότητες που έχουν σχέση με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων (κινηματογραφική λέσχη, ομιλίες, σεμινάρια, παρουσιάσεις κ.λπ.).

Στην αίθουσα ανήκει το εργαστήριο Οπτικοακουστικών Εφαρμογών, το οποίο χρησιμεύει:

- στην προετοιμασία και παραγωγή εποπτικού υλικού,
- στη διδασκαλία χρήσης των εποπτικών μέσων διδασκαλίας,
- στην καταγραφή και αρχειοθέτηση εποπτικού υλικού,
- στη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων,
- στην έρευνα και χρήση των εργαλείων της Πληροφορικής.

β. Βιβλιοθήκη.

Η Θεολογική Σχολή διαθέτει μια από τις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου, η οποία υποστηρίζει την επιστημονική έρευνα και διδασκαλία τόσο στο προπτυχιακό, όσο και στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

Προσωπικό:

Χρήστος Χαλεπλής, Τ.Ε. Βιβλιοθηκονόμος, Προσωρινά Υπεύθυνος	210 727 5728
Θεόδωρος Πανταζής, Τ.Ε. Βιβλιοθηκονόμος	210 727 5782
Δέσποινα Ζερβού, Τ.Ε. Βιβλιοθηκονόμος	210 727 5822
Αναστάσιος Κλέντος, Π.Ε. Βιβλιοθηκονόμος	210 727 5825
Θεοδώρα Βούρου, Τ.Ε. Βιβλιοθηκονόμος	210 727 5821
Κωνσταντίνα Σερπάνου, Τ.Ε. Βιβλιοθηκονόμος	210 727 5781

Ωρες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης: Δευτέρα - Παρασκευή 8.00-16.00.

γ. Βιβλικο-αρχαιολογικό Μουσείο.

Το Βιβλικο-αρχαιολογικό Μουσείο ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του αιμνήστου Καθηγητή Βασιλείου Βέλλα και λειτουργεί από το 1969. Στα εκθέματά του συμπεριλαμβάνονται εκμαγεία της Στήλης του Χαμουραμί, του

Μαύρου Οβελίσκου του Σαλμανάσσαρ Γ΄ και της Στήλης του βασιλιά της Μωάβ Μεσά. Επίσης, αναπαραστάσεις της Σκηής του Μαρτυρίου, του Ναού του Σολομώντος και του Ναού του Ηρώδη, τρισδιάστατος γεωφυσικός χάρτης με τις σημαντικότερες θέσεις της Παλαιστίνης, καθώς και πιστά αντίγραφα λατρευτικών και καθημερινής χρήσης αντικειμένων του αρχαίου Ισραήλ και της Χαναάν (ειδώλια, είδη οπλισμού, νομίσματα κ.ά.). Το εποπτικό υλικό που διαθέτει, αξιοποιείται κατά τις παραδόσεις των σχετικών μαθημάτων του Ερμηνευτικού Κλάδου. Στεγάζεται σε ιδιαίτερο χώρο του α΄ επιπέδου και είναι επισκέψιμο κατά τις εργάσιμες ώρες, κατόπιν προσυνηνόησης.

Υπεύθυνος: Νικόλαος Π. Ολυμπίου, Ομότιμος Καθηγητής.

Τηλέφωνο: 210 727 5803.

δ. Παρεκκλήσιο του Αποστόλου Παύλου.

Βρίσκεται στην κεντρική πτέρυγα του δευτέρου ορόφου και αποτελεί κοινό χώρο και των δύο Τμημάτων της Σχολής. Χρησιμοποιείται για τις λατρευτικές και διδακτικές ανάγκες των φοιτητών. Κάθε Πέμπτη 8.00-10.00 π.μ. τελείται η Θεία Λειτουργία για τους φοιτητές, τα μέλη του διδακτικού επιστημονικού προσωπικού και τους εργαζόμενους της Σχολής. Επιπλέον, την 23η Οκτωβρίου τελείται η Λειτουργία του Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, και την 28η προς 29η Ιουνίου Ιερή Αγρυπνία με την ευκαιρία της εορτής των Πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, οπότε και πανηγυρίζει το Παρεκκλήσιο. Ακόμη, την Πέμπτη μετά την Κυριακή των Προπατόρων τελείται στο Παρεκκλήσιο το ιερό μνημόσυνο όλων των κοιμηθέντων Καθηγητών της Σχολής.

ε. Γραφείο Συμβουλευτικής.

Η ανάγκη για παροχή ψυχολογικής υποστήριξης σε ποιμαντικό πλαίσιο οδήγησε στη δημιουργία του Γραφείου Συμβουλευτικής σε θέματα ψυχικής υγείας, όπου παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη σε φοιτητές της Σχολής.

Σκοπός του γραφείου είναι:

- Παροχή συμβουλευτικής και ποιμαντικής υποστήριξης φοιτητών ιερέων, ιερατικών οικογενειών, θεολόγων καθηγητών κτλ.

- Οργάνωση προαιρετικών σεμιναριακού τύπου συναντήσεων με φοιτητές.
- Μεθόδευση της επιστημονικής έρευνας.

Υπεύθυνος: Πρωτοπρ. Αδαμάντιος Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής.

Τηλέφωνο: 210 727 5757.

στ. Κέντρο Σιναϊτικών Μελετών.

Λειτουργεί από το 1979 και βρίσκεται στο β' επίπεδο. Διαθέτει μικροταινίες (μικροφίλμς) του συνόλου σχεδόν των γνωστών μέχρι το 1975 χειρογράφων κωδίκων (3.500), οι οποίοι βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη της παλαιάπατης Ιεράς Μονής του Σωτήρος Χριστού και της Αγίας Αικατερίνης του Σινά, ως και των 1.742 σπανίων επισήμων αραβικών και τουρκικών εγγράφων (φιρμανίων, ορισμών κ.τ.λ.), τα οποία φυλάσσονται στην ίδια Ιερά Μονή.

Οι εν λόγω μικροταινίες έχουν τεθεί από το 1979 στη διάθεση των ενδιαφερομένων επιστημόνων, διαιρούνται δε σε δέκα συλλογές αναλόγως της γλώσσας, στην οποία είναι γραμμένοι οι κώδικες που προαναφέρθηκαν: ελληνική με 2.317 κώδικες, αραβική με 694, συριακή με 284, γεωργιανή με 97, σλαβονική με 46, αιθιοπική με έξι, αρμενική με δύο, λατινική με δύο, κοπτική με έναν και περσική με έναν.

Στο Κέντρο Σιναϊτικών Μελετών υπάρχουν και τα κατάλληλα μηχανήματα αναγνώσεως μικροταινιών, καθώς και ειδικό μηχάνημα παραγωγής φωτοαντιγράφων από αυτές.

Υπεύθυνος: Κωνσταντίνος Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής.

Υπεύθυνος λειτουργίας: Αθανάσιος Κάρμης, ΕΤΕΠ

Τηλέφωνο: 210 727 5704.

ζ. Εργαστήριο Αγιογραφίας.

Στο Τμήμα Θεολογίας από το 1999 λειτουργεί Εργαστήριο Αγιογραφίας. Στεγάζεται στο ισόγειο του κτηρίου της Σχολής και αξιοποιείται ως χώρος σεμιναρίων των αντίστοιχων μαθημάτων.

Υπεύθυνος: Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

η. Γραφεία του Δ.Ε.Π.

Τα Γραφεία των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος Θεολογίας στεγάζονται στα α', β' και γ' επίπεδα του κτηρίου της Θεολογικής Σχολής και ιδιαίτερα στη βορειοανατολική πλευρά.

5. Διεξαγωγή του διδακτικού έργου.

Το νομικό πλαίσιο για την οργάνωση και λειτουργία των Α.Ε.Ι. (Ν.1268/82) εισήγαγε ορισμένες καινοτομίες στη διεξαγωγή του διδακτικού έργου και της γενικότερης λειτουργίας των σπουδών σε όλες τις Πανεπιστημιακές Σχολές. Η οργάνωση του διδακτικού και του γενικότερου επιστημονικού έργου των Πανεπιστημιακών Σχολών ανακαθορίστηκε με κριτήριο την οργανωτική και λειτουργική διάκριση κάθε Σχολής σε περισσότερα από ένα Τμήματα. Η διάκριση αυτή συνδέθηκε με την κατανομή σε κάθε Τμήμα των γνωστικών αντικειμένων ή των μαθημάτων εκείνων, τα οποία οργανώνονται σε συγκεκριμένους Τομείς και συγκροτούν την, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της Σχολής, ιδιαιτερότητα της διδακτικής και επιστημονικής φυσιογνωμίας κάθε Τμήματος. Η Θεολογική Σχολή, ειδικότερα, οργανώθηκε σε δύο Τμήματα, ήτοι το Τμήμα Θεολογίας και το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας, αλλά η οργανωτική αυτή διάκριση δεν καταργεί ούτε υποβαθμίζει τη συνεργασία τους μέσα στα πλαίσια της Σχολής για την άσκηση του διδακτικού ή του επιστημονικού τους έργου.

Με το ίδιο νομικό πλαίσιο καταργήθηκε η κατά έτη οργάνωση των σπουδών, οι οποίες αναδιαρθρώθηκαν με βάση το σύστημα των εξαμήνων, ήτοι τα τέσσερα έτη σπουδών της Θεολογικής Σχολής κλιμακώθηκαν στο πρόγραμμα των οκτώ εξαμήνων σπουδών του κάθε Τμήματος. Το κάθε εξάμηνο διαρκεί, σύμφωνα με τον νόμο, 15 πλήρεις εβδομάδες, από τις οποίες οι 13 πρώτες αφιερώνονται στη διδασκαλία και οι 2 τελευταίες στις εξετάσεις (άρθρο 25, παρ. 3). Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από τα 2/3 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για τις εργάσιμες ημέρες του αντιστοίχου εξαμήνου, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε. Ο χαρακτηρισμός ενός ή περισσότερων μαθημάτων ως μη διδαχθέντων επαρκώς είναι διαπιστωτικός αδιάφορα από την αιτία που τον προκάλεσε, είτε δηλαδή από παραλείψεις του ΔΕΠ ή από φοιτητική παρεμπόδιση των μαθημάτων.

Σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει από τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα όχι περισσότερα από 9, αλλά μπορεί επίσης να επιλέξει και μικρότερο αριθμό μαθημάτων ή και κανένα μάθημα. Στην πρώτη περίπτωση ο φοιτητής δεν μπορεί να συντομεύσει τη λήψη του πτυχίου του, αφού πρέπει να εξαντληθεί ο χρόνος φοίτησής των 8 εξαμήνων (άρθρο 24, παρ. 2), ενώ στη δεύτερη περίπτωση τα εξάμηνα προσμετρώνται, ο δε φοιτητής οφείλει να λάβει το πτυχίο οπωσδήποτε μέσα σε 12 εξάμηνα, με τα οποία εξαντλείται και το

δικαίωμά του για τις καθιερωμένες κοινωνικές παροχές προς τους φοιτητές. Χωρίς όμως κοινωνικές παροχές μπορεί να παρατείνει τις σπουδές του και πέραν των 12 εξαμήνων.

Τα μαθήματα ή γνωστικά αντικείμενα του διδακτικού προγράμματος κάθε Τμήματος διακρίνονται με επιστημολογικά κριτήρια σε υποχρεωτικά και σε επιλεγόμενα. Τα υποχρεωτικά καλύπτουν βασικά γνωστικά αντικείμενα της συγκεκριμένης επιστήμης, καθορίζονται με τα ιδιαίτερα και τα διεθνή κριτήρια, θεωρούνται σταθερά στο διδακτικό πρόγραμμα του Τμήματος και έχουν αυξημένο αριθμό διδακτικών μονάδων. Τα επιλεγόμενα καλύπτουν ειδικότερους τομείς της επιστήμης ή συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου, παρουσιάζουν ευρύτατη ποικιλία σκοπού, περιεχομένου και δυνατοτήτων και έχουν μικρότερο αριθμό διδακτικών μονάδων. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο ο φοιτητής για να λάβει το πτυχίο του Τμήματος πρέπει να διδαχθεί και να εξεταστεί με επιτυχία σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και σε έναν αριθμό επιλεγόμενων μαθημάτων που θα καλύπτουν τουλάχιστον το 1/4 του όλου προγράμματος σπουδών του. Αν ο φοιτητής δηλώσει περισσότερα επιλεγόμενα μαθήματα, έχει όχι μόνο προσωπικό όφελος, αλλά μπορεί να αξιοποιήσει τους βαθμούς για τη διαμόρφωση του γενικότερου βαθμού του πτυχίου. Η επιλογή των υποχρεωτικών και των επιλεγόμενων μαθημάτων για κάθε εξάμηνο γίνεται από τον φοιτητή με κριτήριο το ενδεικτικό πρόγραμμα του Τμήματος και δηλώνεται με την καθιερωμένη διαδικασία και εντός της καθορισμένης προθεσμίας στη Γραμματεία του Τμήματος. Μετά τη δήλωση αυτή όλα τα δηλωμένα μαθήματα γίνονται υποχρεωτικά, αφού ο φοιτητής έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να τα παρακολουθήσει και να εξεταστεί σε αυτά.

Η διάκριση των μαθημάτων σε υποχρεωτικά και επιλεγόμενα αποτυπώνεται στο Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Ωστόσο, το ισχύον νομικό πλαίσιο σπουδών αποσυνδέει τα διδασκόμενα μαθήματα από τον συγκεκριμένο διδακτικό κύκλο του εξαμήνου και παρέχει τη δυνατότητα στο φοιτητή να σεβαστεί το προτεινόμενο από το Τμήμα Ενδεικτικό Πρόγραμμα των οκτώ εξαμήνων, ή ακόμα να οργανώσει με προσωπική ευθύνη τις επιλογές με βάση τις γενικές αρχές του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Αυτό σημαίνει ότι ο κάθε φοιτητής έχει το δικαίωμα να καταρτίσει ένα προσωπικό πρόγραμμα σπουδών για τα χειμερινά ή τα θερινά εξάμηνα, αφού «η κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές» (άρθρο 24, παρ. 4). Ωστόσο, ο φοιτητής πρέπει να γνωρίζει ότι το Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος καταρτίζεται με απόλυτα διδακτικά κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία τα υποχρεωτικά τουλάχιστον μαθήματα των

προηγούμενων εξαμήνων λειτουργούν κατά περιεχόμενο ως προαπαιτούμενα για τα μαθήματα των επόμενων εξαμήνων (άρθρο 24, παρ. 1, άρθρο 25, παρ. 2). Η διάκριση αυτή, έστω και αν είναι ενδεικτική, παραμένει ουσιαστική για την οργάνωση του προγράμματος σπουδών του φοιτητή, γι' αυτό άλλωστε και το Τμήμα προτείνει στους φοιτητές ένα συγκεκριμένο Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών και των οκτώ εξαμήνων με κατανομή των υποχρεωτικών και των επιλεγόμενων μαθημάτων σε συγκεκριμένα εξάμηνα. Για την πληρέστερη εξυπηρέτηση των φοιτητών στην υπεύθυνη επιλογή των μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών πρέπει να περιλαμβάνεται, εκτός από τον τίτλο, και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του κάθε μαθήματος.

Οι εξετάσεις διενεργούνται στις 2 τελευταίες εβδομάδες του κάθε εξαμήνου (άρθρο 25, παρ. 3), το δε μάθημα εξετάζεται και βαθμολογείται από το διδάσκοντα. Οι εξετάσεις είναι κατά την κρίση του διδάσκοντα γραπτές ή προφορικές ή και με τη μέθοδο της επεξεργασίας των θεμάτων (άρθρο 25, παρ. 8). Αν ο φοιτητής επιτύχει στην εξέταση, τότε προσγράφει στο ενεργητικό του τις διδακτικές μονάδες, οι οποίες έχουν καθορισθεί για το μάθημα. Αν ο φοιτητής αποτύχει σε υποχρεωτικό μάθημα, τότε οφείλει να το επαναλάβει στο επόμενο εξάμηνο που διδάσκεται το μάθημα. Αν όμως ο φοιτητής αποτύχει σε επιλεγόμενο μάθημα μπορεί ή να το επαναλάβει σε επόμενο εξάμηνο ή και να το αντικαταστήσει με άλλο επιλεγόμενο μάθημα (άρθρο 25, παρ. 9 και 10). Είναι ευνόητο ότι, αν ο φοιτητής δεν επιτύχει στις προβλεπόμενες για το μάθημα κάθε εξαμήνου εξετάσεις, τότε χάνει τις διδακτικές μονάδες του μαθήματος και πρέπει να επαναλάβει τη δήλωση του μαθήματος ή των μαθημάτων σε επόμενο εξάμηνο, ενώ, αν το μάθημα είναι επιλεγόμενο, μπορεί να το αντικαταστήσει ακόμη με άλλο επιλεγόμενο μάθημα. Σε καμμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να δηλώσει σε ένα εξάμηνο περισσότερα από 9 υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα.

Διδακτικές Μονάδες. Οι διδακτικές μονάδες είναι βασικός παράγοντας για την οργάνωση του προγράμματος σπουδών, γιατί από το Νόμο προβλέπεται η αντιστοιχία διδακτικών μονάδων και ωρών διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε εβδομάδα του συγκεκριμένου εξαμήνου. Κάθε ώρα διδασκαλίας του μαθήματος αντιστοιχεί σε μία διδακτική μονάδα, με εξαίρεση τα φροντιστηριακά μαθήματα ή τις ασκήσεις, στα οποία η διδακτική μονάδα μπορεί, μετά από απόφαση του Τμήματος, να αντιστοιχεί σε μία έως τρεις ώρες διδασκαλίας ή ασκήσεως. Με βάση την αντιστοιχία διδακτικής μονάδος και ώρας διδασκαλίας και με λογικό κριτήριο τον αριθμό και τις ώρες διδασκαλίας των υποχρεωτικών μαθημάτων, το Τμήμα Θεολογίας κατέληξε στον καθορισμό

του αριθμού των μαθημάτων σε 36 υποχρεωτικά και 12 τουλάχιστον επιλεγόμενα μαθήματα με αντιστοιχία σε 204 διδακτικές μονάδες. Ο συνδυασμός όλων των υποχρεωτικών και των 12 επιλεγομένων μαθημάτων στο πρόγραμμα των 8 εξαμήνων καλύπτει με παιδαγωγικά και επιστημολογικά κριτήρια τόσο το βασικό περιεχόμενο της επιστήμης της Θεολογίας, όσο και τις παραδεκτές για το φοιτητή συσχετίσεις παρακολουθήσεως των μαθημάτων και εξετάσεων. Βεβαίως, ο φοιτητής έχει την ευχέρεια να επιφέρει μεταβολές στο Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά δεν μπορεί να απομακρυνθεί πολύ από το πνεύμα του.

6. Τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου.

Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου είναι κοινός για όλα τα ΑΕΙ της χώρας και καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση Φ.14.1/Β3/2166 (ΦΕΚ 308/Β/18-6-1987), η οποία έχει ως εξής:

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

α) τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.1268/82 (ΦΕΚ 87 Α') όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν.1674/86 (ΦΕΚ 203 Α')

β) τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 43 του Ν.1268/82 (ΦΕΚ 87 Α'), αποφασίζουμε:

1. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου των φοιτητών που έχουν εισαχθεί στα ΑΕΙ από το ακαδημαϊκό έτος 83-84 και μετά, όπως επίσης και όσων φοιτητών θα εισαχθούν στο μέλλον, λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου (άρθρο 25 παρ. 12 Ν.1268/82).

2.α) Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου των φοιτητών που θα εισαχθούν στα ΑΕΙ κατά το ακαδημαϊκό έτος 87-88 και τα επόμενα πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί ένα συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος, και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών.

β) Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:

- Μαθήματα με 1 ή 2 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0.
- Μαθήματα με 3 ή 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5.
- Μαθήματα με περισσότερες από 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0.

3. Ο υπολογισμός του βαθμού του πτυχίου για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί στα Α.Ε.Ι. κατά τα ακαδημαϊκά έτη 86-87 και 85-86, γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2, αλλά με την παροχή δυνατότητας επανεξέτασης, των μεν φοιτητών που έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 86-87 σε δύο μαθήματα, των δε φοιτητών που έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 85-86 σε 4 μαθήματα.

4. Ο υπολογισμός του βαθμού του πτυχίου για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί στα ΑΕΙ κατά τα ακαδημαϊκά έτη 84-85 και 83-84 γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2, εκτός εάν οι Γενικές Συνελεύσεις των οικείων Τμημάτων έχουν αποφασίσει διαφορετικά, ή αποφασίσουν διαφορετικά μέχρι 30.6.87, οπότε και ισχύουν οι αποφάσεις αυτές των Γενικών Συνελεύσεων. Απαραίτητη προϋπόθεση όμως προκειμένου να ισχύσουν οι αποφάσεις αυτές των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων είναι η συμφωνία τους, ή η προσαρμογή τους μέχρι 30.6.87, στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 της παρούσας απόφασης απαίτηση. Σε περίπτωση που δεν συντρέχει η παραπάνω προϋπόθεση, τότε θεωρείται ότι δεν υφίσταται σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

5. Εάν ένας φοιτητής έχει βαθμολογηθεί σε περισσότερα μαθήματα από τα όσα αντιστοιχούν στον κατά το πρόγραμμα σπουδών απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό διδακτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου, μπορεί αυτός να μην συνυπολογίσει για την εξαγωγή του βαθμού πτυχίου τους βαθμούς ενός αριθμού κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν στα απομένοντα μαθήματα είναι τουλάχιστον ίσος με τον απαιτούμενο για τη λήψη πτυχίου.

6. Η απόφαση αυτή δεν αφορά τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί στα ΑΕΙ μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 82-83.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 17 Ιουνίου 1987

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Αντώνης Τρίτσης

7. Διάρθρωση Τμήματος και Πρόγραμμα Μαθημάτων κατά Τομείς.

Κατόπιν αποφάσεως της Γ.Σ. του Τμήματος Θεολογίας (συνεδρίες 24.1.1983 και 1.2.1983), το Τμήμα διαιρέθηκε στους εξής Τομείς:

- Τομέας Ερμηνευτικός
- Τομέας Ιστορικός
- Τομέας Συστηματικής Θεολογίας
- Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής

α. Ερμηνευτικός Τομέας.

Γνωστικό Αντικείμενο.

Ερευνά το περιεχόμενο της Αγίας Γραφής, ήτοι της Παλαιάς Διαθήκης και της Καινής Διαθήκης, εντός του πλαισίου της θείας Αποκαλύψεως και των συγκεκριμένων ιστορικών συνθηκών για την πραγμάτωση του σχεδίου της θείας Οικονομίας.

Προσωπικό Τομέα.

Διευθυντής: Χρήστος Καρακόλης

Καθηγητές: Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου 210 727 5724

Αναπλ. Καθηγητής: Χρήστος Καρακόλης 210 727 5722

Επικ. Καθηγητές: Κωνσταντίνος Μπελέζος 210 727 5744

Θωμάς Ιωαννίδης 210 727 5854

Κωνσταντίνος Ζάρρας 210 727 5734

Χρήστος Καραγιάννης 210 727 5701

Λέκτορες: Σταμάτιος Χατζησταματίου 210 727 5758

Αλεξάνδρα Παλάντζα 210 727 5794

E.T.E.Π. Παρασκευή Ροκά 210 727 5725

Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών:

Σπυρίδων Λόντος, Αλέξης Νεστούρης

Μαθήματα Υποχρεωτικά

ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΪΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

5,5 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Στο μάθημα, μετά από σύντομη παρουσίαση των χαρακτηριστικών των σημερινών γλωσσών παρουσιάζεται η ιστορία της Αρχαίας Εβραϊκής Γλώσσας, στην οποία ως γνωστόν έχει γραφεί το πρωτότυπο κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης. Στο πρώτο μέρος διδάσκεται το φθογγολογικό και, από το β΄ μέρος του τυπολογικού, βασικά στοιχεία όπως οι αντωνυμίες, το άρθρο, το ουσιαστικό και το ομαλό ρήμα, και επιχειρείται επί τη βάσει διαφόρων τεμαχίων από το πρωτότυπο κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης και ασκήσεων η εμπέδωση της διδαχθείσης ύλης, προκειμένου οι φοιτητές να γνωρίσουν τη μορφή και τη δομή της Αρχαίας Εβραϊκής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

6,5 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Θ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εισαγωγή στα βιβλία της Κ.Δ. Ιστορική, φιλολογική και θεολογική εισαγωγή. Ιστορία του Κανόνος και της παραδόσεως του κειμένου. Κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

7 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα της Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη α) εξετάζει και εκθέτει συστηματικά την ιστορική γένεση, ήτοι τα ιστοριοφιλολογικά προβλήματα των επί μέρους βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης, τα οποία περιλαμβάνουν την ονομασία, το περιεχόμενο, τον συγγραφέα, τον τόπο και τον χρόνο συγγραφής, τον σκοπό, την ακεραιότητα και την ενότητα κάθε βιβλίου, τη γλώσσα και την αξία του, ως και άλλα συναφή προβλήματα, που ποικίλλουν από βιβλίο σε βιβλίο, β) ερευνά και καταγράφει την ιστορία και τις συνθήκες της συλλογής των βιβλίων αυτών και τη συγκρότησή τους σε μία ενιαία συλλογή, την κατάρτιση δηλαδή του Κανόνος της Παλαιάς Διαθήκης, και γ)

παραθέτει την ιστορία της διατηρήσεως και παραδόσεως του κειμένου της Παλαιάς Διαθήκης από την αρχική συγγραφή τους μέχρι σήμερα μέσα από τα διάφορα χειρόγραφα, τις έντυπες εκδόσεις τους και τις διάφορες μεταφράσεις εκ του εβραϊκού πρωτοτύπου στην ελληνική και σε άλλες γλώσσες και διαλέκτους.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΟΧΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

6,5 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Ζάρρας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εξετάζεται η ιστορία της περιόδου του Δευτέρου Ναού, αλλά και εκείνη της περιόδου ύστερα από την καταστροφή του το 70 μ.Χ. Παρουσιάζονται οι διάφορες θρησκευτικές τάσεις και τα κινήματα, όπως των αποκαλυπτικών, των κοινοβιωτών του Κουμράν, των Σαδδουκαίων, των Φαρισαίων, των Εσσαίων, κ.ά. Εκτενής λόγος γίνεται για τον ναό της Ιερουσαλήμ και τους ιερείς, αλλά και για τον ταχύ σε κίνηση κόσμο των πρώτων Χριστιανικών καιρών. Ξεχωριστά κεφάλαια αφιερώνονται στη σχέση Ιουδαίων-Χριστιανών, αλλά και στις μεταβολές που υπέστη η ιουδαϊκή θρησκεία ύστερα από την απώλεια του ναού.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

5,5 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Διδασκαλία δομικών και μορφολογικών φαινομένων της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μέσα από κείμενα συγγραφέων της κλασικής εποχής και Πατέρων της Εκκλησίας.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Α΄

5 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ερμηνεία των διηγήσεων του Πάθους στα τέσσερα Ευαγγέλια.

ΒΙΒΛΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

4,5 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα της Βιβλικής Αρχαιολογίας ασχολείται με την αρχαιολογική έρευνα της χώρας της Παλαιστίνης, αρχής γενομένης από την εποχή του λίθου, φτάνοντας μέχρι και τα χρόνια της Καινής Διαθήκης. Στόχος του μαθήματος είναι ο φοιτητής να αποκτήσει πλήρη και σαφή εικόνα του πολιτισμού της Χώρας της Βίβλου, τόσο κατά την προϊσραηλιτική περίοδο, όσο και μετά την εγκατάσταση των Ισραηλιτών στη Γη της Επαγγελίας, αλλά και να έλθει σε άμεση επαφή με τους πολιτισμούς των λαών της Εγγύς Ανατολής και να κατανοήσει τις επιδράσεις τους στη χώρα της Παλαιστίνης. Επίσης, γίνεται λόγος για τις μεθόδους των ανασκαφών και για τα αποτελέσματα της σύγχρονης αρχαιολογικής έρευνας. Τέλος, με βάση το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης εξετάζονται ο ιερός χώρος (ιερά, ναοί, λατρευτικά αντικείμενα) και οι θεσμοί του αρχαίου Ισραήλ, ενώ με βάση το κείμενο της Καινής Διαθήκης τα χριστιανικά μνημεία της Αγίας Γης.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Β΄

4,5 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καρακόλης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εισαγωγικά στοιχεία στην παύλεια γραμματεία. Φιλολογικοκριτική και θεολογική ερμηνεία της προς Φιλιππησίους Επιστολής. Θέματα παύλειας Θεολογίας.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Α΄

4,5 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η ερμηνεία διαφόρων κατ' επιλογήν βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα κείμενα αυτά συγκριτικώς επί τη βάσει των κριτικών κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης (κριτική έκδοση του πρωτοτύπου Biblia Hebraica Stuttgartensia και της μεταφράσεως των Ο΄ εκδ. Alfred Rahlfs). Επισημαίνονται, δικαιολογούνται και αξιολογούνται οι υπάρχουσες μεταξύ αυτών διαφορές, ακολουθεί επεξεργασία των ιστορικών γεγονότων και εμβάθυνση του κειμένου. Κατά την γενομένη ερμηνεία παρατίθενται οι λίαν ενδιαφέρουσες γνώμες των εκκλησιαστικών πατέρων και συγγραφέων καθώς και των συγχρόνων ερευνητών, προς πλήρη και ολοκληρωμένη κατανόηση.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙΝΗΣ
ΔΙΑΘΗΚΗΣ

6,5 π.μ. Ζ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Μπελέζος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: α) Θεωρία και τέχνη της χριστιανικής Ερμηνευτικής. Ιστορία της Ερμηνείας της Αγ. Γραφής και των μεθόδων της, με ιδιαίτερη αναφορά στην Καινή Διαθήκη. Αρχές και προϋποθέσεις της Ορθοδόξου Ερμηνευτικής. Προβλήματα και εφαρμογές. β) Θέματα Ερμηνευτικής και Ερμηνείας (Επιστολές αποστόλου Παύλου, Αποκάλυψις Ιωάννου κ.ά.).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Β'

7 π.μ. Η' Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα προσεγγίζει το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης με βάση την ερμηνευτική παράδοση της Εκκλησίας μας και τα πορίσματα της νεώτερης επιστημονικής έρευνας. Ειδικότερα, μέσα από την ανάλυση βιβλικών περικοπών εξετάζονται μέθοδοι και τρόποι ερμηνείας ενός κειμένου της Παλαιάς Διαθήκης, εκτίθενται οι παρατηρούμενες διαφορές ανάμεσα στο πρωτότυπο κείμενο και τη μετάφραση των Ο' και ερμηνεύονται θεολογικά προβλήματα προσεγγίζοντας μεταξύ άλλων και την ιουδαϊκή ερμηνεία των Γραφών. Αναδεικνύονται θέματα, όπως η λατρεία του αρχαίου Ισραήλ, η θέση των ιερών χώρων στη λατρεία της Παλαιάς Διαθήκης, η θυσία ως μέσον απολυτρόσεως του περιούσιου λαού του Θεού, η θέση της ιουδαϊκής γραμματείας στην ερμηνεία της θυσίας στην Παλαιά Διαθήκη σε σχέση πάντοτε με την αιώνια θυσία του Μεσσία Χριστού στην Καινή Διαθήκη και την απολύτρωση του ανθρώπου.

Μαθήματα Επιλεγόμενα

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

3 π.μ. Α' Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Θ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής
Χ. Καρακόλης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Διδασκαλία δομικών και μορφολογικών φαινομένων της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μέσα από κείμενα συγγραφέων της κλασικής εποχής και Πατέρων της Εκκλησίας.

ΑΡΧΑΙΟΣ ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Ζάρρας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Μακραίωνες παρουσίες που σημάδεψαν ανεξίτηλα την ιστορία ολόκληρης της υφελίου παρουσιάζονται σε αυτό το μάθημα. Πανάρχαιοι λαοί, που με τον πολιτισμό τον οποίο ανέπτυξαν, επέδρασαν σημαντικά στην εξέλιξη της ιστορίας και της θρησκείας του λαού του Ισραήλ. Αιγύπτιοι, Βαβυλώνιοι, Ασσύριοι, Πέρσες, Έλληνες, κ.ά. «ζωντανεύουν» με τη βοήθεια πολυμέσων και άφθονου οπτικοακουστικού υλικού και εξετάζονται στις διάφορες πτυχές τους, αποδεικνύοντας ότι το ταξίδι στον κόσμο της αρχαίας Εγγύς Ανατολής μπορεί να είναι εξίσου χρήσιμο και ευχάριστο.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα αρχικά εστιάζει το ενδιαφέρον του στα εισαγωγικά στοιχεία της Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Παλαιάς Διαθήκης. Κατόπιν επικεντρώνει την προσοχή του στο γεγονός της Εξόδου των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και της Εισόδου τους στη Γη της Επαγγελίας. Συγκεκριμένα διερευνώνται ο χρόνος της Εξόδου, το πολιτικό και ιστορικό περιβάλλον της Χαναάν μεταξύ 16^{ου} και 11^{ου} αι. π.Χ. και οι θεωρίες περί του τρόπου εισόδου - εμφάνισης των Ισραηλιτών στη Γη της Επαγγελίας. Ακολουθεί η αρχαιολογική προσέγγιση των ευρημάτων, που ενδεχομένως μπορούν να διασαφηνίσουν τον χρόνο και τον τρόπο εισόδου του λαού του Ισραήλ στην Χαναάν.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Διδασκαλία δομικών και μορφολογικών φαινομένων της Λατινικής Γλώσσας μέσα από κείμενα συγγραφέων της Κλασικής Εποχής και της Vulgata.

ΒΙΒΛΟΓΝΩΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Εξετάζονται τα 49 βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης με ιδιαίτερη αναφορά και βαρύτητα στο περιεχόμενό τους. Επισημαίνονται ομοιότητες και διαφορές τους στις παράλληλες θεολογικές ιδέες που παρουσιάζουν, θεματική οργάνωση αυτών και παράλληλα τονίζεται η απήχησή τους στα κείμενα της Καινής Διαθήκης.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσες: Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια
Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Συνέχεια του μαθήματος της Αρχαίας Εβραϊκής Γλώσσας, με εμπλουτισμό του τυπολογικού μέρους της, και στοιχείων από το συντακτικό.

ΒΙΒΛΟΓΝΩΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καρακόλης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εξετάζονται τα 27 βιβλία της Καινής Διαθήκης με έμφαση στο περιεχόμενό τους. Εξάιρονται ομοιότητες και διαφορές, παράλληλα χωρία, καθώς και η αξιοποίηση υλικού από την Παλαιά Διαθήκη. Τέλος μελετώνται η δομή, η ρητορική, η γλώσσα, οι παραστάσεις και οι συμβολισμοί κάθε βιβλίου.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Θ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Διδασκαλία δομικών και μορφολογικών φαινομένων της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μέσα από κείμενα συγγραφέων της κλασικής εποχής και Πατέρων της Εκκλησίας. Ιδιαίτερη έμφαση παρέχεται σε θέματα ιστορίας, τυπολογίας και λειτουργίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΗΣ

3 π.μ. Β' Εξάμηνο

Διδάσκων: Δεν θα διδαχθεί

Περιεχόμενο: Το μάθημα εντάσσει τον φοιτητή στον Κόσμο της Βίβλου. Μετά την παρουσίαση της γεωγραφικής θέσης της γης της Παλαιστίνης ως γέφυρας μεταξύ των ηπείρων (Ασίας και Αφρικής) και των μεγάλων αρχαίων πολιτισμών (Αιγυπτιακού και Βαβυλωνιακού) ακολουθεί η μελέτη των γεωφυσικών και γεωλογικών δομών της. Κατόπιν το ενδιαφέρον εστιάζεται στο κλίμα της Αγίας Γης, στο φυσικό πλούτο της και στην οικονομία των αγαθών που καλλιεργούνται. Έπεται η παρουσίαση των τεσσάρων ζωνών (Παράλιας ή πεδινής, Κεντρικής ή ορεινής, της Κοιλάδας του Ιορδάνη, της Υπεριορδανίας) καθώς και του οδικού δικτύου που αναπτύχθηκε στις περιοχές αυτές. Παράλληλα εξετάζονται τα ιστορικά γεγονότα, όπως αυτά καταγράφονται στο κείμενο της Βίβλου, που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες περιοχές της Αγίας Γης.

ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ
ΝΕΚΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ
ΤΟΥΣ

3 π.μ. Γ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Ζάρρας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εισαγωγή στα χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης. Ιστορικά πλαίσια και σχέσεις προς την Καινή Διαθήκη.

ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Α'

3 π.μ. Γ' Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Σύντομη εισαγωγή στον ιδιαίτερο κλάδο της Βιβλικής Θεολογίας (ιστορία της ανάπτυξής του). Στη συνέχεια εξετάζονται θέματα της παλαιοδιαθηκικής θεολογίας, όπως αυτά αποτυπώνονται στις αντίστοιχες βιβλικές διηγήσεις, όπως η δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου, η έξοδος των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο, η νομοδοσία του Σινά, οι επαγγελίες του Θεού στους Πατριάρχες του Ισραήλ. Αναπτύσσονται και προσεγγίζονται

θεολογικά οι όροι της δωρεάς, της διαθήκης και της εντολής καθώς και οι υφιστάμενες μεταξύ τους σχέσεις.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Μπελέζος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Βιβλική Θεολογία, εκκλησιαστική παράδοση και σύγχρονη Φεμινιστική Θεολογία. Γυναίκες της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης στην προοπτική της ενότητας εν Χριστώ. Η σημασία του φύλου στην Αγία Γραφή και ειδικότερα στην Καινή Διαθήκη (ισότητα και ισοτιμία, εκκλησιαστική και χαρισματική λειτουργία, άνδρας και γυναίκα ως εκφράσεις του αυτού ανθρωπολογικού χαρίσματος). Ερμηνεία κειμένων που αφορούν τη θέση και τη σχέση των δύο φύλων: α) στην εποχή, τον επίγειο βίο και τη διδασκαλία του Κυρίου, β) στην πρώτη Εκκλησία και τις επιστολές του αποστόλου Παύλου, γ) στα Ευαγγέλια, τις Πράξεις και την Αποκάλυψη του Ιωάννη, δ) στη ζωή και το κήρυγμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας (ερμηνείες και παρερμηνείες, εννοήσεις και παρανοήσεις, καταλήψεις και προκαταλήψεις).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Πλήρης υπομνηματισμός και ερμηνεία ολοκλήρου του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων.

ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Β'

3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Η έρευνα για τον «ιστορικό Ιησού» (πρβλ. Α' Κορ. κεφ. 15). Το πρωτοχριστιανικό κήρυγμα. Το κήρυγμα μετανοίας του Ιωάννου του Βαπτιστού και περί ελεύσεως της βασιλείας του Θεού. Η διδασκαλία του Ιησού Χριστού. Οι βασικές αρχές της παύλειας θεολογίας (Χριστολογία, Ανθρωπολογία).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσες: Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια
Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ερμηνεία κατ' επιλογήν προφητικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ 3 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Θ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση του κατά Μάρκον Ευαγγελίου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ 3 π.μ. Η΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Χ. Καρακόλης, Αν. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ 3 π.μ. Η΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Μπελέζος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Αποκάλυψη και Οικολογία. Αγία Γραφή, Παράδοση και φυσικό περιβάλλον: Η πρόκληση για την Εκκλησία και τη Θεολογία.

β. Ιστορικός Τομέας.

Γνωστικό Αντικείμενο.

Τα αντικείμενα διδασκαλίας του Ιστορικού Τομέα κινούνται σε ευρύτατα πλαίσια, υπηρετώντας: την Εκκλησιαστική Ιστορία (Γενική, Ελλάδος, Σλαβικών Εκκλησιών, Αρχαίων Ανατολικών), τη Βυζαντινή Ιστορία, τη Χριστιανική Αρχαιολογία και την Αγιογραφία, το Κανονικό Δίκαιο, τη Θρησκευολογία, την Ιστορία και Θεολογία της Λατρείας και τέλος τη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας.

Προσωπικό Τομέα.

<i>Καθηγητής:</i>	Αρχμ. Γρηγόριος Παπαθωμάς	210 727 5869
<i>Επικ. Καθηγητές:</i>	Κωνσταντίνος Μανίκας	210 727 5784
	Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου	210 727 5778
	Δημήτριος Μόσχος	210 727 5889
<i>Λέκτορες:</i>	Μιχάλης Μαριόρας	210 727 5752
	Δέσποινα Μιχάλαγα	210 727 5786
	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος	210 727 5802
	Δημήτριος Πάντος	210 727 5736
<i>Ε.Τ.Ε.Π.</i>	Αθανάσιος Κάρμης	210 727 5704

Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών:

Μηνάς Τσερετόπουλος-Κασιμάτης, Θεολόγος Σαμαράς

Μαθήματα Υποχρεωτικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄

7,5 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Ι. Παναγιωτόπουλος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Το μάθημα της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας Α΄ καλύπτει την Α΄ Περίοδο της πορείας της Εκκλησίας στον κόσμο, η οποία αρχίζει από την ημέρα της Πεντηκοστής και ολοκληρώνεται στο τέλος της εικονομαχικής έριδας (Θ΄ αιώνας). Με καίριο μεθοδολογικό κριτήριο την κανονική συνείδηση των υπευθύνων για την αντιμετώπιση των κατά περιόδους εκκλησιαστικών κρίσεων, προβάλλεται η ίδρυση της Εκκλησίας και η διάδοση του Ευαγγελικού λόγου, εξετάζεται το Πολίτευμα της Αρχαίας Εκκλησίας, αλλά και οι διάφορες απόπειρες αλλοίωσης του αποστολικού κηρύγματος και διάσπασης της ενότητας. Κυρίαρχη θέση κατέχουν οι επτά Οικουμενικές Σύνοδοι, μέσω των οποίων διατυπώθηκαν οι δογματικές αλήθειες και δόθηκαν απαντήσεις με άμεση αναφορά στη ζωή και την οργάνωση του εκκλησιαστικού σώματος. Τα επιμέρους θέματα καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα ζητημάτων συνδεδεμένων με το συνολικό διάλογο που αναπτύσσεται στα πλαίσια του μαθήματος.

Το μάθημα έχει θεμελιακό και προπαρασκευαστικό χαρακτήρα, συμβάλλει στην κατανόηση τόσο της δράσης των εκκλησιαστικών προσώπων κατά τους πρώτους αιώνες, όσο και του χριστιανικού βιώματος, ως θεωρία και πράξη, με την παράλληλη εμβάθυνση στο ιστορικοχρονικό πλαίσιο και στη χρήση βασικών θεολογικών όρων και εννοιών. Ως μεθοδολογικά ορθό, συστήνεται προ της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας Β΄, που καλύπτει τη Β΄ Περίοδο.

Συμπληρώνεται από πλούσιο βοηθητικό υλικό (σημειώσεις, κείμενα, κ.λπ.) και από τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

BYZANTINΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

5,5 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Παρουσιάζεται η γένεση και η εξέλιξη της ανατολικής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας την περίοδο από τον 4ο αι. μέχρι το 1453, που στο δυτικό επιστημονικό κόσμο επικράτησε να ονομάζεται βυζαντινή. Περιγράφεται η πολιτική, στρατιωτική, δυναστική και διπλωματική ιστορία (εξωτερική), ενώ ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην εσωτερική ιστορία (κοινωνική εξέλιξη, θεσμοί και δίκαιο, τέχνη και λογοτεχνία, εκπαίδευση), καθώς και στο σύστημα αντιλήψεων του βυζαντινού ανθρώπου (θρησκεία, νοοτροπία κλπ.) σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις της ιστοριογραφίας, ώστε να γίνει κατανοητή η ιστορική συναρμογή του έργου της χριστιανικής Εκκλησίας με την συγκεκριμένη κοινωνία και τα ιστορικά αλλά και θεολογικά συμπεράσματα, που προκύπτουν απ' αυτή. Οι φοιτητές καλούνται:

- να πληροφορηθούν βασικά γεγονότα της βυζαντινής ιστορίας,
- να κρίνουν τις μεταξύ των γεγονότων σχέσεις με τη βοήθεια σύγχρονων ιστορικών μεθόδων και
- να εκπαιδευθούν να ερευνούν περαιτέρω τα γεγονότα και τις ιστορικές συνάψεις με τρόπο ανεξάρτητο και κριτικό μέσα από χρήση σχετικών πηγών.

ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΚΑΝΟΝΟΓΕΝΝΗΣΗ)

5,5 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Αρχιμ. Γ. Παπαθωμάς, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα του Κανονικού Δικαίου καλύπτει συνολικά, από άποψη μελέτης, έρευνας και σπουδής και ζωής της Εκκλησίας, το ευρύ φάσμα των δύο χιλιετιών, με σαφή κατ' αρχάς επικέντρωση στις Κανονικές Πηγές που αναδύθηκαν συνοδικά στην πρώτη χιλιετία, τη χιλιετία της *κανονογέννησης*, με εισαγωγικά και ιστορικά προλεγόμενα σε αυτήν, για να μελετηθούν στη συνέχεια οι κανονικές προεκτάσεις και απορροές της.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

3 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Δ. Πάντος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Αντικείμενο του παρόντος μαθήματος είναι η ιστορία των Ορθόδοξων Σλαβικών Εκκλησιών από την εποχή του εκχριστιανισμού των σλαβικών λαών και της δημιουργίας των αντίστοιχων κρατών τους μέχρι και τη σημερινή εποχή. Το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται στην εκκλησιαστική ιστορία της Βουλγαρίας, της Σερβίας και της Ρωσίας, ως των σημαντικότερων Σλαβικών Ορθόδοξων Εκκλησιών. Παρακολουθούμε την εκκλησιαστική ιστορία των λαών αυτών με βασικούς σταθμούς τις περιόδους των βυζαντινών χρόνων, της Τουρκοκρατίας και της νεώτερης εποχής. Πρόκειται για σταθμούς διακριτούς και στην πολιτική ιστορία των λαών αυτών, ώστε ο ενδιαφερόμενος να έχει παράλληλη εικόνα των εκκλησιαστικών και πολιτικών εξελίξεων στο πέρασμα του χρόνου, καθώς η εξέλιξη των εκκλησιαστικών πραγμάτων συμπορεύεται με αυτήν των πολιτικών. Παράλληλα, γίνονται ειδικές αναφορές στην εκκλησιαστική τους γραμματεία, τη θεολογική τους σκέψη και την εκκλησιαστική τους τέχνη, όπως αυτές διαμορφώνονται σε κάθε ιστορική περίοδο και αποκρυσταλλώνονται σε συγκεκριμένα έργα, μνημεία και σχολές,

καθώς και στους σημαντικότερους εκπροσώπους της κάθε κατηγορίας αντίστοιχα. Τέλος, επισημαίνεται και μια σειρά διαχρονικών ζητημάτων, που σχετίζονται με την ιστορία των Εκκλησιών αυτών, όπως οι σχέσεις τους με το Οικουμενικό Πατριαρχείο αλλά και τον Δυτικό κόσμο (Ρωμαιοκαθολικούς και Προτεστάντες)· οι σχέσεις τους με το κράτος, ένα θέμα που παρουσιάζει διαχρονικό ενδιαφέρον, ενώ κατά τη νεώτερη εποχή εμφανίζεται ως μια ιδιαίτερη πτυχή της ιστορίας των Εκκλησιών αυτών, καθώς κατά τη μεγαλύτερη διάρκεια του 20ου αιώνα, αυτές θα αντιμετωπίσουν την πολεμική των κομμουνιστικών καθεστώτων, που έχουν κυριαρχήσει στην πολιτική ζωή των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης· αλλά και τα προβλήματα που θα παρουσιαστούν στη ζωή και τη θεολογία των Εκκλησιών αυτών από τον στενό εναγκαλισμό έθνους και Ορθοδοξίας, ένας εναγκαλισμός που σημάδεψε την ιστορία των λαών αυτών από τον εκχριστιανισμό τους μέχρι και τις αρχές του 20ου αιώνα, ενώ μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού στα κράτη αυτά, έκανε αισθητή την επανεμφάνισή του στην εκκλησιαστική και κοινωνικοπολιτική ζωή τους, με δραματικό τρόπο κάποιες φορές.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

6 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Στο μάθημα εξετάζονται συνοπτικά: α. Παλαιοχριστιανικά ταφικά μνημεία και ο διάκοσμος τους, β. παλαιοχριστιανική γλυπτική, γ. Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική (τυπολογία και μορφολογία των ναών) κατά την παλαιοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και δ. Εκκλησιαστική ζωγραφική κατά τις τρεις περιόδους που προαναφέραμε. Η διδασκαλία συνοδεύεται με προβολή εικόνων στην αίθουσα Οπτικοακουστών Μέσων της Σχολής. Στα πλαίσια του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις σε μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, καθώς και εκπαιδευτικές εκδρομές. Για μια μερίδα επίσης φοιτητών απαιτείται υποχρεωτική φροντιστηριακή εργασία, η οποία παραδίδεται πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιασθεί η πορεία της Εκκλησιαστικής τέχνης, στις διάφορες εκφάνσεις της, από την παλαιοχριστιανική έως και τη μεταβυζαντινή εποχή, να δειχθεί η εξέλιξη και ταυτόχρονα η συνέχεια της και η σχέση της με τη θεολογία και τη λατρεία της Εκκλησίας.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄

6 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Δ. Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Περιγράφεται η εξέλιξη της οργάνωσης και γενικά της ζωής της χριστιανικής Εκκλησίας από τις αρχές του Μεσαίωνα μέχρι τους νεότερους χρόνους. Μελετώνται: α) η ετερόκεντρη εξέλιξη των οργανωτικών μορφών, της θεολογίας και της λατρείας στη Δύση και την Ανατολή σε σύγκριση με την ενιαία αρχαία Εκκλησία, β) η δράση και διάδοση του Χριστιανισμού στις μεταβαλλόμενες μεσαιωνικές (Δύση-Βυζάντιο) και νεότερες κοινωνίες (Μεταρρύθμιση-Αναγέννηση στη Δύση, μεταβυζαντινή εποχή στην Ανατολή) γ) η επίδραση των ιστορικών εξελίξεων στο σύγχρονο Χριστιανισμό και γενικότερα ιστορικά ζητήματα της όλης περιόδου. Οι φοιτητές καλούνται:

- να πληροφορηθούν γεγονότα της ιστορίας της Εκκλησίας κατά την αντίστοιχη περίοδο,
- να κρίνουν τις μεταξύ των γεγονότων σχέσεις,
- να ερμηνεύσουν με θεολογικό κριτήριο τις σχέσεις αυτές, και
- να εκπαιδευθούν να ερευνούν περαιτέρω τα γεγονότα και τις ιστορικές συνάψεις με τρόπο ανεξάρτητο και κριτικό μέσα από χρήση σχετικών πηγών.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

5,5 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ίδρυση, οργάνωση και ιστορική εξέλιξη των Εκκλησιών του Ελλαδικού χώρου από της ιδρύσεώς τους από τον Απόστολο Παύλο (49/50 μ.Χ.) μέχρι την ελληνική επανάσταση (1821-1827). Τα γεγονότα του ιστορικού βίου της Εκκλησίας της Ελλάδος στο ελεύθερο ελληνικό κράτος, ήτοι α) κατά την εποχή της κυβερνήσεως του Ιωάννη Καποδίστρια (1827-1831) μέχρι την έλευση του βασιλιά Όθωνα (1833), β) από την «ανακήρυξη» του αυτοκεφάλου τής Εκκλησίας της Ελλάδος (1833) μέχρι σήμερα. γ) τα γεγονότα της διοικήσεως των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

5,5 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Γ. Φίλιας, Καθηγητής Τμ. Κοιν. Θεολογίας

Περιεχόμενο: Εισαγωγή στην επιστήμη της Λειτουργικής. Βασικά θέματα της σύγχρονης Λειτουργικής Θεολογίας. Ιστορική επισκόπηση της χριστιανικής

Λατρείας. Θεολογία των ιερών μυστηρίων και των άλλων αγιαστικών τελετών (Μικρόν Ευχολόγιον).

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 4,5 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση της ορθόδοξης εικονολογικής σκέψης και των αισθητικών της διαστάσεων. Εξετάζεται το πώς η θεολογική διατύπωση για την εικόνα και τον εξεικονισμό του Χριστού διαμόρφωσε μια νέα πρωτότυπη θεωρία για την τέχνη και την λειτουργία της. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην πατερική εικονολογία της εικονομαχικής περιόδου και στις μετεικονομαχικές μαρτυρίες. Το όλο θέμα θα παρουσιαστεί αντιστικτικά ως προς τη δυτική μεσαιωνική θεωρία για την τέχνη και το ρόλο της. Το μάθημα γίνεται με διαλέξεις και παρουσίαση εικόνων στο χώρο του αγιογραφικού εργαστηρίου της Σχολής.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ 6,5 π.μ. Ζ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μαριόρας, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Συγκριτική επισκόπηση των θρησκευμάτων στις δύο κυριότερες εκφάνσεις, του μονοθεϊσμού (Ισλάμ) και του πολυθεϊσμού (Ινδουισμός), σε αναφορά προς τον χριστιανισμό. Κριτική ανασκόπηση θεμελιωδών ζητημάτων της φαινομενολογίας της θρησκείας (ιερό, θρησκεία, μητριαρχία, πατριαρχία κ.λπ.).

Μαθήματα Επιλεγόμενα

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ 3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Στο μάθημα αυτό γίνεται συστηματική ανάπτυξη των κανόνων που διέπουν τη διαδικασία της επιστημονικής έρευνας, με ιδιαίτερη αναφορά στο χώρο της Θεολογικής Επιστήμης. Ειδικότερα διδάσκονται: α) Γενικά χαρακτηριστικά, διαδικασία και στάδια της επιστημονικής έρευνας από την επιλογή του θέματος μέχρι και τη δημοσίευση της επιστημονικής μελέτης. β)

Διαδικασία αναζητήσεως και χρήσεως των βοηθητικών μέσων (instrumenta studiorum) της επιστημονικής έρευνας στο χώρο της Θεολογικής Επιστήμης. Συγχρόνως, μέσα από το μάθημα αυτό παρέχεται η κατάλληλη προετοιμασία των φοιτητών για τη σύνταξη των φροντιστηριακών εργασιών τους.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μαριόρας, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ιστορική επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας από την προϊστορική και μινωική-μυκηναϊκή εποχή μέχρι την ομηρική θεολογία και την μυστηριακή θρησκευτικότητα. Μεθοδολογική εισαγωγή στην επιστήμη της θρησκευσιολογίας.

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Δ. Μιγάλαγα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Εξετάζονται κυρίως η Ελληνική και Λατινική Παλαιογραφία, καθώς και άλλες βοηθητικές επιστήμες χρήσιμες στην ιστορική έρευνα, όπως η Νομισματική, τα Χρονολογικά Συστήματα, η Ιστορική Γεωγραφία, η Χαρτογραφία κ.ά. Σκοπός του μαθήματος είναι η μετάδοση ειδικών επιστημονικών γνώσεων, απαραίτητων για την πληρέστερη κατάρτιση όσων επιθυμούν να ασχοληθούν με την ιστορική έρευνα. Με στόχο την εξοικείωση με εργαλεία και έννοιες απαραίτητες για τη μελέτη των ιστορικών πηγών και την αντιμετώπιση ιστορικών θεμάτων, οι συμμετέχοντες κατευθύνονται στη μελέτη του πρωτογενούς υλικού της Ιστορίας.

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Ι. Παναγιωτόπουλος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Στο πλαίσιο του μαθήματος της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας Α΄ διδάσκεται η οργάνωση και η εξέλιξη ατης εκκλησιαστικής διοικήσεως. Το παρόν επιλεγόμενο μάθημα εμβαθύνει στις προϋποθέσεις, την εξέλιξη και τη λειτουργία του θεσμού της Πενταρχίας των Πατριαρχών, θέτοντας σε διεξοδική

μελέτη και ανάλυση τις αρχές επί των οποίων οικοδομήθηκαν οι εκκλησιαστικοί θεσμοί διοικήσεως.

Το μάθημα είναι εισαγωγικό και προβάλλει τους όρους διαμόρφωσης και ιστορικής εφαρμογής του κριτηρίου της κανονικής συνειδήσεως των υπευθύνων για την αντιμετώπιση των κατά περιόδους εκκλησιαστικών κρίσεων.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

3 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Αρχιμ. Γ. Παπαθωμάς, Καθηγητής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

3 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Α. Στο μάθημα παρέχονται στοιχεία των σημαντικότερων προχριστιανικών τεχνών των λαών που ανήκαν στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία ή ήλθαν σε επαφή με αυτή. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αρχαία ελληνική, ελληνιστική και ρωμαϊκή τέχνη, που διαμόρφωσαν το πολιτιστικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δημιουργήθηκε η χριστιανική τέχνη. Συγκεκριμένα εξετάζονται συνοπτικά, εκτός από τις τρεις προηγούμενες, η αρχαία μεσοποταμική, η αιγυπτιακή, η κυκλαδική, η μινωική και η μυκηναϊκή τέχνη. Β. Εξετάζεται επίσης η πολιτιστική μετάβαση από την αρχαιότητα και την εθνική λατρεία στον Χριστιανισμό, με αντιπροσωπευτικό παράδειγμα αυτό της αρχαίας Αθήνας. Στόχος του μαθήματος είναι πρωτίστως η προπαιδεία, από την άποψη της αρχαιολογίας και της ιστορίας τέχνης, των φοιτητών, ώστε να παρακολουθήσουν με μεγαλύτερη άνεση στο επόμενο εξάμηνο το υποχρεωτικό μάθημα της Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας. Συγχρόνως οδηγούνται προς μία βαθύτερη κατανόηση της γένεσης της χριστιανικής τέχνης και του χαρακτήρα της. Το μάθημα γίνεται με προβολή εικόνων και συνοδεύεται από επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΠΗΓΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

3 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Δ. Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Το μάθημα εκπαιδεύει στην ανεύρεση των σωστών υλικών, δηλαδή την εύρεση και κατάταξη πηγών, εισαγωγή στα βοηθήματα (Instrumenta) κ.λπ., καθώς και στην προσεκτική οικοδόμηση μιας μελλοντικής ανεξάρτητης συμβολής στην ιστορική επιστήμη (διαφορετικές μέθοδοι προσέγγισης των πηγών, εισαγωγή στον διεθνή επιστημονικό διάλογο κ.λπ.). Το μάθημα έχει σεμι-ναριακή μορφή, για την οποία συνιστάται τακτική παρακολούθηση και συμμετοχή σε μικρές ασκήσεις χρήσης των πηγών, της βιβλιοθήκης, των επιστημονικών περιοδικών κ.λπ.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ 3 π.μ. Γ' Εξάμηνο
ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Διδάσκοντες: Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ
Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ– 3 π.μ. Γ' Εξάμηνο
ΟΜΙΛΗΤΙΚΗΣ

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Θ. Κουμαριανός, Λέκτωρ Τμ. Κοιν. Θεολογίας

Περιεχόμενο: Δεοντολογία του συγχρόνου ορθοδόξου κηρύγματος με κριτική επί των κηρυγμάτων που γίνονται ως άσκηση από τους φοιτητές στο Παρεκκλήσιο της Σχολής.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ 3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μαριόρας, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ιστορική επισκόπηση του Ισλάμ σε αναφορά προς τον χριστιανισμό. Κριτική επισκόπηση συγχρόνων προβλημάτων του Ισλάμ (ανθρώπινα δικαιώματα, οικολογία, ψυχοθεραπεία, διαθρησκειακός διάλογος κ.λπ.).

Ο ΣΥΝΟΔΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΙΣΜΑ (1054) 3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Ι. Παναγιωτόπουλος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Στο παρόν επιλεγόμενο μάθημα διδάσκεται η ιστορική εφαρμογή και λειτουργία του Συνοδικού θεσμού μέχρι και το Μεγάλο Σχίσμα (1054), κατά απόλυτη αναφορά προς τη σχέση συνόδου και αυθεντίας του εκκλησιαστικού σώματος. Η μελέτη τόσο των εφαρμογών της ανωτέρω σχέσης, όσο και των κατά καιρούς προσπαθειών παρέκκλισης, επιτρέπει δια των τεκμηριωμένων αναγωγών την περιγραφή της ιστορικής εξέλιξης του συνοδικού θεσμού. Το μάθημα εμβαθύνει στη λειτουργία του συνοδικού θεσμού και συνιστάται προς όσους κατέχουν θεμελιώδες επίπεδο θεολογικών και ιστορικών γνώσεων.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΛΑΒΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ 3 π.μ. Δ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Δ. Πάντος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Σκοπός του παρόντος μαθήματος είναι να προσφέρει στον ενδιαφερόμενο αφορμές να προσεγγίσει βαθύτερα την παρουσία της Ορθοδοξίας στον κόσμο των Σλάβων. Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίζουμε με ερευνητική και κριτική διάθεση τόσο το βίο, την προσωπικότητα και το έργο σημαντικών προσώπων, που άφησαν ανεξίτηλα τη σφραγίδα της προσωπικότητάς τους στην ιστορία της Ορθοδοξίας στον Σλαβικό κόσμο και την πνευματικότητά του, όσο και σημαντικά γεγονότα, που διαμόρφωσαν ολόκληρες ιστορικές εποχές ή συγκεκριμένες καταστάσεις και νοοτροπίες στο χώρο αυτόν αντίστοιχα. Πρόκειται για πρόσωπα και γεγονότα από την ιστορία της Ορθοδοξίας στον σλαβικό κόσμο, η οποία εκτείνεται από την εποχή του εκχριστιανισμού των σλαβικών λαών μέχρι και τη σημερινή εποχή. Έτσι, δεν περιορίζομαστε στην ιστορία ενός σλαβικού λαού, αλλά αντλούμε το υλικό μας από μια κοινή για Σλάβους και Έλληνες πνευματική παράδοση, τη βυζαντινή, η οποία «μπολιάζεται» γόνιμα και δημιουργικά από τη σλαβική εκκλησιαστική πνευματικότητα, ιδιαίτερα κατά την ύστερη περίοδο του Βυζαντίου και τη μεταβυζαντινή εποχή. Έτσι, εδώ ανήκουν τόσο πρόσωπα και γεγονότα της βυζαντινής εποχής (Κυριλλομεθοδιανή παράδοση, άγιος Σάββας αρχιεπίσκοπος Σερβίας, Ησυχασμός, άγιος Σέργιος του Ραντονέζ κ.ά.), όσο και της εποχής της Τουρκοκρατίας (Μάξιμος ο Γραικός, η Ασκητικοφιλογολογική Σχολή του Παΐσιου Βελιτσκόφσκι και η σύνταξη της σλαβικής «Φιλοκαλίας» κ.ά.). Παράλληλα,

εξετάζεται μια σειρά γεγονότων και προσώπων ως ιδιαίτερος αντιπροσωπευτικών της σλαβικής εκκλησιαστικής πραγματικότητας (άγιος Σεραφεΐμ του Σάρωφ, άγιος Ιωάννης της Κρονστάνδης, ο κύκλος της μονής της Όπινα στη Ρωσία κ.ά.), ή που ερμηνεύουν τις ιδιαιτερότητες, ακόμα και στρεβλώσεις της σλαβικής εκκλησιαστικής πνευματικότητας (η ιδέα της «Τρίτης Ρώμης», η έριδα Ζαβόλγειων και Ιωσηφιτών στη Ρωσία, το σχίσμα των Παλαιοπίστων στη Ρωσία κ.ά.). Τέλος, συμπεριλαμβάνουμε πρόσωπα και γεγονότα της νεότερης εποχής, ιδιαίτερα κρίσιμης για την Ορθοδοξία στον Σλαβικό κόσμο, καθώς νοηματοδοτείται από τους αγώνες ενάντια στην πολεμική του κομμουνιστικού καθεστώτος, κατά τον 20ό αιώνα (π. Δημήτριος Ντούτκο, Ρωσική Διασπορά), χωρίς να έχουν επιλυθεί οριστικά τα προβλήματα που είχαν προκύψει από τον στενό εναγκαλισμό Ορθοδοξίας και έθνους, κατά τον 19ο αιώνα (Πανσλαβισμός, Βουλγαρική Εξαρχία).

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Διδάσκων: Αρχιμ. Γ. Παπαθωμάς, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η ζωή της Εκκλησίας μας στον ολοένα μεταβαλλόμενο κόσμο, στην κρατική Πολιτεία καθώς και στην ευρωπαϊκή και την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας, μας επιβάλλει την ενασχόληση με εκκλησιο-κανονικά ζητήματα και επίκαιρα θέματα Κανονικού Δικαίου, για να αναδειχθούν μέσα από την ενασχόληση αυτή οι τρόποι με τους οποίους η Εκκλησία πορεύεται μεν προς τα Έσχατα στους κόλπους της Ιστορίας, αλλά και ταυτόχρονα αντιμετωπίζει τα αενάως ανακύπτοντα διαπρωτικά ανθρώπινα προβλήματα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο ΤΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Το μάθημα γίνεται σε συνεργασία με το Οικονομικό Τμήμα του ΕΚΠΑ (Π.Ε. Πετράκης, Αναπλ. Καθηγητής) και ανήκει στο έργο-πρόγραμμα «Ενθάρρυνση Επιχειρηματικών δράσεων, καινοτομικών εφαρμογών και μαθημάτων επιλογής φοιτητών του ΕΚΠΑ». Στο Α΄ εξάμηνο, από πλευράς του Τμήματος Θεολογίας και της διδάσκουσας, το μάθημα περιλαμβάνει ανάλυση

του εικονογραφικού προγράμματος των βυζαντινών ναών. Από πλευράς του Οικονομικού Τμήματος βασικά στοιχεία οικονομίας-επιχειρηματικότητας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Διδάσκων: Δ. Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Υπάρχουν γηγενείς Χριστιανοί στην Αφρική και την Ασία από τη βυζαντινή κιάλας εποχή που ανήκουν σε κοινότητες που έχουν διακόψει την κοινωνία με την Ορθόδοξη Εκκλησία μετά την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο και ανήκουν είτε στο κύριο σώμα Προχαλκηδονείων Εκκλησιών (Κοπτική, Αιθιοπική, Συροορθόδοξη Εκκλησία) είτε στην Αρμενική είτε στην αρχαία Ασσυριακή Εκκλησία. Το μάθημα παρουσιάζει την αρχέγονη παρουσία τους από την Αίγυπτο, την Αιθιοπία και τη Νουβία (σημ. Σουδάν), τη Συρία, το Ιράκ, έως την Ινδία και την Κίνα καθώς και τη σημερινή κατάσταση και το τρέχον επίπεδο διαλόγου με την Ορθόδοξη Εκκλησία. Το μάθημα προσφέρεται σε σεμιναριακή μορφή με συζήτηση και πολυμεσικές παρουσιάσεις από το διδάσκοντα, και προϋποθέτει σχετικά τακτική παρουσία και συμμετοχή σε μικρές ασκήσεις παρουσίασης διαφόρων περιοχών και παραδόσεων με βιβλιογραφία που θα δοθεί.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο
ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Διδάσκουσα: Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Το μάθημα αναφέρεται στις κτήσεις της Βενετίας σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο, από το 1204 έως την κατάλυση του βενετικού κράτους το 1797, και εξετάζεται το θρησκευτικό και πολιτισμικό περιβάλλον των βενετοκρατούμενων περιοχών στις γεωγραφικά διασπασμένες και χρονικά ασυνεχείς κτήσεις. Παρουσιάζονται οι αντιθέσεις και οι προσεγγίσεις του ορθόδοξου και ρωμαιοκαθολικού δόγματος στη βενετική πολιτεία και αναλύονται εκφάνσεις του γενικότερου πολιτικού, κοινωνικού, εκκλησιαστικού και πολιτισμικού βίου των συγκεκριμένων περιοχών, με σκοπό την ανάδειξη της σημασίας της συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου.

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 3 π.μ. ΣΤ' Εξάμηνο
 ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ: ΤΟ ΠΗΔΑΛΙΟ (1800)
 ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ (1852-59)

Διδάσκων: Δεν θα διδαχθεί.

Περιεχόμενο: Το μάθημα αυτό εξετάζει την ιστορία των έντυπων εκδόσεων των Ιερών Κανόνων κατά τους τελευταίους πέντε αιώνες (16ος-20ος αι.), και κυρίως των δύο σε χρήση γνωστών μας εκδόσεων, του Πηδαλίου (1800) και του Συντάγματος των Ράλλη και Ποτλή (1852-59). Γίνεται χρήση όλων αυτών των εκδόσεων για μία επιπλέον σπουδή (κανονηλασία) της Μεταβυζαντινής Ερμηνευτικής (κανονολογίας), εμβαθύνοντας κυρίως στην ιστορία και το περιεχόμενο των δύο αυτών κορυφαίων Κανονικών Συλλογών, του Πηδαλίου και του Συντάγματος, που είναι σε ευρεία και ενδεδειγμένη χρήση σήμερα από την Εκκλησία και τη Θεολογία της.

ΤΟ ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ 3 π.μ. ΣΤ' Εξάμηνο
 ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ
 ΕΛΛΑΔΑ

Διδάσκων: Δεν θα διδαχθεί.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος θέλει να αναδείξει εκ προοιμίου και σε συγκριτική διαλεκτική προσέγγιση τρία διαφορετικά πεδία μελέτης, τα οποία υφίστανται μέσα στην Ιστορία και την κοινωνία κατά προτεραιότητα θεσμικά και ως εκ τούτου, μερικές φορές, αλληλοπεριχωρητικά. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια την μόνιμη ανάπτυξη μιας δυναμικής σχέσεων στην κοινωνία, μιας δυναμικής που μεταβάλλεται ανάλογα με τις γεωπολιτικές μεταλλάξεις (Πολιτεία-Ευρώπη), κάτι που επηρεάζει τόσο το εκκλησιαστικό όσο και το θρησκευτικό γίνεσθαι. Στο πλαίσιο αυτό του υπαρκτού τριμερισμού της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας μας, ανοίγεται μία ευρεία βεντάλια θεμάτων προς μελέτη, η οποία κυμαίνεται μεταξύ θεσμικών διεκδικήσεων και απροϋπόθετου διαλόγου στο πεδίο συμφυρμού των τριών αυτών μεγεθών. Το συγκεκριμένο αντικείμενο έχει θεματικές σπουδής και μελέτης τόσο στο Κανονικό Δίκαιο όσο και στο Εκκλησιαστικό Δίκαιο.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ 3 π.μ. ΣΤ' Εξάμηνο
ΕΛΛΑΔΟΣ

Διδάσκων: Κ. Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Παρουσίαση και συστηματική εξέταση των συνθηκών εμφανίσεως και των κυριότερων σταδίων διαμορφώσεως των σχέσεων Εκκλησίας-Πολιτείας στη Νεώτερη Ελλάδα (1821 μέχρι σήμερα). Ιστορική και κανονική θεώρηση των πολιτειοκρατικών επεμβάσεων στη διοίκηση της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδος.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ 3 π.μ. Ζ' Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

Περιεχόμενο: Στο μάθημα εξετάζεται η Χριστιανική Τέχνη της Δύσεως, από την εποχή του Καρόλου του Μεγάλου έως τη νεώτερη εποχή και παρέχονται στοιχεία και παραδείγματα της ναοδομίας, της εκκλησιαστικής γλυπτικής και ζωγραφικής της Δύσεως. Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση και γνώση των φοιτητών για τη θρησκευτική τέχνη της Δύσεως, κυρίως από την εποχή του Σχίσματος και μετά (1054), η οποία βαίνει παράλληλα με τη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και νεώτερη Ανατολική εκκλησιαστική τέχνη. Ανιχνεύεται επίσης η επίδραση της θεολογικής σκέψης της Δύσεως στη διαμόρφωση της τέχνης αυτής, καθώς επίσης και η επισήμανση τυχόν αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην τέχνη της Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας.

Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 3 π.μ. Ζ' Εξάμηνο
ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Διδάσκοντες: Δ. Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής
Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ο Χριστιανισμός τόσο ο Ορθόδοξος όσο και ο μη Ορθόδοξος έζησαν τη συνταρακτική πολιτιστική και γεωπολιτική αλλαγή του 15ου αιώνα καθώς ο Ευρωπαίος, κατά κύριο λόγο, άνθρωπος έφθασε στις εσχατιές της γήινης σφαίρας μετά τις μεγάλες γεωγραφικές ανακαλύψεις. Ποιες προκλήσεις σήμαινε αυτό για τη διάδοση του Ευαγγελίου και ποιες ιστορικές επιπτώσεις είχε στην οργάνωση, τη θεολογία και την πρακτική ζωή των Χριστιανών μετά την έξοδό τους στις Νέες Χώρες (Αμερική, αλλά και Αφρική, Ειρηνικό κλπ.)

αλλά και στις παλαιές εκτός Ευρώπης (Ασία); Τι σήμαινε ειδικά για την Ορθόδοξη Εκκλησία ακόμη και μέσα στην Ευρώπη; Η ιεραποστολή έχει ένα άξιο σπουδής θεολογικό υπόστρωμα, ή πρόκειται απλά για "θρησκευτική προπαγάνδα"; Αυτά και άλλα ερωτήματα μελετά το μάθημα αυτό σε σεμιναριακή μορφή.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ 3 π.μ. Η' Εξάμηνο
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1827-1850

Διδάσκων: Κ. Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Στο επιλεγόμενο αυτό μάθημα εξετάζεται η εξέλιξη και τελική διαμόρφωση των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας μετά την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους. Ειδικότερα αναλύεται η εκκλησιαστική πολιτική του Καποδίστρια και οι ενέργειές του για την αποκατάσταση των σχέσεων με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, με την προοπτική να διερευνηθούν οι κανονικές διαδικασίες ανακηρύξεως του ελλαδικού αυτοκεφάλου. Στη συνέχεια διερευνώνται οι εξελίξεις που έλαβαν χώρα μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια και την έλευση της υπό τον βασιλιά Όθωνα βαυαρικής Αντιβασιλείας. Ερευνάται το πολιτειοκρατικό καθεστώς που πραξικοπηματικά εγκαθίδρυσε η Πολιτεία και επέβαλε σε όλους τους τομείς της διοικήσεως και της δράσεως της Εκκλησίας μέσα στη νεοελληνική κοινωνία. Γίνεται λεπτομερής αναφορά στις επιπτώσεις των εξελίξεων αυτών τόσο κατά την εξεταζόμενη περίοδο όσο και μεταγενέστερα, αφού και σήμερα ακόμη ο εκκλησιαστικός χώρος δεν φαίνεται να έχει απαλλαγεί εντελώς από τα σύνδρομα της πολιτειοκρατικής εξαρτήσεως, παρά το γεγονός ότι το καθεστώς της εποχής εκείνης έχει αποδυναμωθεί με νέα πιο φιλελεύθερη νομοθεσία. Τέλος, διερευνώνται οι πολιτικο-εκκλησιαστικές συνθήκες της κανονικής ανακηρύξεως του αυτοκεφάλου της Εκκλησίας της Ελλάδος από το Οικουμενικό Πατριαρχείο το 1850, καθώς και οι εξελίξεις που ακολούθησαν στη δημιουργία του νέου νομοθετικού πλαισίου σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας κατά το 1852.

ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ 3 π.μ. Η' Εξάμηνο
ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Διδάσκουσα: Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Επιχειρείται περιγραφή της κατάστασης της ορθόδοξης εκκλησίας μετά την κατάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τους Οθωμανούς, με επικέντρωση στις αλλαγές, οι οποίες προέκυψαν από τις νέες συνθήκες της ξένης κυριαρχίας. Παράλληλα, παρουσιάζεται η ανάδυση του Νέου Ελληνισμού, όπως και η μετάβαση από τη βυζαντινή στη μεταβυζαντινή πραγματικότητα, η επιβίωση στοιχείων και θεσμών της βυζαντινής κοινωνίας, καθώς και η μεταλλαγή υπαρχόντων ή η εμφάνιση νέων, σε σχέση με την οθωμανική τάξη, πραγμάτων, τη δυτική παιδεία και τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Αναλύεται επίσης ο μεταβυζαντινός τρόπος σκέψης, η ιδεολογία και η πολιτιστική παράδοση, καθώς και τα ιδεολογικά ρεύματα και οι τάσεις, που αναπτύχθηκαν στη ζωή της Εκκλησίας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ
ΡΩΣΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ

3 π.μ. Η' Εξάμηνο

Διδάσκων: Δ. Πάντος, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Αντικείμενο του παρόντος μαθήματος είναι η Ρωσική Διασπορά του 20ου αιώνα. Αρχικά, παρουσιάζεται το ιστορικό περίγραμμα της πορείας του κύκλου εκείνων των στοχαστών και καλλιτεχνών, οι οποίοι εγκατέλειψαν τη Ρωσία μετά την οριστική επικράτηση των Μπολσεβίκων (Οκτωβριανή Επανάσταση, 1917). Παρακολουθούμε την εγκατάστασή τους στην Ευρώπη και την Αμερική, την ίδρυση των κοινοτήτων τους, την εκκλησιαστική τους οργάνωση και την ιστορική τους συνέχεια μέχρι την εποχή μας. Στη συνέχεια, επικεντρωνόμαστε στην πνευματική δραστηριότητα (στοχασμός και τέχνη) της Ρωσικής Διασποράς, με έμφαση στην εκκλησιαστική της πλευρά και τη θεολογική της παραγωγή. Στο πλαίσιο αυτό, ανιχνεύουμε τις πνευματικές καταβολές της Ρωσικής Διασποράς, οι οποίες εστιάζονται κυρίως σε εκκλησιαστικούς αλλά και ευρύτερους πνευματικούς κύκλους, που πρωταγωνίστησαν στην ανανέωση της Ορθοδοξίας (εκκλησιαστική ζωή και θεολογία) στη Ρωσία του 19ου αιώνα (μονή της Όπτινα, φιλοκαλικές εκδόσεις, άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ, Φ. Ντοστογιέφσκι, Ν. Γκόγκολ κ.ά.)· επίσης, γίνεται αναφορά στην ίδρυση και τη λειτουργία των Ορθόδοξων Θεολογικών Ακαδημιών της Ρωσικής Διασποράς στο Παρίσι («Άγιος Σέργιος») και τη Νέα Υόρκη («Άγιος Βλαδίμηρος»), και στο ρόλο τους όσον αφορά τη διάδοση και την καλλιέργεια των Ορθόδοξων θεολογικών σπουδών στη Δύση· στον ιδιαίτερο ρόλο που επιφύλαξε η Ιστορία για τους θεολόγους –και όχι μόνο– της Ρωσικής

Διασποράς να συνθέσουν μια σύγχρονη Ορθόδοξη Απολογητική, με αφορμή το ταραγμένο πολιτικό και κοινωνικό κλίμα του 20ού αιώνα (Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, Ψυχρός Πόλεμος, Κινήματα του '60 κ.ά.)· επιπλέον, γίνεται αναφορά στην ίδρυση της Υπερόριας Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, στο ζήτημα των σχέσεων της με τη Ρωσικό Πατριαρχείο και τις υπόλοιπες Ορθόδοξες Εκκλησίες, αλλά και με τις κοινότητες της Ρωσικής Διασποράς, τόσο πριν, όσο και μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και μέχρι σήμερα. Τέλος, γίνεται αναφορά στον αντίκτυπο που είχε η καλλιέργεια της Ορθόδοξης θεολογίας και εκκλησιαστικής ζωής της Ρωσικής Διασποράς στα αντίστοιχα περιβάλλοντα της Ελλάδας. Αντίκτυπος, ο οποίος αποτυπώθηκε, εκτός των άλλων, σε ένα πλήθος μεταφράσεων στην ελληνική αντιπροσωπευτικών έργων Ρώσων θεολόγων της Διασποράς, αλλά και σε πρωτότυπα έργα Ελλήνων θεολόγων, στην ανανέωση των θεολογικών σπουδών με έμφαση στις Πατερικές σπουδές και τη Λειτουργική, αλλά και στην αναγέννηση του Μοναχισμού, όπως αποδεικνύεται στην περίπτωση του Αγίου Όρους και της σύνδεσής του με τον Ορθόδοξο μοναχισμό της Δυτικής Ευρώπης αλλά και της Αμερικής.

γ. Τομέας Συστηματικής Θεολογίας.

Γνωστικό Αντικείμενο.

Εξετάζει μεθοδικά και συστηματικά τα Δόγματα και την απ' αυτά απορρέουσα χριστιανική ηθική διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας και την ποιμαντική της θεολογική παράδοση. Προάγει τον διάλογο της Θεολογίας με τον σύγχρονο κόσμο, προβαίνει στην ιστορική και συστηματική θεώρηση της φιλοσοφίας, προσεγγίζει θεμελιώδη θρησκευοφιλοσοφικά προβλήματα και μελετά σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα όπως η Κοινωνιολογία και η Ψυχολογία. Επίσης μελετά τις μεθόδους της Διδακτικής των Θρησκευτικών με τη συνδρομή των Παιδαγωγικών θεωριών.

Προσωπικό Τομέα.

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Κορναράκης

<i>Καθηγητές:</i>	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής	210 727 5707
	Μάριος Μπέγζος	210 727 5740
<i>Αναπλ. Καθηγητές:</i>	Πρωτοπρ. Αδαμάντιος Αυγουστίδης	210 727 5757
	Κωνσταντίνος Κορναράκης	210 727 5754
<i>Λέκτορες:</i>	Νικόλαος Ξιώνης	210 727 5756
	Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης	210 727 5726
<i>E.T.E.Π.</i>	Μαρία Αναγνωστάκη	210 727 5748

Εκπρόσωπος Μεταπτυχιακών Φοιτητών:

Μιχαήλ Χριστοφόρου

Μαθήματα Υποχρεωτικά

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

4,5 π.μ. Γ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορική και συστηματική θεώρηση της Φιλοσοφίας. Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία. Σταθμοί της Βυζαντινής Φιλοσοφίας. Φιλοσοφία και Θεολογία. Φιλοσοφική Ανθρωπολογία. Θέματα νεότερου και σύγχρονου φιλοσοφικού στοχασμού.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

5 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Το μάθημα περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- 1) Σχολείο, αγωγή και κοινωνία – Μαθητής και δάσκαλος στην τάξη.
  - 1α) Σκοποί, περιεχόμενο, σχέσεις και ρόλοι στην Εκπαίδευση.
  - 1β) Προσανατολισμοί, φιλοσοφικές βάσεις, σκοποί, στόχοι, περιεχόμενο Αναλυτικών Προγραμμάτων.
  - 1γ) Μεθοδο-κεντρική προσέγγιση της Εκπαίδευσης.
  - 1δ) Προσωπο-κεντρική προσέγγιση της Εκπαίδευσης (οι ανάγκες του μαθητή και ο ρόλος του δασκάλου).
  - 1ε) Γνωσιο-κεντρική προσέγγιση της Εκπαίδευσης.
  - 1στ) Κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση της Εκπαίδευσης.
- 2) Παιδαγωγική Επιστήμη – Επιστήμες της Αγωγής και της Εκπαίδευσης: Θεωρητική θεμελίωση, επιστημονικό πεδίο, βασικές έννοιες.
- 3) Παιδαγωγικές θεωρίες του 19ου και 20ού αιώνα.
- 4) Θεωρίες μάθησης και σύγχρονες θεωρίες των Επιστημών της Παιδαγωγικής. Στο πλαίσιο των παραδόσεων πραγματοποιούνται μαθησιακές δραστηριότητες και παρουσιάσεις ομαδικών εργασιών από τους φοιτητές.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

4,5 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Κατ' αρχήν εξετάζεται η θέση του εν λόγω γνωστικού αντικείμενου εντός του πλαισίου της Ορθόδοξης Θεολογίας και διευκρινίζονται τα επιστημολογικά του όρια σε αναφορά προς άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως η Δογματική, η Ηθική, το Κανονικό Δίκαιο κ.α. Διευκρινίζονται, επίσης, εννοιολογικά και επιστημολογικά ζητήματα που αφορούν τα όρια και τη σημασία των εννοιών Ποιμαντική Θεολογία, Πρακτική Θεολογία, Ποιμαντική Ψυχολογία κ.α. Στη συνέχεια μελετώνται πρακτικές εφαρμογές της Ποιμαντικής Θεολογίας, ταξινομημένες σε τρία επίπεδα: α) Πρωτογενής Ποιμαντική

πρόληψη, όπου εξετάζεται η ποιμαντική θεωρία και πράξη σε σχέση με την ορθόδοξη εκκλησιολογία και την λατρευτική και πνευματική παράδοση της Εκκλησίας. β) Δευτερογενής Ποιμαντική πρόληψη, όπου συζητούνται τρόποι αντιμετώπισης ποιμαντικών προβλημάτων σε περιοχές όπως η ποιμαντική του Γάμου και της Οικογένειας, της Νεότητας, της Μέσης Ηλικίας, των Νοσηλευτηρίων κ.α. γ) Τριτογενής Ποιμαντική Πρόληψη, όπου προσεγγίζονται ειδικά ποιμαντικά θέματα, με κεντρικό άξονα την αποκατάσταση εντός του εκκλησιαστικού βίου ατόμων που απομακρύνθηκαν από την πίστη και με έμφαση σε περιοχές όπως η ποιμαντική προσέγγιση των αιρέσεων ή των περιθωριοποιημένων ατόμων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ– ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 5 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Κ. Δελικωσταντής, Καθηγητής
Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Το μάθημα των Θρησκευτικών μεταξύ Θεολογίας και Παιδαγωγικής. Η σχολική θρησκευτική αγωγή ως αγωγή ελευθερίας. Η ευρωπαϊκή διάσταση του μαθήματος των Θρησκευτικών και όλες οι σύγχρονες προσεγγίσεις της παιδαγωγικής και της διδακτικής μεθοδολογίας του. Περιεχόμενα, σκοπός, μεθοδολογικές προϋποθέσεις, σχεδιασμός και διεξαγωγή του μαθήματος στην τάξη. Μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας. Εφαρμογή και αξιοποίηση σύγχρονων προσεγγίσεων και μεθόδων, αξιοποίηση τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφορικής, δοκιμές αξιολόγησης μαθησιακών αποτελεσμάτων και του εκπαιδευτικού έργου. Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται υποχρεωτική Διδακτική Άσκηση των φοιτητών με το σύστημα των μεντόρων σε σχολεία της Αττικής, με σκοπό την παρατήρηση του εκπαιδευτικού έργου και τη διδακτική εμπειρία.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Α΄ 5,5 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Ν. Ξιώνης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Η μεθοδική και συστηματική εξέταση και διδασκαλία των δογμάτων και των χριστιανικών διδασκαλιών της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Ειδικότερα: α) της έννοιας και του περιεχομένου του δόγματος, β) της

Τριαδολογίας και γ) Κοσμολογίας επί τη βάσει των βιβλικών, πατερικών και ιστορικοδογματικών πηγών.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Β΄

6 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Ν. Ξιώνης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: 1) Συστηματική έκθεση και ανάλυση του Χριστολογικού δόγματος, δηλ. της ενσάρκου οικονομίας του Υιού και Λόγου του Θεού, με αναφορές σε βιβλικές, πατερικές και ιστορικοδογματικές πηγές. 2) Εκκλησιολογία, 3) Σωτηριολογία, και 4) Εσχατολογία.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

5,5 π.μ. Ζ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μπέγζος, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοκριτική γενεαλόγηση του νεώτερου δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού (σχολαστικισμός, νομιναλισμός, ανθρωπισμός, προτεσταντισμός, διαφωτισμός) και συστηματική θεώρηση θεμελιωδών θρησκευοφιλοσοφικών προβλημάτων (θεϊσμός, αθεϊσμός, αγνωστικισμός).

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ

5 π.μ. Η΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μπέγζος, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η Απολογητική ως η διαλεκτική της Θεολογίας. Χριστιανισμός και Ελληνισμός από τους Απολογητές στους Πατέρες της Εκκλησίας. Χριστιανισμός και Διαφωτισμός από την ετερόδοξη Δύση στην ορθόδοξη Ανατολή.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

7,5 π.μ. Η΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Αν. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η μεθοδική και συστηματική, ήτοι επιστημονική εξέταση και διδασκαλία των ηθικών αρχών οι οποίες απορρέουν από τα ορθόδοξα δόγματα και συνδέονται με άρρηκτο τρόπο μαζί τους. Εισαγωγή στη χριστιανική ηθική και η ιστορία του ήθους [επιλεγμένα θέματα από την εποχή της προσωκρατικής

σκέψεως έως τον εικοστό αιώνα (υπαρξισμός)]. Ο διάλογος σύγχρονης κοινωνίας και πατερικής σκέψεως πάνω στο ζήτημα της αρετής. Θεολογική ηθική: ελευθερία (αιτιοκρατία-αυταρχία, ορθόδοξη, ρωμαιοκαθολική και προτεσταντική θεολογία ως προς την ελευθερία της βούλησης), αμαρτία-μετάνοια-εξομολόγηση-Θεία Χάρη. Ειδική αναφορά στο πρόβλημα της ενοχής (η τυπολογία της πτώσης στη Γένεση και η πτώση του σύγχρονου ανθρώπου, η άρνηση μετανοίας του Αδάμ ως τυπολογία της άρνησης του ανθρώπου να αποδεχθεί την ενοχή του, η εκ μέρους του ανθρώπου χρήση των ψυχολογικών μηχανισμών για την ανακούφιση από ενοχικά αισθήματα, η πατερική διδασκαλία για την αμαρτία και την ενοχή). Καύση νεκρών, οικολογική θεολογία, ζητήματα βιοηθικής, αμβλώσεις.

Μαθήματα Επιλεγόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η επιστήμη της Κοινωνιολογίας. Βασικές κοινωνιολογικές έννοιες. Κοινωνιολογία των θεσμών. Κοινωνιολογία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού. Άτομο και κοινωνία. Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Δεδομένου του μεγέθους και του εύρους της επιστήμης της ψυχολογίας, επιλέγεται η επικέντρωση σε μία περιοχή γνώσεων, η οποία καλύπτει κυρίως πρακτικές ανάγκες του θεολόγου, κυρίως εάν αυτός/ή εργασθούν με παιδιά και νέους ως δάσκαλοι ή καθηγητές στη μέση εκπαίδευση είτε ως κληρικοί ή ως στελέχη του ευρύτερου ποιμαντικού ή κοινωνικού-προνοιακού έργου της Εκκλησίας ή και της Πολιτείας. Κατά συνέπεια, το περιεχόμενο του μαθήματος εστιάζεται στη μελέτη της ψυχολογίας της οικογένειας (γάμος, οικογενειακός κύκλος της ζωής, ψυχολογικά δυναμικά των διαπροσωπικών σχέσεων των συζύγων και των γονέων με τα παιδιά και η κρίση της μέσης ηλικίας). Επίσης μελετάται η ψυχολογία της εφηβείας (η κρίση της εφηβείας, η δόμηση της προσωπικής ταυτότητας, οι διεργασίες αυτονομησης,

κοινωνικοποίησης και ανεξαρτητοποίησης, η επεξεργασία των παιδικών ψυχοσυγκρούσεων κυρίως όσον αφορά την επιθετικότητα και τη σεξουαλικότητα) και τα ψυχολογικά δυναμικά του λεγομένου «χάσματος των γενεών». Ταυτοχρόνως, προσεγγίζονται εισαγωγικά οι προϋποθέσεις του επιστημονικού διαλόγου μεταξύ Ψυχολογίας και Ποιμαντικής Θεολογίας όσον αφορά στα προαναφερθέντα ζητήματα.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

3 π.μ. Β' Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μπέζος, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοκριτική επισκόπηση της κοινωνιολογίας της θρησκείας στον ευρωπαϊκό πολιτισμό (αρχαιοελληνική πόλις, βυζαντινή συναλληλία και εθναρχία, παπισμός και φεουδαρχία, ατομικισμός και κοινωνισμός στην εκκοσμικευμένη νεωτερικότητα) και συστηματική ανασκόπηση θρησκευτικοκοινωνιολογικών προβλημάτων (προτεσταντισμός και καπιταλισμός, θρησκεία και οικονομία, εθνικισμός και φανατισμός).

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

3 π.μ. Β' Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Μ. Μπέζος, Καθηγητής
Μ. Μαριόρας, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Το πρόβλημα των σχέσεων του θρησκευτικού φαινομένου με την ισότητα των δύο φύλων συγκριτικά (μητροκεντρικός πολυθεϊσμός - ανδροκεντρικός μονοθεϊσμός, θεομητορικός θεανθρωπισμός), ιστορικοκριτικά (ρωμαιοκαθολική μαριολογία, προτεσταντικός φεμινισμός, ορθόδοξος θεομητορισμός, ρωσική σοφιολογία, ελληνική θεοτοκολογία) και συστηματικά («Μαθήτριες του Ιησού», Διακόνισσες Αποστολικής Εκκλησίας, Μοναχές και «Μητερικόν», ιερωσύνη γυναικών και ετερόδοξη θεολογία).

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

3 π.μ. Β' Εξάμηνο

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Δεδομένης της προοπτικής που έχει ο σύγχρονος θεολόγος καθηγητής ή ιερέας να εργασθεί στην εκπαίδευση, στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας ή σε άλλες κοινωνικο-προνοιακού χαρακτήρα δραστηριότητες,

επιλέγεται η επικέντρωση σε μία περιοχή γνώσεων, κυρίως από τον χώρο της Ψυχιατρικής, η οποία να καλύπτει ανάλογες, πρακτικές κατά βάση, ανάγκες του θεολόγου. Μελετώνται η μεθοδολογία, οι προϋποθέσεις και τα όρια της συνεργασίας θεολογίας και ψυχιατρικής (εννοιολογικές προσεγγίσεις, ανθρωπολογικές προσεγγίσεις, εξομολόγηση, θρησκευτικές και ψυχιατρικές προκαταλήψεις). Ερευνώνται επίσης οι βαθμίδες παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας (εκκλησιαστική διακονία και πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής ψυχιατρική πρόληψη) με έμφαση στις δυνατότητες ποιμαντικής παρέμβασης προς αποδυνάμωση των αιτιολογικών παραγόντων της ψυχιατρικής διαταραχής, της συμβολής στην έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία και εντέλει στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση του ψυχικώς πάσχοντα και στον τρόπο με τον οποίο ο θεολόγος ή ο ποιμένας μπορούν να αξιοποιήσουν αυτές τις γνώσεις. Μελετάται, επίσης, η διαχείριση κλινικών παραδειγμάτων (άγχος, ψυχαναγκαστική - καταναγκαστική διαταραχή, χρονίως ψυχικώς πάσχοντες, ιδρυματισμός - αποασυλοποίηση).

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

3 π.μ. Γ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Μπέγζος, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοκριτική επισκόπηση της ψυχολογίας της θρησκείας στον ευρωπαϊκό πολιτισμό (αρχαιοελληνισμός, ιουδαιοχριστιανισμός, ελληνόφωνος και λατινόγλωσσος χριστιανισμός, εκκοσμικευμένη νεωτερικότητα) και συστηματική ανασκόπηση βασικών θρησκευτοψυχολογικών προβλημάτων (αγάπη, ελευθερία, άσκηση, μετάνοια, προσευχή, αμαρτία και ενοχή, σωτηρία και θεραπεία).

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

3 π.μ. ΣΤ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η εικόνα των δύο φύλων στα νέα σχολικά εγχειρίδια των Θρησκευτικών. Ορθοδοξία και Διαφωτισμός. Δικαιώματα του ανθρώπου – Δικαιώματα της γυναίκας. Μετανεωτερικές απορίες της ελευθερίας. Η γοητεία του ασκητισμού. Ασκητική παιδεία και ευδαιμονισμός. Το πρόβλημα του παιδαγωγικού ουμανταρισμού. Φεμινισμός, γάμος και οικογένεια. Ανθρωπολογικές προϋποθέσεις της αγωγής.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

3 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η ποιμαντική μέριμνα για τους νοσούντες είναι παρούσα από την αρχή της ζωής της Εκκλησίας. Σήμερα, η Ποιμαντική της Υγείας αποτελεί ειδικό κλάδο της Ποιμαντικής επιστήμης. Εδώ εξετάζονται, καταρχήν, οι εκκλησιολογικές και ευαγγελικές προϋποθέσεις της ποιμαντικής διακονίας των νοσούντων. Σκιαγραφείται η ανάπτυξη και η οργανωμένη έκφραση της εν λόγω ποιμαντικής πρακτικής κατά τους αποστολικούς χρόνους, στην Πατερική Παράδοση, κατά την βυζαντινή περίοδο και κατά τους νεότερους χρόνους. Εξετάζονται, επίσης, οι δομικές και πρακτικές εξελίξεις, που παρουσιάστηκαν στη Δυτική Χριστιανική Παράδοση και διερευνούνται τα σύγχρονα επιστημολογικά, μεθοδολογικά, θεολογικά και πρακτικά ζητήματα που απασχολούν τον σύγχρονο ποιμαντικό προβληματισμό. Τέλος, διερευνώνται μερικά θεμελιώδη, πρακτικής φύσεως, ζητήματα, όπως η διαχείριση της συναισθηματικής εμπλοκής, η ισορροπία και τα όρια μεταξύ πνευματικής και ψυχολογικής προσέγγισης, η θέση του νοσοκομειακού εφημερίου στην διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα κ.α. Σχολιάζονται, επίσης, τα θεολογικά προβλήματα που προκύπτουν από τις νεότερες εξελίξεις, όπως η σχέση μεταξύ ποιμαντικής και «πνευματικής» φροντίδας των ασθενών.

ΠΗΓΕΣ ΗΘΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

3 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Θέματα: Η θεολογία των νηπτικών πατέρων της Εκκλησίας περί ανθρώπου. Η σχέση μεταξύ ψυχής και σώματος. Πατερική ψυχολογία. Πατερική ανθρωπολογία και σύγχρονος κόσμος.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

3 π.μ. Ζ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Δελικωσταντής, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η παιδεία ως πολιτισμός του προσώπου. Τα γνήσια στοιχεία της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης στην εκπαίδευση. Άτομο και πρόσωπο. Η σχολική θρησκευτική αγωγή ως παιδρία του προσώπου. Οι «τρεις κουλτούρες»

του σύγχρονου εκπαιδευτικού. Η χριστιανική θεώρηση του παιδιού και η θεωρία για την «εξαφάνιση της παιδικής ηλικίας». Εκπαίδευση και «πολιτισμός της πληροφορίας». Η σύγχρονη συζήτηση για την ταυτότητα του μαθήματος των Θρησκευτικών.

ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

3 π.μ. Ζ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Αναπλ. Καθηγητής

Περιεχόμενο: Επιστήμη και Θεολογία σε ανθρωπολογικό διάλογο. Όψεις της τεχνολογικής προόδου και των εφαρμοσμένων επιστημών και η θεολογία του ήθους. Βιοηθικά ζητήματα και Χριστιανική Ηθική.

ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

3 π.μ. Ζ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Ν. Ξιώνης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Στο μάθημα αυτό εξετάζονται συστηματικώς οι γενικές αρχές και οι προϋποθέσεις της δογματικής διδασκαλίας της Δυτικής Εκκλησίας και παρουσιάζονται συνοπτικώς τα σημαντικότερα θεολογικά ρεύματα της δυτικής θεολογίας του εικοστού αιώνα.

ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

3 π.μ. Ζ' Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Στο μάθημα εξετάζεται η πολυτροπικότητα στην επικοινωνία της τάξης και ειδικότερα στο μάθημα των Θρησκευτικών. Πραγματοποιείται εργαστηριακά στο Παιδαγωγικό Εργαστήριο Παιδαγωγικής (340). Περιλαμβάνει τεχνικές πολυτροπικής διδακτικής μεθοδολογίας. Κεντρικά θέματα είναι η τέχνη, η μουσική, ο κινηματογράφος, το διαδίκτυο, τα οποία χρησιμοποιούνται ως τεχνικές διδασκαλίας και μέσα επικοινωνίας στην τάξη. Το μάθημα γίνεται βιωματικά με προσομοιώσεις τάξεων, εικονικές διδασκαλίες, δραστηριότητες-επισκέψεις και πρακτικές παρουσιάσεις.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

3 π.μ. Η' Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Η κοινωνική διδασκαλία του Χριστιανισμού. Χριστιανισμός και «πολιτισμός της αλληλεγγύης». Εκκλησία και πολιτική. Θρησκεία και οικονομία. Θρησκείες και δικαιώματα του ανθρώπου. Ορθοδοξία και νεωτερικότητα. Εκκοσμίκευση και μεταεκκοσμίκευση.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

3 π.μ. Η' Εξάμηνο

Διδάσκων: Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Εξετάζεται το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα ταυτότητας με βάση τις σύγχρονες θεωρίες της ταυτότητας και των «πολυ-ταυτοτήτων». Παράλληλα αναπτύσσεται η ευρωπαϊκή διάσταση της σχέσης της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης με την ταυτότητα και την ετερότητα. Θεολογικές, Παιδαγωγικές, Ψυχολογικές, Πολιτιστικές και Κοινωνιολογικές απόψεις δημιουργούν το πλαίσιο να προσφερθούν μεθοδολογίες και τεχνικές που έχουν κεντρικό θέμα την ταυτότητα του εφήβου. Το μάθημα πραγματοποιείται εργαστηριακά στο Παιδαγωγικό Εργαστήριο Παιδαγωγικής (340), με βιωματικό τρόπο: προσομοιώσεις τάξεων, εικονικές διδασκαλίες, πρακτικές παρουσιάσεις, δραστηριότητες και επισκέψεις.

δ. Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής.

Γνωστικό Αντικείμενο.

Ερευνά και αναλύει το περιεχόμενο της διδασκαλίας των Πατέρων της Εκκλησίας, τη διατύπωση των δογματικών αληθειών της πίστεως από τις Οικουμενικές Συνόδους και τις ιστορικές διαφοροποιήσεις από την ενότητα της Πατερικής παραδόσεως και της πίστεως της Εκκλησίας.

Προσωπικό Τομέα.

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Λιάκουρας

<i>Καθηγητές:</i>	Αρχμ. Νικόλαος Ιωαννίδης	210 727 5763
	Κωνσταντίνος Λιάκουρας	210 727 5705
	Σεβ. Χρυσόστομος Σαββάτος	210 727 5847
<i>Λέκτορες:</i>	Μαρίνα Κολοβοπούλου	210 727 5730
	Βασιλική Σταθοκώστα	210 727 5814
<i>Ε.Τ.Ε.Π.</i>	Παναγιώτα Καραχρήστου	210 727 5765

Εκπρόσωποι Μεταπτυχιακών Φοιτητών:

Αθανάσιος Kayembe

Μαθήματα Υποχρεωτικά

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Α΄ 5,5 π.μ. Γ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Εισαγωγικά προβλήματα στη μελέτη των εκκλησιαστικών συγγραφέων. Μεθοδολογικές, θεολογικές, φιλολογικές και ιστορικοκοινωνικές προϋποθέσεις κατανόησης της θεολογικής και λοιπής προσφοράς τους. Θεολογική ανάλυση του προσώπου, των συγγραμμάτων, και κυρίως της

διδασκαλίας των εκκλησιαστικών συγγραφέων και μάλιστα των Μεγάλων Πατέρων και Διδασκάλων της Εκκλησίας που έζησαν μέχρι και τον Δ΄ αι.

ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Β΄ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ 6 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο
ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Θεολογική ανάλυση του προσώπου, των συγγραμμάτων, και κυρίως της διδασκαλίας των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων που έζησαν από τον Δ΄ μέχρι και τον Η΄ αι. Ερμηνεία γραμματολογική και ανάλυση επιλέκτων πατερικών κειμένων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟ 4,5 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο
ΤΟΝ Θ΄ ΑΙΩΝΑ

Διδάσκων: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Ιστορικοθεολογική ανάλυση του βίου, των έργων και ιδιαιτέρως της διδασκαλίας των εκκλησιαστικών συγγραφέων και Πατέρων από τον Θ΄ μέχρι τον ΙΕ΄ αιώνα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Α΄ 6,5 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Μητροπ. Χ. Σαββάτος, Καθηγητής
Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: 1) Εισαγωγή στην Ιστορία των Δογμάτων. 2) Το Δόγμα στην Καινή Διαθήκη. 3) Το Δόγμα στους Αποστολικούς Πατέρες. 4) Το Δόγμα στους Απολογητές του 2^{ου} και 3^{ου} αι. 5) Οι πρώτες απόπειρες παραχαράξεως του Δόγματος. 6) Η Θεολογία των Αλεξανδρινών συγγραφέων του 2^{ου} και 3^{ου} αι. 7) Η Θεολογία των Αντιγνωστικών συγγραφέων. 8) Η Θεολογία των Λατίνων συγγραφέων. 9) Οι αιρέσεις του Γ΄ μ.Χ. αι.

ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

5,5 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής
Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: α) Αναφορά εις την πατερικήν νηπτικήν θεολογίαν και την εμπειρίαν των νηπτικών Πατέρων, εις τας προϋποθέσεις και την σημασίαν της διδασκαλίας των, ιδιαιτέρως δε εις τον άγιον Συμεών τον Νέον Θεολόγον. β) Συστηματική ανάπτυξη και παρουσίαση της Τριαδολογικής διδασκαλίας του Κυρίλλου Αλεξανδρείας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Β΄ (ΘΕΟΛΟΓΙΑ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ/ΘΕΟΛΟΓΙΑ
ΠΑΤΕΡΩΝ 4^{ου}-8^{ου} αι.)

4,5 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: 1. Η πνευματική περιουσία της Εκκλησίας κατά την περίοδο της ελευθερίας. 2. Θεολογία Αλεξανδρινών συγγραφέων του 4^{ου} αι. 3. Αρειανισμός. 4. Τριαδολογικές και Χριστολογικές αιρέσεις. 5. Η δογματική διδασκαλία των Καππαδοκών. 6. Θεολογία Αντιοχειανών συγγραφέων. 7. Θεολογία Α΄, Β΄ και Γ΄ Οικουμενικής Συνόδου. 8. Μονοφυσιτισμός και Μονοθελητισμός. Διδασκαλία Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου. 9. Εκκλησιαστικοί συγγραφείς και Πατέρες 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} αι. 10. Δογματική διδασκαλία Λατίνων θεολόγων 4^{ου}, 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} αι. 11. Εικονομαχία και Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος.

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ
ΚΙΝΗΣΕΩΣ

7 π.μ. Η΄ Εξάμηνο

Διδάσκοντες: Μητροπ. Χ. Σαββάτος, Καθηγητής
Β. Σταθοκόστα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: 1) Εισαγωγή στη Συγκριτική Συμβολική. 2) Συγκριτική έκθεση των δογματικών διαφορών μεταξύ των χριστιανικών Εκκλησιών.

Μαθήματα Επιλεγόμενα

ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ 3 π.μ. Α΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Μελέτη των όρων Θεολογία, Εκκλησία, Ουσία, Υπόστασις, Ενέργεια, Πρόσωπον, Περιχώρησις, Εκπόρευσις, Μέθεξις, Σύμβολον, κ.τ.λ. θεολογικών εννοιών.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ 3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Μητροπ. Χ. Σαββάτος, Καθηγητής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ 3 π.μ. Β΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Ε. Κουμπάρκης, Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΛΑΤΙΝΩΝ 3 π.μ. Δ΄ Εξάμηνο
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Κατ' επιλογήν ανάπτυξη και παρουσίαση θεμάτων και πτυχών του τριαδολογικού και του χριστολογικού δόγματος κατά την διδασκαλία των σημαντικότερων λατίνων εκκλησιαστικών συγγραφέων.

ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ 3 π.μ. Ε΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Β. Σταθοκώστα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει επίκαιρα θέματα σχετικά με τη συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Οικουμενική Κίνηση (π.χ. προσηλυτισμός, ρόλος των γυναικών στην Εκκλησία κ.ά).

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ 3 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Κατ' επιλογήν ανάπτυξη και παρουσίαση θεμάτων και πτυχών του τριαδολογικού και χριστολογικού δόγματος.

ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 3 π.μ. ΣΤ΄ Εξάμηνο

Διδάσκουσα: Β. Σταθοκώστα, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Παρουσίαση της διαμόρφωσης των οικουμενικών σχέσεων, δηλ. των σχέσεων μεταξύ των Εκκλησιών, στην Ελλάδα. Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλει στην κατανόηση της παρούσας κατάστασης στις σχέσεις των Εκκλησιών στην Ελλάδα, αλλά και των προοπτικών τους.

ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑ΄ ΑΙΩΝΑ 3 π.μ. Ζ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Έρευνα σε βάθος σπουδαίων αντιρρητικών θεολογικών έργων μετά τον ΙΑ΄ αι.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 3 π.μ. Ζ΄ Εξάμηνο

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

Περιεχόμενο: α) Οι θεολογικές απόψεις και συζητήσεις στο Βυζάντιο κατά το 13^ο και 14^ο αιώνα για το δόγμα της υποστατικής εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος. β) Η θεολογική διδασκαλία περί της διακρίσεως θείας ουσίας και θείας ενέργειας και οι θεολογικές, κοσμολογικές και ανθρωπολογικές συνέπειες αυτής κατά την ησυχαστική και την αντιησυχαστική θεολογία.

ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ 3 π.μ. Η' Εξάμηνο
ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Διδάσκων: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής

Περιεχόμενο: Συγκριτική έκθεση της ερμηνείας της Θείας Μυσταγωγίας, όπως αυτή έγινε από τους Νικόλαο Καβάσιλα και Συμεών Θεσσαλονίκης.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ 3 π.μ. Η' Εξάμηνο
ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκουσα: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Περιεχόμενο: Ιστορικοθεολογική αναφορά στις Ομολογίες: Λουθηρανικές, Καλβινικές, Πρεσβυτεριανισμό, Κογκρεγκασιοναλισμό, Βαπτιστάς, Μεθοδιστάς κ.τ.λ.

8. Ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

Το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών στη συνεδρία της 17ης Ιουνίου 2013, έχοντας υπ' όψει τα άρθρα 24 και 25 του Ν. 1268/1982, όπως τροποποιήθηκαν, και τις διατάξεις του Νόμου 2083/1992, κατάρτισε το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, ως ακολούθως:

- *Σύνολο Υποχρεωτικών μαθημάτων: 36*
- *Σύνολο Επιλεγμένων μαθημάτων: 12*
- *Σύνολο διδακτικών μονάδων για την απόκτηση πτυχίου: 204 το ελάχιστο. Κάθε ώρα διδασκαλίας αντιστοιχεί σε 1 διδακτική μονάδα.*
- *Σύνολο πιστωτικών μονάδων (ECTS) για την απόκτηση πτυχίου: 240 το ελάχιστο.*

Ακολουθούν πίνακες με τα μαθήματα κατά εξάμηνα, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα.

ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Γενική Εκκλ. Ιστορία Α΄	6	30587	Ιστορικός	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος
Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	6	30663	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καραγιάννης
Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	5	30670	Ερμηνευτικός	Θωμάς Ιωαννίδης
Αρχαία Εβραϊκή Γλώσσα	4	30693	Ερμηνευτικός	Βελουδία Σιδέρι- Παπαδοπούλου

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ιστορία Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας	3	30592	Ιστορικός	Μιχάλης Μαριόρας
Ψυχολογία	3	30602	Συστ. Θεολογίας	π. Αδαμάντιος Αυγουστίδης
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3	30617	Συστηματικής Θεολογίας	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
Ιστορία Θεολογικής Ορολογίας	3	30633	Πατερ. Σπουδών	Μαρίνα Κολοβοπούλου
Αρχαία Ελληνικά	3	30694	Ερμηνευτικός	Θωμάς Ιωαννίδης
Λατινική Γλώσσα	3	30695	Ερμηνευτικός	Σταμάτιος Χατζησταματίου
Μεθοδολογία Επιστημονικής Ερεύνης	3	30736	Ιστορικός	Κωνσταντίνος Μανίκας
Ιστορία και Αρχαιολογία της Παλαιάς Διαθήκης	3	30768	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καραγιάννης
Αρχαίος Ιουδαϊσμός και κόσμος	3	30811	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Ζάρρας
Βιβλογνωσία της Παλαιάς Διαθήκης	3	30819	Ερμηνευτικός	Αλεξάνδρα Παλάντζα

ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ιστορία Εποχής της Καινής Διαθήκης	5	30604	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Ζάρρας
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα	4	30607	Ερμηνευτικός	Σταμάτιος Χατζησταματίου
Βυζαντινή Ιστορία	4	30735	Ιστορικός	Δέσποινα Μιχάλαγα

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Κοινωνιολογία της Θρησκείας	3	30708	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Μπέγζος
Ψυχολογία με στοιχεία Ψυχιατρικής	3	30728	Συστ. Θεολογίας	π. Αδαμάντιος Αυγουστίδης
Ιστορική Γεωγραφία της Αγίας Γης	3	30734	Ερμηνευτικός	Δεν θα διδαχθεί
Θρησκεία και Φύλο	3	30747	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Μπέγζος Μιχάλης Μαριόρας
Η Γλώσσα της Παλαιάς Διαθήκης	3	30763	Ερμηνευτικός	Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου Α. Παλάντζα
Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία	3	30784	Ερμηνευτικός	Θωμάς Ιωαννίδης
Αρχές και Θεσμοί Εκκλησιαστ. Διοίκησης	3	30791	Ιστορικός	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος
Παλαιογραφία και άλλες βοηθητικές επιστήμες της Ιστορίας	3	30792	Ιστορικός	Δέσποινα Μιχάλαγα
Εισαγωγή και Εφαρμογές Πληροφορικής	3	30800	Πατερ. Σπουδών	Ε. Κουμπάρακης
Βιβλογνωσία της Καινής Διαθήκης	3	30801	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καρακόλης
Θέματα Πανορθόδοξου Δεοντολογίας	3	30812	Πατερ. Σπουδών	Σεβ. Χρυσόστομος Σαββάτος

ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Α΄	4	30565	Ερμηνευτικός	Σταμάτιος Χατζησταματίου
Παιδαγωγική	4	30568	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης
Φιλοσοφία	4	30578	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
Εισαγωγή στην Πατρολογία και Πατρολογία Α΄	5	30755	Πατερ. Σπουδών	Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Κανονικό Δίκαιο	5	30793	Ιστορικός	π. Γρηγόριος Παπαθωμάς
Ποιμαντική Θεολογία και Ψυχολογία	4	30813	Συστ. Θεολογίας	π. Αδαμάντιος Αυγουστήδης
Ιστορία Σλαβικών Εκκλησιών	4	30720	Ιστορικός	Δημήτριος Πάντος

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Εισαγωγή στη Χριστιανική Τέχνη	3	30698	Ιστορικός	Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου
Ψυχολογία της Θρησκείας	3	30709	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Μπέζος
Πηγές Εκκλησιαστικής και Βυζαντινής Ιστορίας	3	30726	Ιστορικός	Δημήτριος Μόσχος
Πρακτική Άσκηση Λειτουργικής-Ομιλητικής	3	30739	Ιστορικός	π. Θ. Κουμαριανός
Βιβλική Θεολογία Α΄	3	30785	Ερμηνευτικός	Αλεξάνδρα Παλάντζα
Ιστορική συνάφεια και θεολογία των Κανόνων της Εκκλησίας	3		Ιστορικός	π. Γρηγόριος Παπαθωμάς
Ανάγνωση και επεξεργασία κειμένων της χειρόγραφης παράδοσης	3		Ιστορικός	Δ. Μιχάλαγα Κ. Λιάκουρας

ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία Β΄	5	30610	Ιστορικός	Δημήτριος Μόσχος
Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία	5	30632	Ιστορικός	Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου
Βιβλική Αρχαιολογία	4	30740	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καραγιάννης
Πατρολογία Β΄ και Ερμηνεία Πατερικών Κειμένων	5	30758	Πατερ. Σπουδών	Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Διδακτική των Θρησκευτικών – Διδακτική Άσκηση	6	30760	Συστ. Θεολογίας	Κ. Δεληκωσταντής Μ. Κουκουράρας-Λιάγκης

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ιστορία Θρησκευμάτων	3	30611	Ιστορικός	Μιχάλης Μαριόρας
Φύλο και Παιδεία	3	30744	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
Τα αινιγματικά χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης και η Θεολογία τους	3	30765	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Ζάρρας
Βιβλική Θεολογία Β΄	3	30786	Ερμηνευτικός	Αλεξάνδρα Παλάντζα
Ο συνοδικός θεσμός μέχρι και το Μεγάλο Σχίσμα	3	30794	Ιστορικός	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος
Ποιμαντική της Υγείας	3	30814	Συστ. Θεολογίας	π. Αδαμάντιος Αυγουστιδής
Πρόσωπα και ιστορικές πτυχές του Ορθόδοξου Σλαβικού κόσμου	3	30815	Ιστορικός	Δημήτριος Πάντος
Θέματα Θεολογίας Λατίνων Εκκλησιαστικών Συγγραφέων	3	30816	Πατερ. Σπουδών	Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Η γυναίκα στην Καινή Διαθήκη	3	30817	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Μπελέζος
Ερμηνεία των Πράξεων των Αποστόλων	3	30818	Ερμηνευτικός	Σταμάτιος Χατζησταματίου

ΕΞΑΜΗΝΟ Ε΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Β΄	4	30624	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καρακόλης
Ιστορία των Δογμάτων Α΄	6	30637	Πατερ. Σπουδών	Σεβ. Χρυσόστομος Σαββάτος Μαρίνα Κολοβοπούλου
Εκκλησ. Γραμματολογία από τον Θ΄ αιώνα	4	30683	Πατερ. Σπουδών	π. Νικόλαος Ιωαννίδης
Δογματική Α΄	5	30690	Συστ. Θεολογίας	Νικόλαος Ξιώνης
Εκκλησιαστική Ιστορία Ελλάδος	5	30777	Ιστορικός	Κωνσταντίνος Μανίκας

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Ιστορία Αρχαίων Ανατολικών Εκκλησιών	3	30658	Ιστορικός	Δημήτριος Μόσχος
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης εκ των προφητικών βιβλίων	3	30761	Ερμηνευτικός	Βελουδία Σιδέρη- Παπαδοπούλου Αλεξάνδρα Παλάντζα
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως	3	30789	Πατερ. Σπουδών	Βασιλική Σταθοκώστα
Εκκλησιαστική Ιστορία των Βενετοκρατούμενων περιοχών	3	30795	Ιστορικός	Δέσποινα Μιχάλαγα
Σύγχρονα Εκκλησιολογικά και Κανονικά Προβλήματα	3	30802	Ιστορικός	π. Γρηγόριος Παπαθωμάς
Επιχειρηματικότητα και η Τέχνη της Αγιογραφίας	3	30820	Ιστορικός	Ιωάννα Στουφή- Πουλημένου

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΤ΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Πατερική Θεολογία	5	30638	Πατερ. Σπουδών	π. Νικόλαος Ιωαννίδης Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Ιστορία των Δογμάτων Β΄ (Θεολ. Οικουμ. Συνόδων / Θεολ. Πατέρων 4ου- 8ου αι.)	4	30676	Πατερ. Σπουδών	Μαρίνα Κολοβοπούλου
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Α΄	4	30677	Ερμηνευτικός	Βελουδία Σιδέρη- Παπαδοπούλου
Δογματική Β΄	5	30691	Συστ. Θεολογίας	Νικόλαος Ξιώνης
Λειτουργική	5	30746	Ιστορικός	Γεώργιος Φύλιας
Θεολογία της Εικονογραφικής Τέχνης	4	30787	Ιστορικός	Ιωάννα Στουφή- Πουλημένου

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος	3	30732	Ιστορικός	Κωνσταντίνος Μανίκας
Πηγές Ηθικής Θεολογίας	3	30748	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Κορναράκης
Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας	3	30759	Πατερ. Σπουδών	Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Ερμηνεία του κατά Μάρκον Ευαγγελίου	3	30769	Ερμηνευτικός	Θωμάς Ιωαννίδης
Το νομοκανονικό καθεστώς των Εκκλησιών και θρησκευμάτων στην Ελλάδα	3	30804	Ιστορικός	Δεν θα διδαχθεί
Διαχριστιανικές σχέσεις στην Ελλάδα	3	30805	Πατερ. Σπουδών	Βασιλική Σταθοκόστα
Οι δύο Κανονικές συλλογές της Ορθόδοξης Εκκλησίας: Το “Πηδάλιο” (1800) και το “Σύνταγμα”	3	30821	Ιστορικός	Δεν θα διδαχθεί

ΕΞΑΜΗΝΟ Ζ΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Συγκριτική Θρησκευολογία	5	30668	Ιστορικός	Μιχάλης Μαριόρας
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας	4	30723	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Μπέγζος
Ερμηνευτική και Ερμηνεία Καινής Διαθήκης	5	30750	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Μπελέζος

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Χριστιανική τέχνη της Δύσεως	3	30643	Ιστορικός	Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου
Αντιρρητικοί Θεολόγοι από τον ΙΑ΄ αιώνα	3	30722	Πατερ. Σπουδών	π. Νικόλαος Ιωαννίδης
Θεολογία της Υστεροβυζαντινής Περίοδου	3	30733	Πατερ. Σπουδών	Κωνσταντίνος Λιάκουρας
Θέματα Ορθοδόξου Πνευματικότητας	3	30751	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Κορναράκης
Σχολική θρησκευτική αγωγή και παιδεία του προσώπου	3	30806	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
Δυτική Θεολογία	3	30807	Συστ. Θεολογίας	Νικόλαος Ξιώνης
Πολυτροπική Διδακτική	3	30829	Συστ. Θεολογίας	Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης
Η διάδοση του Χριστιανισμού μετά την ανακάλυψη του Νέου Κόσμου	3		Ιστορικός	Δημήτριος Μόσχος Δέσποινα Μιχάλαγα

ΕΞΑΜΗΝΟ Η΄

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Απολογητική	4	30639	Συστ. Θεολογίας	Μάριος Μπέζος
Χριστιανική Ηθική	7	30640	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Κορναράκης
Συμβολική και Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως	6	30662	Πατερ. Σπουδών	Σεβ. Χρυσόστομος Σαββάτος Βασιλική Σταθοκόστα
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Β΄	6	30666	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καραγιάννης

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

<i>Μάθημα</i>	<i>Ωρ./ Εβδ.</i>	<i>Κωδ.</i>	<i>Τομέας</i>	<i>Διδάσκων</i>
Περιβάλλον, Αγία Γραφή και Ορθόδοξη Παράδοση	3	30743	Ερμηνευτικός	Κωνσταντίνος Μπελέζος
Ερμηνεία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου	3	30767	Ερμηνευτικός	Χρήστος Καρακόλης
Νεώτερη Εκκλησιαστική Ιστορία της Ορθόδοξης Ανατολής	3	30798	Ιστορικός	Δέσποινα Μιχάλαγα
Χριστιανικές Ομολογίες και σύγχρονα θεολογικά ρεύματα του Προτεσταντισμού	3	30808	Πατερ. Σπουδών	Μαρίνα Κολοβοπούλου
Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1827-1850	3	30822	Ιστορικός	Κωνσταντίνος Μανίκας
Ιστορία και θεολογική παραγωγή της Ρωσικής Διασποράς του 20ου αιώνα	3	30823	Ιστορικός	Δημήτριος Πάντος
Μυσταγωγικά κείμενα της υστεροβυζαντινής περιόδου	3	30825	Πατερ. Σπουδών	π. Νικόλαος Ιωαννίδης
Παιδαγωγικές Επιστήμες και Θρησκευτική Ταυτότητα	3	30830	Συστ. Θεολογίας	Μ. Κουκουνάρας-Λιάγκης
Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού	3	30831	Συστ. Θεολογίας	Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής

9. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Σπουδών.

Ακολουθούν πίνακες με το ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των μαθημάτων του Χειμερινού και του Θερινού Εξαμήνου.

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00-9:00				ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00-10:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ - Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ε)	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΔ - Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Υ)	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΔ - Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Υ)		ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ Κ. Δ.-Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Υ)
10:00-11:00	"	"	"	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΔ - Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Υ)	"
11:00-12:00	"	ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)	ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)	"	"
12:00-13:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ Κ. Δ.-Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Υ)	"	"	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - π. ΑΔ. ΑΥΤΟΥΣΤΙΔΗΣ (Ε)	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ (Ε)
13:00-14:00	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ- Μ.ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ (Ε)	ΑΡΧΑΙΟΣ ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ &ΚΟΣΜΟΣ Κ. ΖΑΡΡΑΣ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚΟΑΚ.) (Ε)	"	"
14:00-15:00	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ Α'- Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ (Ε)	"	"	"	"
15:00-16:00	"	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΔ Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚΟΑΚ.) (Ε)	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Α'- Ι.ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υ)
16:00-17:00	"	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Α'- Ι.ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υ)		"	"
17:00-18:00	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Ε)	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ- Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ(Ε)	"	"
18:00-19:00	"	"	"	ΒΙΒΛΙΟΓΝΩΣΙΑ ΤΗΣ Π.Δ. Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ (Ε)	
19:00-20:00	"		"	"	
20:00-21:00				"	

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00 9:00				ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00 10:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ (Υ)	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Ε. ΚΟΥΜΠΑΡΑΚΗΣ (Ε)	Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Π.Δ. Β. ΣΙΔΕΡΗ- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ/Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ (Ε)		ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ (Υ)
10:00 11:00	"	"	"	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ (Υ)	"
11:00 12:00	ΒΙΒΛΙΟΓΝΩΣΙΑ ΤΗΣ Κ.Δ. Χ. ΚΑΡΑΚΟΛΗΣ (Ε)	"	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΟΧΗΣ Κ.Δ. Κ. ΖΑΡΡΑΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)
12:00 13:00	"	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ (Ε)	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ π. ΑΔ. ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ (Ε)	ΘΡΗΣΚΕΙΑ & ΦΥΛΟ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ & Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ (Ε)	"
13:00 14:00	"	"	"	"	"
14:00 15:00	ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΣΟΥ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΣΕΒ. Χ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ (Ε)	"	"	"	
15:00 16:00	"	ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε)	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ- (Υ)		ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Ε)
16:00 17:00	"	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΟΧΗΣ Κ.Δ. Κ. ΖΑΡΡΑΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)	"
17:00 18:00		"	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ- (Ε)	"	"
18:00 19:00			"		
19:00 20:00			"		
20:00 21:00					

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Β' ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00-9:00				ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00-10:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ - Δ. ΠΑΝΤΟΣ (Υ)	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - Μ. ΔΙΑΓΚΗΣ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Υ)	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - Μ. ΔΙΑΓΚΗΣ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Υ)		ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Α' Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ (Ε)
10:00-11:00	"	"	"	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ- Π. ΑΔ. ΑΥΤΟΥΣΤΙΑΣ (Υ)	"
11:00-12:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Α' Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Υ)	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Υ)	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - Π. Γ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Υ)	"	"
12:00-13:00	"	"	"	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Ι. ΣΤΟΥΦΗ - ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ (Ε)
13:00-14:00	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Κ.Δ. Α' - Σ.ΧΑΤΖΗΤΑΜΑΤΙΟΥ (Υ)	"	"	"
14:00-15:00	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Υ)	"	ΠΗΓΕΣ ΕΚΚΛ. & ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ- Δ. ΜΟΣΧΟΣ (Ε)	"	"
15:00-16:00	"	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Α' Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Υ)	"	ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ-Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Ε)	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ- Π. ΑΔ. ΑΥΤΟΥΣΤΙΑΣ (Υ)
16:00-17:00	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ & ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Π. Γ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Ε)	"	"	"	"
17:00-18:00	"	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - Π. Γ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Υ)	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Κ.Δ. Α' - Σ.ΧΑΤΖΗΤΑΜΑΤΙΟΥ (Υ)	"	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΕΚΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ- ΟΜΙΛΗΤΙΚΗΣ Α' --- (Ε)
18:00-19:00	"	"	"	ΓΙΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ Ν. ΘΑΛΑΣΣΗΣ & Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥΣ Κ. ΖΑΡΡΑΣ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)	"
19:00-20:00			ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ - Δ. ΠΑΝΤΟΣ (Υ)	"	"
20:00-21:00			"	"	

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Β' ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00 9:00				ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00 10:00	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ & ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ Ι. ΣΤΟΥΦΗ- ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ & ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ Ι. ΣΤΟΥΦΗ- ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)	ΒΙΒΛΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)		ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Β & ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υ)
10:00 11:00	"	"	"	ΒΙΒΛΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)	"
11:00 12:00	"	Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ Κ.Δ. Κ. ΜΠΕΛΕΣΟΣ (Ε)	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Β & ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Υ)	"	"
12:00 13:00	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ Μ. ΔΙΑΓΚΗΣ (Υ)	"	"	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Π. ΑΔ. ΑΥΤΟΥΣΤΙΔΗΣ (Υ)	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β Δ. ΜΟΣΧΟΣ (Υ)
13:00 14:00	"	"	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΡΑΚΤ. ΔΕΚΗΣΗ) Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ Μ. ΔΙΑΓΚΗΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ- (Υ)	"	"
14:00 15:00	ΦΥΛΟ & ΠΑΙΔΕΙΑ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ε)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ Μ. ΔΙΑΓΚΗΣ -ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ. ΜΕΣΩΝ- (Υ)	"	"	ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Β Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ (Ε)
15:00 16:00	"	"	ΘΕΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΛΑΤΙΝΩΝ ΕΚΚΛ. ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Ε)		"
16:00 17:00	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΣΧΑΤΖΗΤΑΜΑΤΙΟΥ (Ε)	"	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β Δ. ΜΟΣΧΟΣ (Υ)	"
17:00 18:00	Ο ΣΥΝΟΔΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΙΣΜΑ (1054) Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε)	"	"	"	ΠΡΟΣΩΠΑ & ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΛΑΒΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ Δ. ΠΑΝΤΟΣ (Ε)
18:00 19:00	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ (Ε)	"	"
19:00 20:00	"		"		"
20:00 21:00			"		

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Γ΄ ΑΙΘΟΥΣΑ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00-9:00					
9:00-10:00	ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Α΄ Ν. ΣΙΩΝΗΣ (Υ)	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Α΄ Σεβ. Χ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ- Μ. ΚΟΛΟΒΟΥΛΟΥ (Υ)	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥ Θ΄ ΑΙ - π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Υ)	ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Κ.Δ. Β΄ Χ. ΚΑΡΑΚΟΛΗΣ - (Υ)
10:00-11:00	"	"	"	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥ Θ΄ ΑΙ - π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Υ)	"
11:00-12:00	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Α΄ Σεβ. Χ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ- Μ. ΚΟΛΟΒΟΥΛΟΥ (Υ)	"	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ (Υ)
12:00-13:00	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ (Υ)	ΘΡΗΣΚΕΙΑ&ΦΥΛΟ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ (Ε)	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Κ.Δ. Β΄ Χ. ΚΑΡΑΚΟΛΗΣ - (Υ)	"
13:00-14:00	"	"	"	"	"
14:00-15:00	ΕΥΓΧΡΟΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΑ & ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ π. Γ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Ε)	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ - Β. ΣΙΔΕΡΗ- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ/ Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ (Ε)	ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ - Δ. ΜΟΣΧΟΣ (Ε)	ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ (Ε)
15:00-16:00	"	ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Α΄ Ν. ΣΙΩΝΗΣ (Υ)	"	"	"
16:00-17:00	"	"	"	"	"
17:00-18:00			ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙ- ΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΕΙΑΣ - ΙΩΑΝΝΑ ΣΤΟΥΦΗ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)		
18:00-19:00	ΕΚΚΛ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΕΝΕΤΟ - ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ - Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)		"		
19:00-20:00	"	ΕΚΚΛ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΕΝΕΤΟ - ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ - Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ (ΑΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)	"		

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Γ' ΑΙΘΟΥΣΑ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00 9:00	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ Γ. ΦΙΛΙΑΣ -Αμφιβ. Κοιν. Θεολογίας- (Υ)			ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00 10:00	"		ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Β Ν. ΣΙΩΝΗΣ (Υ)		ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ Γ. ΦΙΛΙΑΣ (Υ)
10:00 11:00	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Π.Δ. Α Β. ΣΙΔΕΡΗ- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)	"	ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ & ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Ε)	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Β(ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΩΝ) Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)
11:00 12:00	"	"	"	"	"
12:00 13:00	ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Α-Κ) ΑΙΘ. Γ Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Δ-Π) -ΑΙΘ. ΟΠΤ. ΜΕΣΩΝ- (Υ)	ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Α-Κ) ΑΙΘ. Γ Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Δ-Π) - ΑΙΘ. ΟΠΤ. ΜΕΣΩΝ - (Υ)	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Π.Δ. Α Β. ΣΙΔΕΡΗ- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)	"	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Ε)
13:00 14:00	"	"	"	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Β(ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΩΝ) Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ (Υ)	"
14:00 15:00	"	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ι. ΣΤΟΥΦΗ- ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ (Ε)	ΠΗΓΕΣ ΗΘΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Κ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Ε)	"	"
15:00 16:00	ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ (Ε)	"	"	ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ Β' Ν. ΣΙΩΝΗΣ (Υ)	ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ (Ε)
16:00 17:00	"	"	"	"	"
17:00 18:00	"				"
18:00 19:00					
19:00 20:00					

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00-9:00					
9:00-10:00	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ I ΣΤΟΥΦΗ - ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ (ΔΙΘ. ΟΠΤΙΚ.) (Ε)		ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΔ Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ (Υ)	ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
10:00-11:00	"	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ(Υ)	"	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΔ - Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ (Υ)	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ(Υ)
11:00-12:00	"	"	"	"	"
12:00-13:00	ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Ν. ΣΙΩΝΗΣ (Ε)	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΟΥΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ Κ. ΔΙΑΚΟΥΡΑΣ (Ε)	ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑ'ΑΙ - π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Ε)	ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΣΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ Κ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Ε)	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ (Υ)
13:00-14:00	"	"	"	"	"
14:00-15:00	"	"	"	"	"
15:00-16:00	ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ Μ. ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΑΣ-ΔΙΑΓΚΗΣ ΕΡΓ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ (Ε)	Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ - Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ε)	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ(Υ)		
16:00-17:00	"	"	"		
17:00-18:00	"	"			
18:00-19:00					
19:00-20:00					
20:00-21:00					

Η Ή ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ

ΩΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:00				ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
9:00	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Α' Κ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Υ)	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Α' Κ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Υ)	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Α' Κ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Υ)		
10:00		ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ (Υ)		ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΥ Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ (Ε)	ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ Μ. ΜΠΕΓΖΟΣ (Υ)
11:00	"		"		
12:00	"	"	"	"	"
12:00	ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1827-1850 Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ (Ε)	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Ε)	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Π.Δ. Β Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Υ)	"	ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ Σεβ. Χ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ (Υ)
13:00				ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ Σεβ. Χ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ -ΑΙΘ. ΟΡΤΙΚ. ΜΕΣΣΩΝ- (Υ)	
14:00	"	"	"		"
14:00	"	"	"		"
15:00	ΜΥΣΤΑΓΟΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΥΣΤΕΡΟΥΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ π. Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Ε)	ΕΡΜΗΝΕΙΑ Π.Δ. Β Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Υ)	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ & ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ (Ε)	"	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΚΚΛΗΣ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ (Ε)
16:00				ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ Κ. ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ε)	"
17:00	"	"	"	"	"
17:00	"	"	"	"	"
18:00	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΜΕΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ Μ. ΛΙΑΓΚΗΣ (Ε)	Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΑΥΨΗ ΤΟΥ Ν. ΚΟΣΜΟΥ Δ. ΜΟΣΧΟΣ-Δ. ΜΙΧΑΛΑΓΑ (Ε)	ΙΣΤΟΡΙΑ & ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΟΥ 20 ^{ου} ΑΙ Δ. ΠΑΝΤΟΣ (Ε)	"	
19:00					
20:00	"	"	"		
20:00					
21:00	"	"	"		

10. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

α. Κανονισμός Π.Μ.Σ. του Τμήματος Θεολογίας.

Άρθρο 1 Γενικές Διατάξεις

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις των Υπουργικών Αποφάσεων με αριθμ. Β1/709/23.9.93 (ΦΕΚ 799/τ.Β'6-10-1993), 711/215/Β7/663 (ΦΕΚ 1091/τ.Β'4-12-1996) για την οργάνωση και λειτουργία Π.Μ.Σ. στο Τμήμα Θεολογίας. Εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος Θεολογίας και μπορεί να αναθεωρείται μία φορά κάθε δύο ακαδημαϊκά έτη, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 2 Αντικείμενο και Σκοπός

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α., το οποίο εγκρίθηκε με την Υπουργική Απόφαση Β1/709/23.9.93 (ΦΕΚ 799/τ.Β'6-10-1993) και τροποποιήθηκε με τις Υπουργικές Αποφάσεις υπ' αριθμ. 711/215/Β7/663 (ΦΕΚ 1091/τ.Β'4-12-1996), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3685/16-7-2008 (ΦΕΚ. 148 Α') έχει ως σκοπό: α) Τη δημιουργία φυτωρίου νέων ερευνητών. β) Την προώθηση της επιστημονικής έρευνας, διεπιστημονικά, διατμηματικά, διαπανεπιστημιακά και διακρατικά. γ) Την κατάρτιση ειδικευμένων στελεχών για την Εκκλησία, την Εκπαίδευση, την Κοινωνική Πρόνοια και τον Πολιτισμό. δ) Την καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των Θεολογικών Σχολών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό για την προώθηση του διαλόγου (διορθοδόξου, διαχριστιανικού, διαθρησκευτικού και διαπολιτισμικού).

Άρθρο 3 Όργανα του Π.Μ.Σ.

Τα όργανα του Π.Μ.Σ. είναι:

1. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (Γ.Σ.Ε.Σ.), η σύνοψη της οποίας ορίζεται από το άρθρο 2 του Ν.3685/2008.
2. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., εκλέγεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. και αποτελείται από εννέα μέλη: από το Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και από δύο διδάσκοντες καθενός από τους τέσσερις Τομείς. Η θητεία της Σ.Ε. είναι διετής. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκλέγεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. με διετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για μία ακόμη φορά. Ο Διευθυντής του Μεταπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε θέμα που αφορά στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ.
3. Η Σ.Ε. εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των εξετάσεων επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, αξιολογεί τους υποψηφίους και τους κατατάσσει κατά σειρά επιτυχίας, εφαρμόζοντας τα κριτήρια του παρόντος Κανονισμού. Οι σχετικές προτάσεις της υποβάλλονται στη Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία είναι αρμόδια για την οριστική αξιολόγηση και κατάταξη των υποψηφίων.

Άρθρο 4 Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Θεολογίας χορηγεί:

A) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) ως εξής:

- 1) Ερμηνευτική Θεολογία
- 2) Ιστορική Θεολογία
- 3) Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής
- 4) Συστηματική Θεολογία

B) Διδακτορικό Δίπλωμα

Οι Ετερόδοξοι και Ετερόθρησκοι λαμβάνουν ειδικό τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών.

Άρθρο 5 Εισακτέοι στο Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί:

- 1) Κάτοχοι πτυχίου Ορθοδόξου Θεολογίας ΑΕΙ. της ημεδαπής.

- 2) Ετερόδοξοι κάτοχοι πτυχίου Θεολογίας ΑΕΙ (με αναγνώριση του ΑΕΙ από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.)
- 3) Κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής (με αναγνώριση των αλλοδαπών ΑΕΙ από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

Οι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ εκτός της Θεολογίας γίνονται δεκτοί, εφόσον υποστούν προ της συμμετοχής τους στις εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Μ.Σ. επιτυχή δοκιμασία στα κατωτέρω τέσσερα (4) μαθήματα κορμού του Τμήματος Θεολογίας: (α) Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη, (β) Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία, (γ) Δογματική και (δ) Πατρολογία. Η ύλη των εξετάσεων ανακοινώνονται στο τέλος Ιουνίου κάθε έτους. Οι αιτήσεις υποβάλλονται από 15 έως 25 Σεπτεμβρίου και οι εξετάσεις για τα ανωτέρω μαθήματα διεξάγονται από 1 μέχρι 5 Οκτωβρίου.

- 4) Σε κάθε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνονται δεκτοί άνευ εξετάσεων: ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικειμένου του Π.Μ.Σ. ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους, καθώς επίσης και ένας (1) υπότροφος της Εκκλησίας της Ελλάδος. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος ο αριθμός των ανωτέρω υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

Οι αλλοδαποί και ημεδαποί υπότροφοι, που δεν επιπύουν στις ανωτέρω περιπτώσεις των υποτρόφων, γίνονται επιπλέον του αριθμού των εισακτέων δεκτοί στο Π.Μ.Σ. μετά από εξετάσεις, το περιεχόμενο και η μορφή των οποίων καθορίζονται από τους οικείους Τομείς.

- 5) Δεν γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. οι απόφοιτοι Παραγωγικών Σχολών και Τμημάτων.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος επιλέγει για κάθε ακαδημαϊκό έτος είκοσι οκτώ (28) μεταπτυχιακούς φοιτητές, οι οποίοι κατανέμονται ανά επτά (7) στις τέσσερις Ειδικεύσεις: Ερμηνευτικής Θεολογίας – Ιστορικής Θεολογίας – Πατερικών Σπουδών και Ιστορίας Δογμάτων – Συστηματικής Θεολογίας. Οι ισοβαθμούντες με τον τελευταίο επιτυχόντα γίνονται δεκτοί.

Άρθρο 6

Υποβολή αιτήσεων – Δικαιολογητικά

Οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποβάλλουν τα εξής δικαιολογητικά:

- 1) αντίγραφο πτυχίου (με αναγνώριση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για τίτλους αλλοδαπών ΑΕΙ)
- 2) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας
- 3) βιογραφικό σημείωμα και
- 4) αντίτυπα τυχόν δημοσιευμάτων τους.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων υποβάλλονται από 15 μέχρι 25 Σεπτεμβρίου στη Γραμματεία του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημιούπολη – Άνω Ιλίσια και δεν επιτρέπεται η υποβολή αίτησης στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος για περισσότερες της μιας Ειδίκευσης.

Για τους αλλοδαπούς, εκτός από τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά κρίνεται υποχρεωτική: (α) η κατάθεση της ισοτιμίας του βασικού πτυχίου, όπως αυτή πιστοποιείται από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. και (β) η Βεβαίωση Ελληνομάθειας, η οποία χορηγείται από το Διδασκαλείο της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Η Βεβαίωση Ελληνομάθειας απαιτείται και για τους υποτρόφους.

Η αίτηση κάθε υποψηφίου συνοδεύεται απαραίτητως από το πτυχίο του, ενώ σε περίπτωση καθυστερημένης ορκωμοσίας συνοδεύεται από το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας που αντικαθίσταται ευθύς αμέσως με το αντίγραφο πτυχίου.

- 5) Απαραίτητη προϋπόθεση να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι ως υποψήφιοι στο Π.Μ.Σ. είναι να γνωρίζουν μια από τις κατωτέρω γλώσσες: 1) Αγγλικής, 2) Γαλλικής, 3) Γερμανικής και 4) Ιταλικής. Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από τα υποβαλλόμενα συνοδευτικά δικαιολογητικά:

α) Για την Αγγλική γλώσσα με πτυχίο FIRST CERTIFICATE IN ENGLISH του Πανεπιστημίου CAMBRIDGE ή με πτυχίο (MCCE) MICHIGAN CERTIFICATE OF COMPETENCY IN ENGLISH του Πανεπιστημίου MICHIGAN ή με πτυχίο CERTIFICATE IN UPPER INTERMEDIATE COMMUNICATION του EDEXCEL INTERNATIONAL LONDON EXAMINATIONS ή άλλων πανεπιστημίων δημοσίου χαρακτήρα ή TEST OF ENGLISH FOR INTERNATIONAL COMMUNICATION (TOEIC) βαθμολογία από 505 και άνω ή με Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου B2 του Ν.2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.19 του άρθρου 13 του Ν.3149/2003 ή με International English Language Testing System (IELTS) από το University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES) – The British Council – IDP Education Australia IELTS Australia με βαθμολογία από 4,5 έως 5,5 ή Business English Certificate –

Vantage (BEC Vantage) από το University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES).

Επίσης, η επάρκεια της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με την κατάθεση αντίγραφου πτυχίου του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας των ΑΕΙ της ημεδαπής ή πτυχίο οποιασδήποτε Σχολής των κρατικών πανεπιστημίων, στα οποία επίσημη γλώσσα είναι η αγγλική.

β) Για τη Γαλλική γλώσσα με πτυχίο DELF 1ER DEGRE (UNITES A1, A2, A3, A4) ή CERTIFICAT DE LANGUE FRANCAISE (το οποίο χορηγείτο μέχρι το 1996) του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών ή με Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου B2 του Ν.2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.19 του άρθρου 13 του Ν.3149/2003 ή με πτυχίο Certificat V.B.L.T. Niveau social του Πανεπιστημίου Γενεύης.

Επίσης, η επάρκεια της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με την κατάθεση αντίγραφου πτυχίου του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας των ΑΕΙ της ημεδαπής ή πτυχίο οποιασδήποτε Σχολής των κρατικών πανεπιστημίων, στα οποία επίσημη γλώσσα είναι η Γαλλική.

γ) Για τη Γερμανική γλώσσα με πτυχίο ZENTRALE MITTELSTUFENPRUFUNG (ZMP) του Ινστιτούτου Γκαίτε ή με Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου B2 του Ν.2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.19 του άρθρου 13 του Ν.3149/2003 ή με πτυχίο Zertificat V.B.L.T. Soziales Leben του Πανεπιστημίου Γενεύης.

Επίσης, η επάρκεια της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με την κατάθεση αντίγραφου πτυχίου του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας των ΑΕΙ της ημεδαπής ή πτυχίο οποιασδήποτε Σχολής των κρατικών πανεπιστημίων, στα οποία επίσημη γλώσσα είναι η γερμανική.

δ) Για την Ιταλική γλώσσα με πτυχίο CERTIFICATO DI CONOSCENZA DELLA LINGUA ITALIANA LIVELLO 3 (CELI 3) ή με Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου B2 του Ν.2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.19 του άρθρου 13 του Ν.3149/2003 ή με πτυχίο Certificato V.B.L.T. Livello sociale του Πανεπιστημίου Γενεύης.

Επίσης, η επάρκεια της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με την κατάθεση αντίγραφου πτυχίου του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας των ΑΕΙ της ημεδαπής ή πτυχίο οποιασδήποτε Σχολής των κρατικών πανεπιστημίων, στα οποία επίσημη γλώσσα είναι η ιταλική.

Όσοι υποψήφιοι δεν διαθέτουν το απαιτούμενο δίπλωμα της γλώσσας, υποβάλλονται σε σχετική εξέταση υπό την ευθύνη και την εποπτεία της Σ. Ε.

Άρθρο 7

Διαδικασία επιλογής των εισακτέων στο Π.Μ.Σ.

1. Απαραίτητα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών είναι τα εξής:

- 1) Ο γενικός βαθμός του πτυχίου τουλάχιστον «λίαν καλώς».
- 2) Ο μέσος όρος των προπτυχιακών μαθημάτων Ειδίκευσης τουλάχιστον «λίαν καλώς».
- 3) Η βάση επιτυχίας πέντε (5) κατά τη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους στις γραπτές εξετάσεις της ξένης γλώσσας, του ενιαίου αντικειμένου της ειδίκευσης και του γνωστικού αντικειμένου ειδίκευσης. Τα ενιαία αντικείμενα των κατευθύνσεων είναι:
  - (α) Ερμηνευτικής Θεολογίας: Εισαγωγή στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη
  - (β) Ιστορικής Θεολογίας: Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία
  - (γ) Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής: Ιστορία Δογμάτων
  - (δ) Συστηματικής Θεολογίας: Δογματική
- 4) Η βάση επιτυχίας πέντε (5) κατά τη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους στην προφορική συνέντευξη του υποψηφίου ενώπιον των μελών του σχετικού Τομέα, όπου συνεκτιμάται και το τυχόν επιστημονικό έργο του.

2. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζει δύο (2) μέλη από κάθε ειδίκευση, τα οποία αξιολογούν και βαθμολογούν τα γραπτά με κλίμακα από ένα έως δέκα (1-10), με βάση το πέντε (5), καθώς επίσης και τον αναβαθμολογητή σε περίπτωση απόκλισης της βαθμολογίας των δύο βαθμολογητών άνω των τριών μονάδων (3).

3. Η Σ.Ε. σε συνεδρίασή της αθροίζει τις βαθμολογίες κάθε γραπτού και υπολογίζει το μέσο όρο της βαθμολογίας των δύο εξεταστών ή αποδέχεται τη βαθμολογία του αναβαθμολογητού σε περίπτωση απόκλισης της βαθμολογίας των δύο εξεταστών, όπως ορίζεται από την παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Μετά αποκαλύπτονται τα ονόματα των υποψηφίων, αθροίζει τους μέσους όρους από τα δύο μαθήματα (Ειδίκευσης) κάθε υποψηφίου και συντάσσει την κατάσταση βαθμολογίας των εξετασθέντων και τον ειδικό κατάλογο των επιτυχόντων κατά Ειδίκευση.

4. Τα αποτελέσματα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία με το τελικό άθροισμα της βαθμολογίας του κάθε υποψηφίου. Οι ισοβαθμήσαντες με το τελευταίο επιτυχόντα γίνονται δεκτοί.

5. Η εξεταστέα ύλη ανακοινώνεται κατά μήνα Ιούνιο και οι εξετάσεις διεξάγονται από 1 μέχρι 5 Οκτωβρίου.

Άρθρο 8 Χρονική Διάρκεια Π.Μ.Σ.

1. Η φοίτηση διαρκεί τέσσερα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Τα χρονικά όρια του Π.Μ.Σ. δύνανται να παραταθούν κατά ανώτατο όριο μέχρι και δέκα οκτώ (18) μήνες, μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, εφόσον αυτό ζητηθεί από τον υποψήφιο προ της εκπομπής της προθεσμίας υποβολής της Διπλωματικής Εργασίας και αιτιολογηθεί επαρκώς για λόγους υγείας (με πιστοποίηση δημόσιου θεραπευτηρίου), στράτευσης, αδήριτης υπηρεσιακής δυσχέρειας, σοβαρού οικογενειακού κωλύματος ή με γραπτή τεκμηριωμένη πρόταση του επιβλέποντος καθηγητή και εισήγηση του οικείου Τομέα για ερευνητικούς λόγους. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται οριστικά με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, μετά την υπέρβαση του μεγίστου χρόνου φοίτησης χωρίς δικαίωμα συνέχισης των σπουδών του για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

2. Διακοπή της συμμετοχής του υποψηφίου στα τρία πρώτα εξάμηνα σπουδών επιτρέπεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μια φορά για κάθε υποψήφιο, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου, για σοβαρούς λόγους (υγείας, στράτευσης, υπηρεσιακούς, οικογενειακούς) με επίσημη πιστοποίηση, για αυστηρά καθορισμένη διάρκεια η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.

Άρθρο 9 Πρόγραμμα Π.Μ.Σ.

1. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π., που αναλαμβάνει μεταπτυχιακό έργο, δηλώνει στη Γ.Σ.Ε.Σ. τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους τα μαθήματα που θα διδάξει το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Οι τίτλοι των μαθημάτων ανακοινώνονται από τη Γραμματεία και δημοσιεύονται στον Οδηγό Σπουδών.

2. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που απονέμει Μ.Δ.Ε. ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε. ένα

μέλος Δ.Ε.Π. ως Επιβλέπων. Ο Επιβλέπων και η Σ.Ε. έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

3. Το Πρόγραμμα του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει στα τρία (3) πρώτα εξάμηνα την παρακολούθηση και εξέταση του μεταπτυχιακού φοιτητή σε δέκα (10) δώρα μεταπτυχιακά μαθήματα και τη σύνταξη τεσσάρων (4) γραπτών ερευνητικών (φροντιστηριακών) εργασιών της Ειδίκευσης πού έχει επιλέξει, ενώ με την έναρξη του τετάρτου εξαμήνου αναλαμβάνει ο μεταπτυχιακός φοιτητής την εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας του.

4. α) Τα δέκα (10) δώρα μαθήματα, διάρκειας δέκα (10) διδακτικών εβδομάδων, είναι υποχρεωτικά για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή. Αποκλείεται από την εξέταση κάθε μαθήματος ο φοιτητής που απουσίασε αδικαιολόγητα σε περισσότερα από τρία (3) δώρα μαθήματα, και είναι υποχρεωμένος να επαναλάβει την παρακολούθηση του μαθήματος.

β) Μετά από σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή και της Σ.Ε. μπορεί ο μεταπτυχιακός φοιτητής να παρακολουθήσει από τα δέκα (10) συνολικά μεταπτυχιακά μαθήματα έως δύο (2) συναφή μαθήματα άλλης Ειδίκευσης ή άλλου Π.Μ.Σ. οιοδήποτε ΑΕΙ της ημεδαπής, σε αντικατάσταση δύο (2) μαθημάτων της Ειδίκευσης επιλογής του. Σε περίπτωση που ο μεταπτυχιακός φοιτητής επιθυμεί να παρακολουθήσει συναφή μαθήματα ομοταγούς αναγνωρισμένου ιδρύματος της αλλοδαπής στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κινητικότητας σπουδαστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) (ERASMUS), μπορεί να αντικαταστήσει έως τρία (3) μαθήματα της Ειδίκευσης επιλογής του.

5. α) Ο μεταπτυχιακός φοιτητής δηλώνει τρία (3) μαθήματα από τα προσφερόμενα στην Κατεύθυνσή του στο Α΄ και Γ΄ εξάμηνο και τέσσερα (4) στο Β΄ εξάμηνο. Η επιλογή των μαθημάτων αυτών γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, ο οποίος για το λόγο αυτό προσυπογράφει τη σχετική δήλωση του φοιτητή.

β) Οι τέσσερις (4) γραπτές φροντιστηριακές εργασίες ερευνητικού χαρακτήρα συντάσσονται στη διάρκεια των τριών πρώτων εξαμήνων και η ολοκλήρωσή τους είναι προαπαιτούμενο για τον ορισμό του θέματος της διπλωματικής εργασίας. Οι εργασίες κατατίθενται στο φάκελο του μεταπτυχιακού φοιτητή, που τηρείται στην γραμματεία του Τομέα. Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται κατά το Δ΄ εξάμηνο. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου διαρκούν από τον Οκτώβριο μέχρι το Φεβρουάριο και του εαρινού εξαμήνου από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο.

Απαγορεύεται η διεξαγωγή εξετάσεων, εάν δεν ολοκληρωθεί ο κύκλος των δέκα (10) διδακτικών εβδομάδων.

6. Οι εξετάσεις διεξάγονται το τελευταίο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου για το χειμερινό εξάμηνο, το τελευταίο δεκαήμερο του μηνός Ιουνίου για το εαρινό εξάμηνο και εντός του μηνός Σεπτεμβρίου για την επαναληπτική δοκιμασία αποτυχόντος μεταπτυχιακού φοιτητή σε κάποια από τα μαθήματα του διδακτικού έτους.

7. Η επίδοση των μεταπτυχιακών φοιτητών στα δέκα (10) εξαμηνιαία μαθήματα αξιολογείται με γραπτή ή προφορική εξέταση ή με γραπτές εργασίες ή με συνδυασμό αυτών. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν έως δέκα (0–10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Η εξεταστέα ύλη και ο προσδιορισμός του τρόπου της εξέτασης καθώς και η βαθμολόγηση του μεταπτυχιακού φοιτητή εναπόκειται στην κρίση του εξετάζοντος μέλους Δ.Ε.Π.

8. Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει δύο (2) εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και αντιστοιχεί σε δύο (2) διδακτικές μονάδες (δ.μ.). Οι πιστωτικές μονάδες (ECTS) κατανέμονται ανά δώδεκα (12) στα μαθήματα που περιλαμβάνουν γραπτή ερευνητική εργασία, ενώ ανά έξι (6) στα υπόλοιπα μαθήματα.

9. Τα προσφερόμενα μαθήματα, κατά τις τέσσερις κατευθύνσεις του Π.Μ.Σ. του πρώτου κύκλου, είναι:

A. Ερμηνευτική Θεολογία

A/A	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	δ.μ.	ECTS
1.	Προβλήματα Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη	A	2	6
2.	Προβλήματα Εισαγωγής στην Καινή Διαθήκη	A	2	12
3.	Μεσοδιαθηκική Γραμματεία	A	2	6
4.	Αρχαιολογία και Βίβλος	B	2	12
5.	Ιστορία και Γεωγραφία των λαών της Βίβλου	B	2	6
6.	Προβλήματα Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης	B	2	12
7.	Ζητήματα Ερμηνείας και Ερμηνευτικής της Καινής Διαθήκης	B	2	6
8.	Προβλήματα Ερμηνείας της Παλαιάς	Γ	2	12

	Διαθήκης			
9.	Εξωβιβλική Γραμματεία	Γ	2	6
10.	Βιβλική Θεολογία	Γ	2	6

B. Ιστορική Θεολογία

A/A	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	δ.μ.	ECTS
1.	Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας μέχρι το Σχίσμα (1054)	A	2	12
2.	Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος	A	2	6
3.	Καταστατική Νομοθεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος	A	2	6
4.	Θέματα Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης	B	2	12
5.	Θέματα Ορθόδοξης Εικονογραφικής Τέχνης	B	2	6
6.	Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας από το Σχίσμα μέχρι την Άλωση	B	2	6
7.	Θέματα Ιστορίας Θρησκευμάτων	B	2	12
8.	Θέματα Λειτουργικής	Γ	2	12
9.	Θέματα Ιστορίας Σλαβικών Εκκλησιών	Γ	2	6
10.	Θέματα νεότερης Εκκλησιαστικής Ιστορίας	Γ	2	6

Γ. Πατερικές Σπουδές, Ιστορία Δογμάτων και Συμβολική

A/A	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	δ.μ.	ECTS
1.	Ειδικά Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας Α'	A	2	6
2.	Σχέσεις Ορθοδόξου και Σχολαστικής Θεολογίας στο Βυζάντιο	A	2	12
3.	Θέματα Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής	A	2	6
4.	Ειδικά Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας Β'	B	2	12
5.	Αντιρρητικοί Θεολόγοι από τον 9 ^ο αι. και εξής	B	2	6
6.	Διαμόρφωση και διατύπωση του Δόγματος στους τρεις πρώτους αιώνες	B	2	12

7.	Χριστολογία και Πνευματολογία στη διδασκαλία των Οικουμενικών Συνόδων	B	2	6
8.	Θέματα Ιστορίας Δογμάτων και σύγχρονος Οικουμενικός Διάλογος	Γ	2	12
9.	Θέματα Οικουμενικής Κίνησης	Γ	2	6
10.	Ιστορία της θεολογικής ορολογίας και Οικουμενική Κίνηση	Γ	2	6

Δ. Συστηματική Θεολογία

A/A	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	δ.μ.	ECTS
1.	Θέματα Φιλοσοφίας της Παιδείας και Θρησκευοπαιδαγωγικής	A	2	12
2.	Θέματα Συγκριτικής Φιλοσοφίας της Θρησκείας	A	2	6
3.	Μεθοδολογία Συστηματικής Θεολογίας και Ερμηνεία Δογματικών Κειμένων	A	2	6
4.	Διάλογος Φιλοσοφίας και Θεολογίας	B	2	6
5.	Θέματα Ηθικής και Ανθρωπολογίας	B	2	6
6.	Εκκλησία και Δόγμα	B	2	12
7.	Θέματα Ποιμαντικής Θεολογίας	B	2	12
8.	Σύγχρονα Θέματα Ηθικής	Γ	2	12
9.	Θέματα Δογματικής	Γ	2	6
10.	Διάλογος Θεολογίας, Ψυχολογίας και Ψυχιατρικής	Γ	2	6

Άρθρο 10

Διπλωματική Εργασία

1. Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (master) απαιτείται η υποβολή και έγκριση γραπτής Διπλωματικής Εργασίας. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία είναι δοκίμιο συστηματικής, συνθετικής και μεθοδικής επιστημονικής έρευνας με σχετική πρωτοτυπία. Αποτελεί καταγραφή του προβληματισμού της έρευνας, σε συγκεκριμένο θέμα και συντάσσεται σύμφωνα με τους κανόνες της καθιερωμένης επιστημονικής μεθοδολογίας. Η έκταση της εργασίας πρέπει να είναι τουλάχιστον τεσσάρων τυπογραφικών φύλλων.

2. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ., ορίζεται ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Το θέμα προτείνεται από τον Επιβλέποντα μετά από συνεργασία με τον υποψήφιο, εγκρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση της Σ.Ε. και ορίζεται στην αρχή του Γ' εξαμήνου, μετά την επιτυχή εξέταση των επτά (7) από τα δέκα (10) μαθήματα και την υποβολή των τριών (3) εκ των τεσσάρων (4) φροντιστηριακών εργασιών. Η διαδικασία σύνταξης της διπλωματικής εργασίας αρχίζει από την ανακοίνωση του θέματος στη Γ.Σ.Ε.Σ. Το θέμα της επιστημονικής μελέτης εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών, που τηρείται στη Γραμματεία. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνεται το όνομα του υποψηφίου, ο επιβλέπων καθηγητής, η ημερομηνία ανακοινώσεως του θέματος στη Γ.Σ.Ε.Σ. και η ημερομηνία λήξεως της διαδικασίας με αποδοχή ή με απόρριψη.

3. Μετά την υποβολή της Διπλωματικής Εργασίας συντάσσεται εισηγητική έκθεση από τον Επιβλέποντα και υποβάλλεται στην Σ.Ε., που εισηγείται στην Γ.Σ.Ε.Σ. τον ορισμό δυο ακόμη μελών Δ.Ε.Π. για τη συγκρότηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Μετά τον ορισμό της επιτροπής αποστέλλεται η εργασία από τη Γραμματεία του Τμήματος στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, η οποία πρέπει σε 60 ημέρες από την αποστολή να αποφανθεί περί της αποδοχής ή μη και βαθμολογήσεώς της. Σε περίπτωση που ένα μέλος της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ζητήσει δικαιολογημένα παράταση της προθεσμίας, δύναται να χορηγηθεί από τον Πρόεδρο παράταση μέχρι 30 ημερών.

4. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται υποχρεωτικώς σε έξι (6) βιβλιοδετημένα αντίτυπα (τρία για την εξεταστική επιτροπή, δυο για τη Γραμματεία του Τομέα και του Τμήματος και ένα για τη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής) και διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή (δισκέτα) προς έκθεση στον κριτικό έλεγχο της επιστημονικής κοινότητας διεθνώς.

5. Η διπλωματική εργασία κρίνεται και αξιολογείται από την τριμελή εξεταστική επιτροπή και ο μέσος όρος (Μ.Ο.), που προκύπτει από τη βαθμολογία της τριμελούς επιτροπής, αποτελεί τον τελικό βαθμό αυτής. Η Βαθμολογία της διπλωματικής εργασίας, όπως και των μεταπτυχιακών μαθημάτων, εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερος του πέντε (5). Άλλως, η διπλωματική εργασία απορρίπτεται.

6. Ο τελικός βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι ο Μ.Ο. του αθροίσματος: α) του Μ.Ο. των βαθμών των δέκα (10) μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος και β) του βαθμού της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 11

Διδακτορική Διατριβή

1. α) Ο δεύτερος κύκλος σποδών του Π.Μ.Σ. είναι αυτοτελής, οδηγεί στην λήψη Διδακτορικού Διπλώματος με την αναγόρευση του υποψηφίου σε Διδάκτορα Θεολογίας και διαρκεί το ελάχιστο τρία ακαδημαϊκά έτη και το μέγιστο έξι ακαδημαϊκά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς επιτροπής από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Το τελευταίο χρονικό όριο μπορεί να παραταθεί με αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μέχρι και για δώδεκα (12) μήνες.

β) Το Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας («Διδάκτωρ Θεολογίας», Δρ. Θ.) αποκτάται μετά από τη συγγραφή πρωτότυπης επιστημονικής εργασίας και την επιτυχή προφορική υποστήριξη ενώπιον επταμελούς εξεταστικής επιτροπής ύστερα από την παρέλευση τουλάχιστον τριών (3) ακαδημαϊκών ετών από τον ορισμό της τριμελούς επιτροπής από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και μέχρι τη συμπλήρωση έξι (6) ακαδημαϊκών ετών.

2. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής έχουν:

α) Κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (master), Θεολογίας από ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (μετά από αναγνώριση του οικείου τίτλου από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

Για τους Ετεροδόξους ή Ετερόθρησκους προβλέπεται η απονομή ειδικού τίτλου Διδακτορικού Διπλώματος Θεολογίας.

β) Κάτοχοι Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού Διπλώματος ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (μετά την αναγνώριση από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) ανεξάρτητα από επιστημονική ειδίκευση. Όσοι δεν έχουν θεολογική ειδίκευση (πτυχίο Θεολογίας ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών Θεολογίας) γίνονται δεκτοί, εφόσον υποστούν επιτυχή δοκιμασία σε τέσσερα (4) μαθήματα κορμού: (α) Εισαγωγή Π.Δ., (β) Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία, (γ) Πατρολογία και (δ) Δογματική. Οι εξετάσεις στα τέσσερα (4) μαθήματα διεξάγονται δυο φορές το χρόνο και συγκεκριμένα από 1 έως 5 Μαρτίου και από 1 έως 5 Οκτωβρίου, οι δε αιτήσεις των υποψηφίων για τις εξετάσεις αυτές υποβάλλονται από 15 έως 25

Φεβρουαρίου και από 15 έως 25 Σεπτεμβρίου στη Γραμματεία του Τμήματος της Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη – Άνω Ιλίσια.

3. Ο υποψήφιος Διδάκτορας υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο οποίο ενδιαφέρεται να εκπονήσει Διδακτορική Διατριβή, προσδιορίζοντας σε γενικές γραμμές το αντικείμενό της. Η Γ.Σ.Ε.Σ., αφού εξετάσει, αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, ορίζει για κάθε υποψήφιο διδάκτορα τριμελή συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδος του Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επίκουρου Καθηγητή, ως Επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή Άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής αφυπηρητήσαντες λόγω ορίου ηλικίας Καθηγητές ΑΕΙ. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) υποψήφιους Διδάκτορες.

4. α) Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα καθορίζει το θέμα της διδακτορικής διατριβής μέσα σε διάστημα είκοσι (20) ημερών από τον ορισμό της, το οποίο και καταθέτει με δήλωσή της στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. εξετάζει το προτεινόμενο θέμα και αποφαινεται αν εμπίπτει στο περιεχόμενο του απονεμομένου από το Τμήμα Διδακτορικού Διπλώματος εγκρίνοντας ή απορρίπτοντας αυτό. Μετά την έγκριση του θέματος εγγράφεται αυτό σε ειδικό κατάλογο θεμάτων διδακτορικών διατριβών, πού τηρείται στη Γραμματεία του Τμήματος, και περιλαμβάνει το όνομα του υποψηφίου, την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, την ημερομηνία εγκρίσεως της Γ.Σ.Ε.Σ. και τις ημερομηνίες συμπλήρωσης του ελαχίστου χρόνου για την υποβολή της διδακτορικής διατριβής καθώς και λήξεως του μεγίστου χρόνου για την κατάθεσή της.

β) Ο υποψήφιος διδάκτορας δύναται, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει επικουρικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του.

5. Ο επιβλέπων καθηγητής έχει την ευθύνη παρακολούθησης και καθοδήγησης του υποψηφίου, για τον οποίο καταθέτει στη Σ.Ε. και δι' αυτής στη Γ.Σ.Ε.Σ. έκθεση προόδου της συμβουλευτικής επιτροπής σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα στο τέλος κάθε έτους από τον ορισμό της. Με την

ετήσια έκθεση η συμβουλευτική επιτροπή μπορεί να προτείνει την τροποποίηση του τίτλου του θέματος της διδακτορικής διατριβής ανάλογα με το υλικό που έχει συγκεντρώσει ο υποψήφιος ή διαπιστωθούν αντικειμενικές αδυναμίες ολοκλήρωσεως της έρευνας.

6. α) Εντός του προβλεπομένου χρόνου (ελαχίστου τριών ετών και μεγίστου έξι ετών) ο υποψήφιος Διδάκτορας υποβάλλει πρωτότυπη επιστημονική εργασία τουλάχιστον 200 σελίδων σχήματος Α4 με διπλό διάστιχο γραμματοσειράς 12 στιγμών με 350 λέξεις ανά σελίδα, δηλαδή 80.000 λέξεων περίπου, με συμπεράσματα, βραχυγραφίες, βιβλιογραφία πηγών και βοηθημάτων, καθώς επίσης ξενόγλωσση περίληψη μιας σελίδας των 350 λέξεων.

β) Η Διδακτορική Διατριβή κατατίθεται υποχρεωτικώς σε ικανό αριθμό αντιτύπων (δεκατέσσερα – 14) για τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, τη Γραμματεία του οικείου Τομέα και του Τμήματος, την Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, καθώς επίσης διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή για την ευχερή πρόσβαση σε αυτήν από την επιστημονική κοινότητα.

8. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος δεν απαιτείται η παρακολούθηση ειδικών μαθημάτων, αλλά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθ. 12, παρ. 5^α του Ν.2083/92, όπως αυτή τροποποιήθηκε από .... Υποχρεωτική είναι η συνεργασία του υποψηφίου διδάκτορα με την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και ιδιαίτερα με τον Επιβλέποντα, καθώς και η παρακολούθηση των ειδικών σεμιναρίων και ημερίδων ή άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων του Τομέα ή του Τμήματος.

9. Ο επιβλέπων καθηγητής συντάσσει εισηγητική έκθεση σε συνεργασία με τα άλλα δυο μέλη Δ.Ε.Π. της συμβουλευτικής επιτροπής εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το εξάμηνο από την υποβολή της Διδακτορικής Εργασίας. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος ορίζει στη συνέχεια τέσσερα άλλα μέλη Δ.Ε.Π. για τη συγκρότηση της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής ή αφυπηρετησάντων λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι. Μετά την παρέλευση του εξαμήνου και δεν έχει κατατεθεί εισηγητική έκθεση, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει τη συγκρότηση επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 5β του άρθ. 12 του Ν.2083/1992 και την παρ. 4^α του άρθ. 9. του Ν.3685/2008.

Όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτήν στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του.

10. Ο υποψήφιος Διδάκτορας προβαίνει σε προφορική υποστήριξη της Διδακτορικής Διατριβής του ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής δημοσίως με παρουσία ακροατηρίου, απαντά σε ερωτήσεις των μελών της ανωτέρω επιτροπής, η οποία κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και εάν αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Στη συνέχεια ο υποψήφιος διδάκτορας απέρχεται για να συσκεφθούν τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία εγκρίνει τη διδακτορική εργασία συνεκτιμώντας την προφορική δοκιμασία και απονέμοντας το βαθμό «Καλώς», «Λίαν Καλώς», «Άριστα» ή την απορρίπτει. Επιτυχής θεωρείται η εξέταση, εφόσον συγκεντρώσει πέντε (5) θετικές ψήφους στα επτά (7) μέλη της ανωτέρω επιτροπής.

11. Η αναγόρευση του υποψηφίου διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ενώπιον της οποίας γίνεται και η καθομολόγηση σε δημόσια συνεδρίασή της με την παρουσία του Πρυτάνεως ή εκπροσώπου του.

Η απονομή του τίτλου του Διδάκτορα Θεολογίας (Δρ. Θ.) ολοκληρώνεται με την πιστοποίηση της δημοσιοποίησης του κειμένου της εγκριθείσας διατριβής με τη λήψη της από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

Άρθρο 12

Διδακτικό Προσωπικό

Η διδασκαλία των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. διεξάγεται από όλα ανεξαιρέτως τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Θεολογίας κάθε βαθμίδας σε απόλυτη ισοτιμία διδακτικών, εξεταστικών και διοικητικών αρμοδιοτήτων. Κανένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος δεν απαλλάσσεται της διδασκαλίας στο Π.Μ.Σ. Απαγορεύεται ρητά η αποκλειστική απασχόληση οιασδήποτε μέλους Δ.Ε.Π. μόνον στο Π.Μ.Σ. χωρίς παράλληλη απασχόληση στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

Η ανάθεση διδασκαλίας σε μέλος Δ.Ε.Π. προτείνεται από τον οικείο Τομέα και αποφασίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

Η διδασκαλία και η εξέταση κάποιου μαθήματος του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατεθεί σε αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. (Ομότιμους Καθηγητές) ή σε ενεργά μέλη Δ.Ε.Π. άλλου Τμήματος ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (ως Επισκέπτες Καθηγητές) καθώς επίσης σε Ειδικούς Επιστήμονες κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος συναφούς ειδίκευσης (Π.Δ. 407) χωρίς αντιμισθία και άνευ δικαιώματος συμμετοχής στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τομέα και του Τμήματος.

Άρθρο 13
Μεταβατική Διάταξη

Η χρονική διάρκεια σπουδών των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψηφίων διδασκόντων του Π.Μ.Σ., που έχουν εγγραφεί μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 και έχουν υπερβεί τον προβλεπόμενο από τον προϊσχύοντα Κανονισμό του Π.Μ.Σ. χρόνο, παρατείνεται κατά δεκαοκτώ (18) μήνες. Σε περίπτωση υπέρβασης και του χρονικού αυτού ορίου η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος θα προβαίνει σε διαγραφή κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή ή υποψηφίου διδάκτορα του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας αρχίζει με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2011 – 2012.

β. Αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων Π.Μ.Σ. Πρώτου Κύκλου.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Α΄ Εξάμηνο

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ (6 ECTS)

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Θ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής

ΜΕΣΟΔΙΑΘΗΚΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (6 ECTS)

Διδάσκοντες: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ
Κ. Ζάρρας, Επίκ. Καθηγητής

Β΄ Εξάμηνο

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΟΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Χ. Καρακόλης, Αναπλ. Καθηγητής

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Μπελέζος, Επίκ. Καθηγητής

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ (6 ECTS)

Διδάσκων: Χ. Καραγιάννης, Επίκ. Καθηγητής

Γ' Εξάμηνο

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκουσα: Β. Σιδέρη-Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια

ΕΞΩΒΙΒΛΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (6 ECTS)

Διδάσκων: Σ. Χατζησταματίου, Λέκτωρ

ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ (6 ECTS)

Διδάσκουσα: Α. Παλάντζα, Λέκτωρ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Α' Εξάμηνο

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (6 ECTS)

Διδάσκων: Αρχιμ. Γ. Παπαθωμάς, Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Μανίκας, Επίκ. Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Δ. Μόσχος, Επίκ. Καθηγητής

Β' Εξάμηνο

ΘΕΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ (με εργασία 12 ECTS)
 ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
 ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκουσα: Ι. Στουφή-Πουλημένου, Επίκ. Καθηγήτρια

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Μ. Μαριώρας, Λέκτωρ

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ (6 ECTS)
 ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ

Διδάσκων: Ι. Παναγιωτόπουλος, Λέκτωρ

Γ' Εξάμηνο

ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Θ. Κουμαριανός, Λέκτωρ Τμήματος Κοιν. Θεολογίας

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (6 ECTS)

Διδάσκουσα: Δ. Μιχάλαγα, Λέκτωρ

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ (6 ECTS)

Διδάσκων: Ι. Παναγιωτόπουλος, Λέκτωρ

ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ Εξάμηνο

ΘΕΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Μ. Μπέγζος, Καθηγητής

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ (6 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Αναπλ. Καθηγητής

Β΄ Εξάμηνο

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ (6 ECTS)

Διδάσκοντες: Κ. Δεληκωσταντής, Καθηγητής
Μ. Μπέγζος, Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Αναπλ. Καθηγητής

ΕΚΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Ν. Ξιώνης, Λέκτωρ

Γ' Εξάμηνο

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Πρωτοπρ. Α. Αυγουστίδης, Αναπλ. Καθηγητής

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Κορναράκης, Επίκ. Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Ν. Ξιώνης, Λέκτωρ

**ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ,
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ**

Α' Εξάμηνο

ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Α' (6 ECTS)

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ
ΑΥΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ (με εργασία 12 ECTS)

Διδάσκων: Μητροπ. Χ. Σαββάτος, Καθηγητής

Β' Εξάμηνο

ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ 9ο ΑΙ. (6 ECTS)

Διδάσκων: Αρχιμ. Ν. Ιωαννίδης, Καθηγητής

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ (με εργασία 12 ECTS)
ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Β'

Διδάσκων: Κ. Λιάκουρας, Καθηγητής

ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ (6 ECTS)
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Διδάσκων: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ (με εργασία 12 ECTS)
ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ Α'

Διδάσκουσες: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Β. Σταθοκώστα, Λέκτωρ

Γ' Εξάμηνο

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ (6 ECTS)

Διδάσκων: Μητροπ. Χ. Σαββάτος, Καθηγητής

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ (6 ECTS)
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ Β'

Διδάσκουσες: Μ. Κολοβοπούλου, Λέκτωρ

Β. Σταθοκώστα, Λέκτωρ

ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (6 ECTS)

Διδάσκουσα: Β. Σταθοκώστα, Λέκτωρ

11. Σημαντικές ημερομηνίες.

Η Σύγκλητος, λαμβάνοντας υπ' όψη τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3549/07, καθορίζει σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρ. 9 του Ν. 2083/92 τη χρονική περίοδο διδασκαλίας και εξετάσεων του χειμερινού και του θερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014 (κατόπιν και της από 20.12.2013 απόφασης της Συγκλήτου) ως εξής:

Χειμερινό εξάμηνο:

Περίοδος διδασκαλίας: από Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 2013 έως και Παρασκευή 21 Μαρτίου 2014.

Περίοδος εξετάσεων: από Δευτέρα 24 Μαρτίου 2014 έως και Παρασκευή 4 Απριλίου 2014.

Αργίες:

- Εθνική εορτή: Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 2013.
- Πολυτεχνείο: Κυριακή 17 Νοεμβρίου 2013.
- Διακοπές Χριστουγέννων και Νέου Έτους: από Τρίτη 24 Δεκεμβρίου 2013 έως και Τρίτη 7 Ιανουαρίου 2014.
- Πανεπιστημιακή εορτή Τριών Ιεραρχών: Πέμπτη 30 Ιανουαρίου 2014.
- Του Αγίου Φωτίου (6 Φεβρουαρίου). Επίσημος εορτασμός στην Ι. Μονή Πεντέλης.

Ημιαργίες (μέχρι την 11η π.μ.):

- Του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου (3 Οκτωβρίου).
- Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου).
- Των Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου).
- Του Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου).
- Του Αγίου Σπυρίδωνος (12 Δεκεμβρίου).
- Του Αγίου Αθανασίου (18 Ιανουαρίου).
- Της Υπαπαντής του Σωτήρος (2 Φεβρουαρίου).

Εαρινό εξάμηνο:

Περίοδος διδασκαλίας: από Δευτέρα 7 Απριλίου 2014 έως και Παρασκευή 11 Ιουλίου 2014.

Περίοδος εξετάσεων: από Σάββατο 12 Ιουλίου 2014 έως και Παρασκευή 25 Ιουλίου 2014.

Αργίες:

- Καθαρά Δευτέρα: 3 Μαρτίου 2014.
- Εθνική εορτή: Τρίτη 25 Μαρτίου 2014.
- Διακοπές του Πάσχα: από Δευτέρα 14 Απριλίου 2014 έως Παρασκευή 25 Απριλίου 2014.
- Πρωτομαγιά: Πέμπτη 1 Μαΐου 2014.
- Αγίου Πνεύματος: Δευτέρα 9 Ιουνίου 2014.
- Της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (6 Αυγούστου).
- Της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (15 Αυγούστου).
- Της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου).

Ημιαργίες (μέχρι την 11η π.μ.):

- Του Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου).
- Την Πέμπτη της Αναλήψεως.
- Των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου).
- Των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου (29 Ιουνίου).

Διακοπή μαθημάτων: Την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επομένη.

